

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI; cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

*Th. 10.
dew.*

8
6
-
0
6
7
11
10
e
6
-
4
7
11
-
5
-
1
4
e

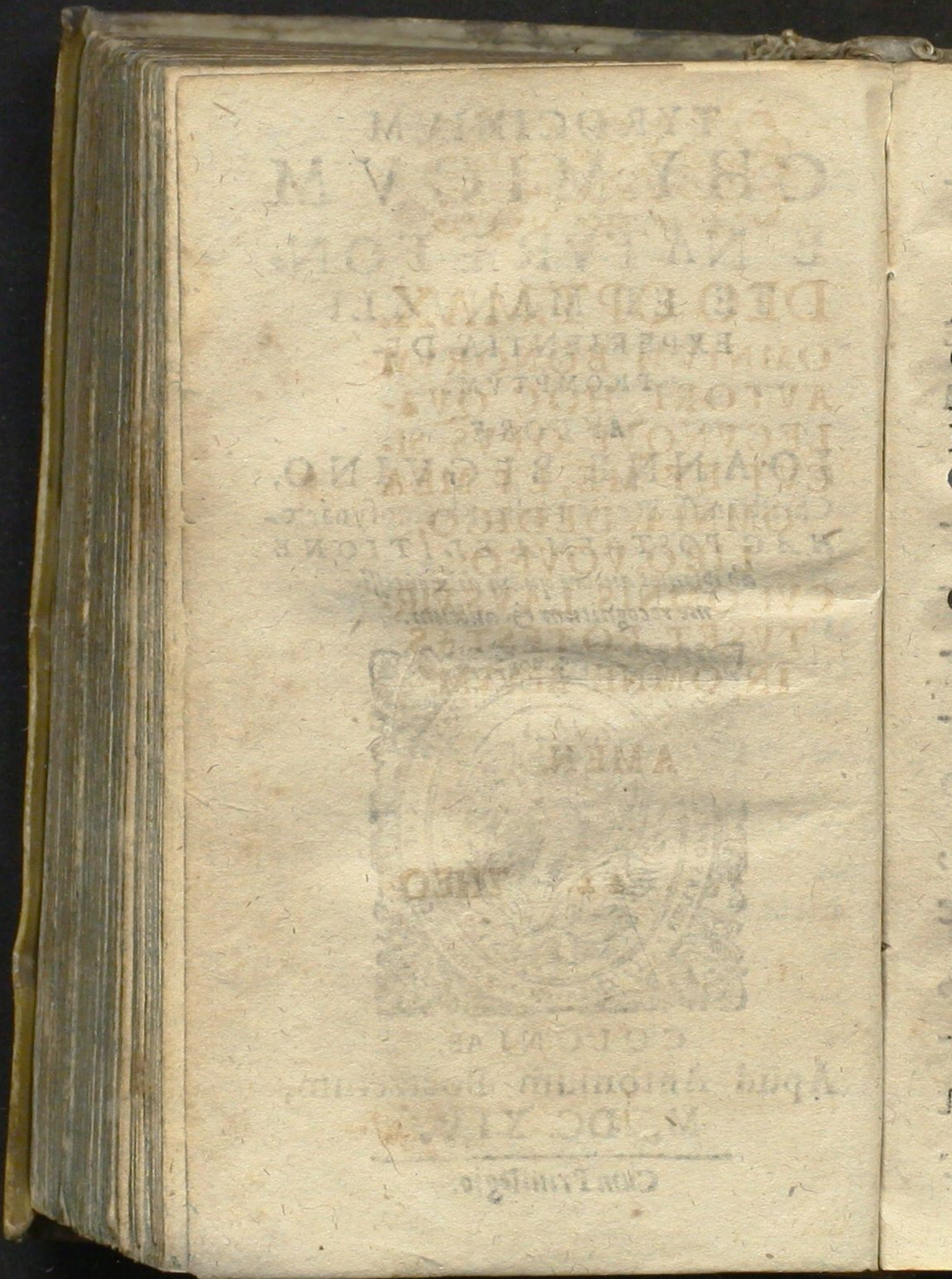
TYROCINIVM R³
51
CHYMICVM
E NATVRÆ FON-
TE ET MANVALI
EXPERIENTIA DE-
PROMPTVM.

AVTORE
IOANNE BEGVINO,
Christianiss. Regis Franc. Eleemosynario.
HAC POSTREMA EDITIONE
*ab ipsomet autore quam diligentissi-
me recognitum & auctum.*

COLONIAE,
Apud Antonium Boëtzerum,
M. DC. XIV.

Cum Privilegio.

DEO OPT. MAX.
OMNIVM BONORVM
AVTORI, HOC QVA-
LECVNQVE OPVS SI-
CVT ET ME, ET MEA
OMNIA, DEDICO,
LIBO, VOVEO:
CUI OMNIS LAVS, VIR-
TVS, ET POTESTAS
IN OMNE AEVVM.

AMEN.

32 THEO.

THEOPHRA-
STVS PARACELSVS LI-
bro de tinctura Physico-
rum, cap. 1.

DISCENDÆ
primum
digestio-
nes, de-
stillationes, sublima-
tiones, reuerberatio-
nes, extractiones, so-
lutiones, coagulatio-
nes, fermentationes,
fixationes, & omne
quod ad opus hoc,
instrumētum requi-
ritur, cognoscēdū est
vsu:

usu: prout vitra, cucurbitę, circulatoria, vasa Hermetis, terrea vasa, balnea, furni vętales, reuerberatorij, similesq; alij, nec nō & marmor, carbones atq; tenacula. Sic demum in Alchymia, medicinaq; proficere poteris.

Quamdiu autē per phantasiā & opinionem fictitijs libellis adhæresces, ad horū nullum aptus & predestinatus eris.

Epigramma ad Beneuolum
lectorem.

Quisquis es ô lector nostro tu parce
labori,

Quae sunt dicta modo, dicta fuere
prius:

Et quaecunque meo paruo sunt scrip-
ta libello

Vt mea non mea sunt, sic tua non
tua sunt.

In li-

In librum ad Lectorem.

D Laude chorus Sophia:
Colchos stat quassa
dolore.

Quod rapiat Iason veller a mira
nouus.

Quod domat igniuomos, artis virtu-
te Dracones,

Quod superat Tauros, dentisatos-
que viros.

Plaude solum victor spolijs de vel-
lere Iason,

Pressus adest, pandens mira se-
creta sophis.

Mira loquer: lector non tu mirabe-
ris ipse.

Cur nostrum feriant ficta vetusta
caput?

En nouus hic Autor, Iason, vellusque
libellus,

Quod rapuit Colcho scilicet inui-
dia. A A Aspice

In librum ad Lectorem.

*Aspice thesauros tenuit quos inu-
da Colchos.*

*Quos Draco, quos Tauri, quos
tenuere viri.*

*Cinxit at his gryphis Chymiam,
Sphynz docta vetustas,*

Vt nisi nō longo nota labore foret.

*Quam nunc detectam presenti per-
spice libro,*

*Et gryphi latebras Alchimiamque
scies.*

*Sis moneo gratus, nec rodas dente
canino:*

*Ne redeat Chymia fabula prisca
loco.*

Gasparus Ieschky M. D.

Ad In-

Ad Inuidum ἐπίγραμμα.

Nuide dum strenuum
hunc petulanti den-
te laborem,

Rodis, opus nulla
quod iuues arte facis.

Si tamen hæc, meliore velis di-
tare Minerva,

Quæ spernis, tibi res plena
laboris erit.

*Andreas Ferronus Clariacus
Agennensis. M. D.*

a 5

Ad Au.

Ad Authorem.

DVM tua te laudat do-
ctrina, sciētia, virtus,
Ars quoque vult laudes
enumerare tuas.

Huic natura suis (mirum:) conati-
bus obstat:

Ipsaque vult nomen concelebrare
tuum.

Exoritur bellum, quavis benefacta
recensens

Te canit auctorem, te canit vtra
patrem.

Iure eius laudes, Ars, inquit, pando
per orbem.

Eruta quod tenebris luce nitesce
nova.

Secūq; cum fuerim gryphis per-
multa sepulta;

Me nouus Hermetis donat honore
labor.

Me Sophus obscuro velo velauit, ini-
quus

Impostor fucis: hinc ego crimen e-
tam.

AST

Ad Authorem.

Ast explanato redit ecce enigmatē
nostra

Gloria: cum velum, fucus & omnis
abest.

Hās Natura suis cum voces auribus
hausit;

Exclamat: non est gratia nostra
minor.

Nam mea distracto spectatur cor-
pore virtus,

Quæ rursum iuncto, vis mihi ma-
ior inest.

Hanc igitur nostras cum laudes pō-
deret aqua

Stet quoque iam simili gloria no-
stra gradus.

Nam tua nos clari cantabimus a-
cta laboris:

Cum statuet Medicus digna tro-
phæa malis.

Plaude decus Chymie, Natura ac
Arte coruscans:

Laude mica, dum nos, dum tuas
scripta micant.

INDEX CA- PITVM

LIBRI PRIMI.

- D**E definitione Chymix.
cap. 1. pagina 1.
De solutione in genere cap. 2.
pag. 28.
De Calcinatione cap. 3. pag. 35.
De Extractione cap. 4. pag. 38.
De Coagulatione cap. 5. pag. 53.
De Lutatione cap. 6. pag. 54.

LIBRI SECVNDI.

- C**Anones ad destillationis
doctrinam necessarij ca. 1.
pag. 58.
De Aquis ex floribus, herbis, ra-
dicibus, corticibus, semini-
bus, lignis cap. 2. pag. 64.
De

INDEX CAPITVM.

- De Aquis fortibus ca. 3. pag. 69.
De Spiritibus cap. 4. pag. 71.
De Aceto cap. 5. pag. 84.
De Oleis cap. 6. pag. 85.
De Tincturis liquidis c. 7. p. 98.
De Balsamis cap. 8. pag. 100.
De Extractis cap. 9. pag. 102.
De Tincturis mollibus cap. 10.
pag. 110.
De Calcinatione Salis &c. ca. 11.
pag. 116.
De Calcinatione Antimonij ca.
12. pag. 119.
De Calcinatione & præpara-
tione Mercurij cap. 13. pa. 127.
De Calcinatione Saturni & Io-
uis cap. 14. pag. 139.
De Calcinatione Martis & Ve-
neris cap. 15. pag. 144.
De Calcinatione Lunæ & Solis,
cap. 16. pag. 148.
De Salibus cap. 17. pag. 154.
De Floribus cap. 18. pag. 162.
De Magisterijs cap. 19. pag. 167.
De

INDEX.

De Tincturis solidiusculis &
Panacæis cap. 20. pag. 171.

LIBRI TERTII.

DE essentia quinta sangui-
nis humani ca. 1. pag. 179

De Quinta Vini essentia cap. 2.
pag. 186.

De Quinta Corallorum essentia
cap. 3. pag. 192.

TYRŌCINI
CHYMICA

LIBER PRIMVS

CAPVT I.

De definitione Chymicæ

Chymia est ars Chymia

corporum uero quæ

illis mixtis sunt

quælibet & soluta

coagulanda ad

medicamenta

quælibet talia

propterea & in istis continentur

Chymicæ uocabulum Germanè

Chymie idem quod in Latinè

Chymia est idem quod in

Chymia est idem quod in

Chymia

A

T
est :
faci
solu
bric

TYROCINII CHYMICI.

LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

De definitione Chymie.

Chymia est ars
corpora natu-
ralia mista sol-
uendi, & soluta
coagulandi, ad
medicamenta
gratiora, salu-
briora, & tutiora concinnanda.

Chymia
quid.

Chymie vocabulum Græcum
est: Latinis idem, quod ars liquo-
faciens; aut res solidas in liquorem
soluens: dicta ita $\chi\epsilon\tau' \epsilon\zeta\omicron\chi\eta\nu$, quod

Etymo-
logia vo-
cabuli
Chymie.

A

Chy-

Vnde dicitur Alchymia. Vnde ars Hermetica. Vnde de Stillato-
 Chymia solvere (id quod difficili-
 us) & coagulare doceat. Alchymi-
 am si quis nuncuparit; Arabum mo-
 re præstantiam eius: si Spagyriam;
 præcipua officia, *σύνκρισις* nempe
 & *ὑπόκρισις*; si artem Hermeticam
 autorem & antiquitatem; si Destil-
 latoriam; functionem eius præcla-
 ram & facile principem insinuet.

Chymia
 est Ars. Cum autem omnes disciplinae
 vulgò sint vel theoreticæ vel practi-
 cæ: Chymia non acquiescens in co-
 gnitione & contemplatione cor-
 porum mistorum, ut Scientia Phy-
 sica: sed finem habens τὸ ἔργον seu
 ἔργαγμα, magisterium scilicet, tin-
 cturas, quintas essentias & similia:
 meritò ipsi locus inter practicas
 disciplinas & artes conceditur: et-
 iam si fortè inveniatur, qui teoriâ
 solâ contenti ad iucundissimas ar-
 tis huius ἐπιχειρησεις, vel magistris
 idoneis destituti, vel grauioribus
 alijs negotijs impediti, per acci-
 dens se non accingant.

Obiectum
 Chymia. Obiectum artis huius, corpus mi-
 stum concretumque statuitur, non
 quâ

qua illud est mobile; ita enim Physice considerationis est: verum quatenus est solubile & coagulabile, Talia autem sunt vel imperfectè mixta, vt ros, grando, nix; vel perfectè mixta, vt plantę, frutices, metalla, lapides, arbores & animalia omnis generis. Vnde apparet: quam grauitur illi hallucinetur: qui audito Alchymistę nomine, statim sibi hominem imaginantur, qui nihil tractet aliud, quam metallorum μεταμορφωσις, nihilque meditetur, quam mirabile lapidis Philosophici μυστήριον.

Finis eius est, medicamentorum suauiorum, salubriorum & tutiorū preparatio: atque hac ratione Ars nostra à Pharmacopœa vulgari, quę etiã medicamenta concinnat, tuta quidem & salubria, sed minus grata distinguitur. Nam quod ad suauitatem attinet: in confesso est: agrotum citius parum conseruæ rosarum, cui grana forte quatuor Mercurij per inferiora tantum purgantia, commixta sint, assumpturam

Finis
Chymicę

Medicamenta
Chymicę sunt
vulgari-
bus tua-
uioia.

A 2 quam

4

Tyrocinij Chymici

quàm multas Diacatholici drachmas : citius pillulam vnicam benedictam Quercetani, vel duas ex Electuario Panchymagoga eiusdem cõformatas, quam decem vel quindecim pillularum. Sine quibus, Aurearum, Foetidarum : citiùs grana quatuor Bezoartici mineralis celeberrimi Hartmanni, vel octo Antimonij Diaphoretici Crolij, quam portionem aliquam sudorificam : citius iusculum cremore aut magisterio Tartari conditum, quam haustum agonisticum apozematis, syrupiue alicuius magistralis, ad descriptionem, nescio, quot pedes longam laboriosè confecti Fieritamè poterit : vt quandoque eiusmodi pocula & canthari medicamento- rum vulgarium suauitate Chymica longè superent : nimirum tunc, cum nonnulli ægrotantium, allatis illis & nondum manu prehensis, sola saporis & odoris eorum nauseabundi imaginatione, non vi aliqua magnetica concitati, *ἀνω καὶ κάτω* vomunt & deijciunt: id quod
medi-

medicamentis Chymicis præstari
 hætenus non potuit. At inquit:
 triumphent sanè Spagyrici reme-
 diorum suauitate: referant autem
 recepto more præparata in phar-
 macopolijs medicamenta, laudem
 salubritatis & curationis tutioris.
 Hic Rhodus, hic salta. Nam dicunt:
 vestra remedia non modo nostris
 non sunt salubriora & tutiora: cum
 ne quidem satis sint salubria & tu-
 ta. Pleraque enim vestra sunt vene-
 nata, & naturæ humanæ planè ad-
 uersa: utpote metallica & ex mine-
 ralibus desumpta: pleraque acris,
 corrosiua: pleraq; calidiora, quàm
 ut conueniant, & graue ἐμψύρισμα
 redolentia. Grauia hæc sunt tela, &
 Chymicorum iugulum petitura,
 nisi rationis & experientiæ clypeo
 excepta dextrè elidantur, Negari
 equidem haud potest: multa no-
 strorum medicamentorum, è mine-
 ralium & metallorum fami ia pe-
 tita esse: sed propterea non venena
 ta, non humanæ naturæ prorsus in-
 festa. Quod si enim veteres iisdem

Medica-
 menta
 Chymi-

ca non
sunt ve-
nenata &
humanæ
naturæ
aduersa
etiam si
metalli-
ca.

omnibus, sed crudis & non præpa-
ratis, sicut ex Galeno, Dioscoride,
Antidotario Nicolai Myreplici &
alijs videre est: & recentiores qui-
dam famosissimi Medici, vti Ron-
deletius, mercurio crudo in pillu-
lis Barbarosæ, ad morbum Neapo-
litanum expugnandum; Crato triū
Cæsarum Medicus felicissimus, ci-
nabari ad vertiginem; & alij Anti-
monio, vt Cardanus, Iulius Alexā-
drinus, Matthiolus; Vitriolo Ges-
nerus; Croco Martis ad icteros
Fallopius; Sulphure vniuersi ad
pulmonum affectus vsi sunt: cur no-
bis eadem rectè præparata & omni
venenosa malignitate exuta, in v-
sum medicum transferre non lice-
ret? præsertim cum videamus eos:
qui vulgaribus Pharmacopolarum
medicamentis firmam sanitatem
recuperare non potuerūt, suasu ip-
sorum Misochymicorum ad ther-
mas metallicas aut fontes minera-
les ablegatos, eorum vsu continua-
to perfectè fuisse curatos. Vnde sa-
nè conijciendum est: in eiusmodi
mine-

mineralibus & metallicis, balsamū
 quendam fixum spiritusque poten-
 tissimos & corruptioni minimè
 obnoxios conclusos esse. Id quod
 ex usu etiam medicamentorum
 Chirurgicorum conspicuum: vbi
 vix vllam magnarum virium est,
 nisi cui vel metallum vel minerale
 aliquod sit commistum. Absit au-
 tem: vt ea cruda, seu veterum seu
 recentiorum quorundam more, in-
 tra corpus propinanda esse censea-
 mus. Utile ab inutili separandum:
 venenum à mumia salutari: nucle-
 us & medulla à corticibus, puta-
 minibus, siliquis & fecibus seclu-
 denda. Sic demum exinde apta re-
 media ad deploratissimos quosque
 morbos citò, tutò & iucundè cu-
 randos, si à medicis doctis, expertis
 & circumspectis, & ad præscriptas
 Therapeiæ leges adhibeantur, ex-
 surgent. Sic Vipera, venenatissima
 bestia ritè præparata basin Theria-
 cæ, alexipharmaci illius vniuersa-
 lis, tot seculorū experientia cōpro-
 bati, constituit. Sic ex serpentibus

Vera me-
 dicamen-
 torum
 malig-
 norum
 corre-
 ctio.

vulgaribus tam *προφυλακτικόν* quā
θεραπευτικόν certissimū, contra o-
 mnis generis venena, vulgò nunc
 parari, quotidie videmus. Sic Dra-
 co marinus, quem *Galli la vine* nun-
 eupant, in dorso spinam habet; qua
 segregata, cibus exinde paratur de-
 licatissimus. Eadem plane ratione
 & fossilia ad eam mediocritatis
 naturā reduci possunt: toto in par-
 tes constituentes resoluto, qualita-
 tibusque malignis & fatum accele-
 rantibus auerruncatis: vt certo cer-
 tius sit: eos, qui talibus legitimè
 præparatis ritè vtuntur, non tam
 internecinum hostem, quam benign-
 um hospitem; non tam venena,
 quam alexipharmaca & morborū
ρίζοτόμης in vitæ suæ penetralia
 admittere. Nam si metallorum &
 mineralium venenositas à forma
 eorundem dependet: quis non vi-
 det: si ea in tria sua principia, arti-
 ficio chymico consumantur, om-
 nes qualitates lethiferas ablatum
 iri? Et si in parte aliqua constituen-
 te malignitatem stabulari opineris
 tantò

Capit I.

tantò facilius intelligis : toto in partes suas diuiso : illam segregari posse. Atque hoc modo instituta feralium medicamentorum correctio: quam salutaris, sit, infinitis exemplis: nisi ea nota esse arbitraremur; comprobari posset. Desinant igitur Misochymici, à mineralium & metallorum usu, intra corpus exhibendorum abhorrere, & nescio quam *ἰλιάδα τῶν κακῶν* ex eo repullulantem temere pertimescere: quin potius discant à Chymicis verum malignitatis remediorum quibus veneranda antiquitas vsa est, (puta. Antimonij, Mercurij, vtriusque Hellebori, omnium Tichymali specierum. Pytyusæ, Elaterij, Colocynthidie, Euphorbij, Thapsiæ, Scammonij, Thymelææ, lapidis Lazuli & Armenij, Aëris scorix, Sandarachæ &c.) malignitatis, inquam, perdomandæ modum: qui sit corporis heterogenei in suas partes *ἀνατομία*; non autem consuetâ Mastiches Dragacanthæ, Spicæ, Cinamomi aut similiū additione.

A 5 Nam

Nam qui ita medicamentorum simplicium qualitates venenatas dispellere & infringere satagit: nã ille similis videtur cocis imperitis & stolidis: quibus si carpiones desquamandi & euiscerandi essent: amatorem bilis, fellea cysti fortè fortuna pertusâ, non eluendum aut segregandum; sed sacharo melleue addito obtundendum esse contenderent: aut si ijdem intestina animalium in alimentum hominum præparare deberent: nec ea ab excrementis sordidis & fætidis mundanda esse; sed vel ambra addita, oleisue odoriferis affusis, coquenda, stultè iudicarent. Porro Spagyrica non videntur salubria esse & tuta, quia acria & corrosiua, ignisq; violentia magis caustica reddita, & quia impressum $\epsilon\mu\tau\acute{o}\rho\epsilon\upsilon\mu\alpha$ redolent. Verum si acria, si corrosiua intra corpus non recipienda: Deus bone, quanta medicamentorum copia è vulgaribus Pharmacopolis eijcienda? quantus eorum numerus ex Antidotarijs expungendus? quot

CON-

Chymica remedia sunt salubria & tuta licet acria.

condimenta è culinis remouenda?
 Cantharides à Galeno inter medi-
 camenta exitialia, quod per erosio-
 nem interimant, numerantur: & ta-
 men parcè sumtæ, & quibus oportet,
 commixtæ, τοῖς γιδοντεῖβουσι
 & diureticis, vehiculi loco, ab eo-
 dem conceduntur. Vitriolum quam
 corrosiuum sit; omnibus constat: &
 tamen in laudatissimam antidotū
 Theriacam recipitur. Allium, cæpe,
 sinapi, nasturcium, quam acria? &
 tamen quotidie ijs inter epulas uti
 non reformidamus. Limonum, Ci-
 triorumq; succus firmissima Perla-
 rum & Corallorum corpora dissol-
 uunt; & tamen cum in extremâ vi-
 rium imbecillitate, Cardiacum ef-
 flagitatur; nullum eo præsentius &
 præstantius vulgò propinatur. Er-
 go nec Chymicorum remediorum
 acrimonia & vis caustica metuen-
 da: præsertim, cum multa sint forin-
 secus corrodentia, quæ intrinsecus,
 cum ob maiorem iateraneorum re-
 pugnantiam & vegetum caloris na-
 tui robur; tum ob humores no-

Medica-
menta
Chymi-
ca non
sunt pe-
riculosa
propter
acredinē
ab igne
contra-
ctam.

xios, in ventriculo stagnantes, pari-
ratione vires suas explicare non
possunt. Accedit: quod, sicut nec in-
tegras manipulos salis deuoramus
nec aliquot libras eius in iulculis,
sed fortè pugillum vnum dissolui-
mus, parumque aceti & aromatum
ad cibos condiendos adhibemus;
ita cum necessitas Medicos Spagy-
ricos, ad medicamenta acria vsur-
panda compellit: guttam granum-
ue vnum aut alterum; nec sola, sed
idoneis liquoribus permista exhi-
beant. Imò accerrima quæuis ita e-
dulcorari possunt: vt omnem acri-
moniam deponant: quod ex aqua
forti & regia, si Tartari Sal ijs com-
miscatur, manifestum euadit. De
ignis contagio, quæ obijciuntur: a-
deo vana sunt & friuola, vt ne qui-
dem refutatione egere videantur.
Ipse enim Galenus cap. 18. de The-
riaca ad Pisonem, ignem multa ef-
ficere meliora, & interdum laten-
tem rerum naturam detegere, quæ-
dam etiam, quos volumus in vsus,
apta reddere, expressè scribit: vnde
etiam

etiam idem Elementum, titulo Magistri artium, à Cicerone non immerito insignitur. Et vt taceam: quod Galenus metalla acria & mordentia, vt mitiora reddantur, ignis examini subijciat: chalcitis vsta melior existimatur, quam non vsta: Balanus Myrepfica secundum Mesuen vomitum, mouet & simul per aluum deiectiones enititur. Asfatâ autem & humiditate eius nause abundâ ablatâ: sola vis humores per secessum expurgandi remanet. Ita Mercurius sublimatus, qui acerrimus existit, ignis violentiam cum Antimonio passus, vt in mitissimû, ita saluberrimum abit alexipharmacum. Sic ferrum, cum in crocum Martis in reuerberio calcinatur: extremum flammaram calorem sustinet: nec tamen ipsi ea inprimi- tur acrimonia, vt vsus eius in hæ- morrhagijs & alijs fluxibus non sit frequentissimus, non utilissimus. Contra aqua & oleum Cinamomi, quantum acredinem solo vaporis balneo acquirunt? quantam eodem

Vnde a-
acrimo-
nia me-
dicamē-
torum
Chymi-
corum.

Chymi-
ca reme-
dia non
redolent
empy-
reuma.

vinum? Vnde hoc? intelliges ratio-
nem: si, quare sol induret lutum, li-
quefaciat autem ceram, idemque
linteamina albefaciat, faciem vero
denigret, perpenderis: Falleris igitur:
si Spiritus Vitrioli acrimoniam
ab externo calore contrahi: si oleū
Salis ab igne reuerberij, eadem in-
fici existimas. Nisi enim Sales mix-
to insint: etiamsi violentissimo igne
id exerceas: nunquam tamen ei
tanta acridinis stigmata inures: Et
contrà, licet moderatissimo in qui-
busdam calore utaris: ea tamen ob
salium præsentium vim, acriora
redditum iri ne dubites. Cæterum
Ἐμπύρευμα medicamentorum Chy-
micorum tanti momenti non est:
vt Medicis practicis eo nomine ex-
osa esse & periculosa videri debe-
ant. Si enim quoddam ijs vestigium
medicamentis inhæsit, id aut à ca-
lore moderato, aut forti, origenem
suam sortitum est. Si ab illo: & pro-
pterea medicamenta Chymica e-
vadunt noxia: tum nec esculenta,
nec poculenta nostra, nec vulgaria
reme-

remedia tuta erunt & salubria: cum
 ad ea paranda, maior sepe ignis gra-
 dus requiratur, quam ad medica-
 menta Chymica: quod patet ex co-
 ctione cerealis: vbi hordeum pri-
 mō valenti igne torretur: post ma-
 iori coquitur: item ex quibusdam
 vinis Rhenanis, quæ ob salubritatē
 populis Septentrionalibus in o-
 mnibus ferē morbis, loco remedij
 sunt; & tamen ad veram maturita-
 tem, non nisi ignis Elementaris be-
 neficio p̄rduci possunt: item ex
 piscibus assatis, carnibus fumo in-
 duratis & sexcentis alijs. Si verō ab
 hoc, igne scilicet violento: nec inde
 periculi quidquam ægrotantibus
 imminet: cum vel ablutione, vel di-
 gestione corrigi possit: vt videre
 est ex cineribus: qui caliditatis suæ
 notas ab igne communicatas, affu-
 sâ aquâ, in lixinium deponunt. Imo
 ablutio nimis crebrō repetita, pur-
 gantia quædam metallica & mine-
 ralia chymice præparata, ad senti-
 nam prauorum humorum exhau-
 riendam, inepta reddit. Digestio-
 ne

Empy-
 reuma
 quomo-
 do cor-
 rigi pos-
 sit.

ne autem quam omnia dulcescant: nocius est, quam ut exemplorum inductione, ad id comprobandum, opus esse videatur. Quod si autem fortè per Empireuma intelligis: quando vel calor potentialis, qui in misto latebat tanquam sub carbonibus, igne violento in actum producitur, & liberatam ab omnibus compedibus potentiores exerit vires; vel quando calor, qui hinc inde dispersus erat, Vulcani beneficio vnitur: nec hanc ob causam, seu Empireuma, seu calor nimius metuendus: cum Medici officium sit: calidus eiusmodi dextrè uti, sicut & alij, quæ si imprudenter adhibeantur, ægrotis nocumentum allatuta videntur. Sed instant Mischymici & grauius nos vrgent: dū prætendunt nostra medicamenta esse inutilia: quia emortua & ex mistis destructis, corruptisque orta humidoque primogenio destituta. Verum enimverò, si mistorum corpora non soluenda, vel ut ipsi odioso vocabulo vtuntur, non destruenda,

Prepara-
tio non
reddit
medica-
menta
chymica
inutilia.

da: cur isti mitionis harmoniam
turbant? cur infusiones, decoctio-
nes, sirupos igne violento parant?
cur affationibus, cur tostionibus,
cur destillationibus, cur diagridio,
& non Scammonio integro? cur
trochiscis Alhandal & non colo-
cynthide ipsimet vtuntur? cur in
extrema virium imbecillitate, de-
structo capone, hoc est aqua eius
stillatitia, vbi certè omnis $\chi\sigma\alpha\rho\iota\varsigma$
& $\mu\acute{\iota}\xi\iota\varsigma$ totius perijt, agrotos iam
iam animam quandoque exhala-
tuos, nutrire præsumunt? An quia
Naturam huc in parte imitari vo-
lunt: quæ cibos in ventriculum in-
gestos, non crudos & integros ad-
huc existentes, ad partes aléjas de-
uehit; sed destructos, hoc est, ab in-
utilibus & crassioribus partibus
denudatos, & in hepatis officina, in
quintam quasi essentiam redactos.
Dicant: si placet: an cum infantes ab
vberibus matrum adhuc penden-
tes, lacte earum, quæ infuso Rhabar-
bari, vel suæ vel illorum valetudi-
nis gratia vsæ sunt, purgantur: con-
cen-

centus, temperies & harmonia totius Rhabarbari in lacte materno pressum data fuerit: an vero forma huius mixti de subiecto suo in aliud, & ex hoc rursus in aliud translata, & multas mutationes passa, salua integra permanferit, atque ita ex corpore humores prauos excluderit? Forte hinc fit: quod quidam Misochymicorum à caseo & tum butyro abhorrent: non naturali quadam avritate, sed quod ob concentum lactis destructum, formam eius & temperiem abolitam verentur, hæc & similia alendo corpori esse inidonea. Deinde dum Chymica remedia, mortua cadauera nuncupant: humidoque primogenio spoliata esse contendunt: partem sibiipsis contraria; partim veritati nõ consentanea loquuntur. Si enim scelera sunt: cur alibi ea potentius agere, quã humanæ temperiei mediocritas permittat asserunt? Deinde nonne necesse est: vt tam animalia, quam vegetabilia, vita illa qua sibi viuunt, hoc est, nutriuntur, cres-

Chymi-
ca reme-
dia non
sunt e-
mortua
cadaue-
ra.

crefaunt & augefunt, priuentur:
quò efui & vfui hominibus efle
poffint? Nec enim ipfi Scythæ
tam barbari funt: vt licet carnibus
vel crudis, vel curfu equorum con-
citatori, fub ephippijs feruefactis
vefcantur: viuas feras in osingere
& deglutire velint. Ita etiã plan-
tas, ftirpes & frutices, vt in corpo-
re humano vitales edere actiones
valeant, mori oportet: hoc eft ex
fuo eorum natiuo erui, ne exinde
amplius alimentum pro vita fua
conferuanda attrahant, fed vt ad
hominum fanitatem tuendam, mor-
bosque profligandos apta remedia
fuppeditent: id quod etiam herbæ
& alia ita emortua, imprimis fi le-
gitima eorum ἐξαρθροσις præcef-
ferit, intra corpus affumpta felici-
ter præftant. Et vt experientia, cer-
tiffimo veritatis, κριτικῶ, euincã,
vitam vegetabilium operationibus
Chymicis non deftrui, nec humi-
dum miftorum primigenium iisdẽ
abforberi: certum eft & multoties
probatum: sales herbarum præfer-
tim

tim calidarum : ſi certo quodam modo & nobis cognito ſeminetur: alias producere ſuæ ſpeciei herbas vt taceam ea quæ Quercetanus cap. 23. in reſponſione ad Anonymum, pro veritate Hermeticæ Medicinæ, ſtupēda & ſuſcipienda adfert exempla: Quid? quod in Arduenna & alijs multis locis deſertis, ſterilibus & aridis, vt agricolæ æſtate, quod metere poſſint, habeant: dum eta, genitas & vepreta paſſim comburant, & cineres hinc inde per campos diſpergant, vt ſubaſta terra, ſale, beneficio pluuiarum ſupercaſcentium ex illis elicit pingueſcat, ac lætas ſegetes poſtmodum, ex ſemine in terram proieſto producat. Fungitur nimirum eiſmodi cinerum ſal officio ſimi, quo nunquam agri in pinguari poſſent: niſi vrinis & ſale animalium brutorum (eſt enim in ſale pinguedo, quod miremur, vt Plutarchus poſt Ariſtotelē in Sympoſiacis lib. 1. quæſt. 9. teſtatur) eſſet imbutus. Non tamen planè abnuerim: viuencia quædam &

non-

nondum emortua rectè interdum
 adhiberi, vt gallus circa podicem
 deplumatus, ad venenum è carbun-
 culis pestiferis extrahendum: vt
 catelli ad ventriculum frigidum &
 imbecillum benigno calore & tem-
 perato extrinsecus foueudum: si-
 cut etiam non negarim integra in-
 terdum præstare destractis: modò
 & ipsi fateantur: se non minus de-
 structis vti quam Chymicos. Super
 est nunc scrupulus vnus, qui multo
 rum animos valde torfit, diuq; sus-
 pensos detentos remoratus est:
 quò minus in vsum Hermeticorum
 medicamentorum consentire po-
 tuerint: nempe quod illa, præser-
 tim si sint metallica aut mineralia
 calorem natium & spiritus subi-
 tò dissipent, & in partibus princi-
 palibus funastas reliquias, mali-
 gnum fermentum & prauã *diãdici*
 relinquunt: vnde aliqui per accidēs
 curati, & paulò post recidiuam
 passi, maturius ex hoc mundo dis-
 cesserint. At immeritò remedia
 Spagyricè præparata eo nomine
 malè

Medica-
 menta
 Chymi-
 ca non
 impri-
 munt
 mēbris
 princi-
 palibus
 corporis
 prauam
 disposi-
 tionem.

malè audiūt: cum ſi fortè talè quid-
 piam ex vi eorum accidat: id non
 tam remedijs, quam vel artificibus
 qui ea concinnarunt, vel M. d. cis
 qui ea exhibuerunt, imputandum
 ſit. Notum eſt enim quantus ſit eo-
 rum numerus, qui illoſis manibus,
 ad hanc artem nobiliſſimam acce-
 dunt: qui ex libris tantum, non
 à vto ſia artem hanc edocti, ſtib. ſ.
 & hydrargyrum ad ſanitatē ho-
 minis vel conſeruandam, vel de-
 perditam reſtituendam, audacter
 parare, & parata intra corpus ex-
 hibere non verentur. Talium Chy-
 micorum præcipitatis, non mirum,
 ſi illi, qui his vtuntur, in ſepulch. ſ.
 præcipitentur: ſi eorundem Mer-
 curijs vitæ, non vitam; ſed mortem
 & magno interdum precio emptā,
 quidam improvidi & valetudinis
 ſuæ prodigi, conſequantur. Deinde
 culpa tam grauium accidentium
 non rarò in ijs etiam reſidet, qui
 dicta medicamenta propinant, quo-
 rum aliqui legitimum ipſorum v-
 ſum nunquam viderūt; aliqui planè

sificatâ ad Quercetani leges solertissimè & fidelissimè præparatis instructissimam, conficiantur: omnis malignitas, si quæ ipsis suâ naturâ inest, ministerio Vulcani auferatur: ut impossibile sit ea posse, si methoricè vsurpentur, vel calorem natium & spiritus, individuos animæ satellites destruere; vel prauam dispositionem partibus principibus inurere.

Atque ita hæcenus monstratum est: quam vano & falso prætextu, remedijs Chymicis, quasi periculosa, inutilia & pestifera sint, ius ciuitatis in republica Medicâ denegetur: nunc quod eadem sint vulgaribus salubriora & tutiora euincendum est: quod quidem ex prioribus satis liquet: sed tamen ut omnia melius dijudicari possint: pauca quædam pro nostra assertione attextenda videntur. Salubriora igitur & tutiora sunt arte Spagyricâ concinnata remedia, quàm vulgari modo præparata: quia in illis purum ab impuro, malignum ab alexi-

Medicamenta
spagyrica sunt
salubriora & tutiora
vulgari-
bus.

alexipharmaco, corporeum à spiri-
tuali, inutile ab utili separatum: ac
proinde ventriculum sua mole nō
molestant: nec operationes suas
differunt; sed citò cum morbis col-
luctari incipiunt, eosque victas da-
re manus festinanter cogunt. Sic
cereuisia defecata salubrior est non
defecatâ: sic vinum à tartaro suo
depuratum, tutius hauritur; quam
vinum ex vuis recenter expressum:
sic cibi, seclusis à natura excremen-
tis, post multas coctiones singula
corporis nostri membra nutriunt:
sic citius aqua cinamomi aut balsa-
mus eius, in lipothimijs, spiritus
reficit; quam ipsum cinanomum
integrum: sic guttæ aliquot olei a-
nisi plus præstant, quam integræ e-
iusdem vnciæ. Vulgus autem præ-
paraciones omnes improbat & in-
tegris vti mauult, quam in princi-
pia sua consumptis; partim nō suf-
ficientes aut conuenientes adhibet,
vnde non rarò ægrotantes ob de-
uoratas partes noxias excrementi-
tias & venenatas vna cum salutari-
bus

B. bus

bus & vtilibus, expugnato morbo, cū symptomatis grauioribus postmodum superuenientibus, & ipso priori morbo periculosioribus cōflictātur. Deinde quis nescit; aquas Chymicas, odorem & saporem vegetabilium integrum referre: vulgares autem nihil aliud esse, quam phlegma inutile & aquas leuiter putrescentes: illasque multos annos durare; has verò vix mensem vnum aut alterum. Et sicut aquæ vulgares Pharmacopolarum, extremam malignitatem à vasis plumbeis acquirunt: sic non minorem & decoctiones earundem, à vasis cupreis: quæ eo deteriores adhuc euadunt, quod in earum preparatione, subtilior & melior pars in auras euanescent; & siu paullo post contracto corrumpantur, inutilesque reddantur. Adhæc analeptica & cordialia, quæ ex corallis perlisque in puluerem contritis & cribratis, nec non auro foliato præparantur, quas vires alias in corpore humano exerunt: nisi quod ventriculum in-

incrustant, eumque alias languidū
magis eneruant? Contra quintæ es-
sentiæ Chymicorum & magisteria
ex iisdem, vt & tincturæ auri absq;
corrosiuo factæ, sicut in quouis li-
quore facilè soluantur: ita soluta,
& intra corpus admissa, vires col-
lapsas restaurant & pristinum vi-
gorem restitunt. Quid, quod me-
dicamēta vulgaria in morbis chro-
nicis, rarò optatos sortiantur effe-
ctus: vtpote ex vegetabilibus tan-
tum desumta, quibus radices affe-
ctuum contumaciorum firmiores
funditus extirpari & euelli neque-
unt. Chymica autem præsertim ex
metallicis & mineralibus præpa-
rata, vtpote potentiorum virium
& maioris efficacix, incurabiles
vulgo morbos, epilepsiam, lepram,
quartanam, podagram, hydropern
ἡσυχως, ταχέως καὶ ἀσφαλῶς per-
curant. Non igitur abs re à nobis
factum esse putamus: quod Chymi-
am artem medicamenta gratiora,
salubriora & tutiora concinandi,
in libelli nostri frontispicio defini-
uerimus.

CAPVT II.

De solutione in genere.

Solutio
quid.

Solutio Chymica est ἐργασία si-
ue operatio, qua corpus natura-
le mistum in tria sua principia,
Mercurium, Sulphur & sal, ex qui-
bus a natura conflatum est, separa-
tis heterogenijs, recluditur.

Tria sūt
princi-
pia Chy-
mica.

Sicut Aristoteles principia cor-
poris naturalis vere statuit tria:
Materiam, Formam & Priuationē:
licet ea sint noëtica potius, quam
verè hypostatica; Et veluti Galenus
quatuor elementa, ignem, aërem,
aquam, terram, pro principijs, & si
remotis, haud abs re adstruit: ita
Chymicus, artifex sensatus, sensibi-
lium corporum tria asserit princi-
pia sensibilia & proxima, Mercuri-
um, sulphur & sal: sequiturque has
in parte ipsum Aristotelem, tertio
de cælo textu 61. quem locum Pe-
trus Ramus ad nauseam vsque in
Scholis Acroamaticis, Philosophi
superius allegatis principijs oppo-
nit: & post eum Kragius contra Pe-
ripa

tripateticos valde vrget. Per Mercurium autem, sulphur & salem nō intelligendum est, quod eiusmodi mineralia ex mistis concretisque corporibus, beneficio ἀναλύσεως Chymicę possint erui: qualia vulgo à mercatoribus venduntur: verum sufficit: si sint talia, præsertim in vegetabilium & animalium familia, quæ mineralibus illis sint ἀνάλογα, & tantum inter se differant essentia proprietatibus, & actionibus, quā- tum illa in suo genere minerali.

Mercurius est liquor ille acidus, permeabilis, penetrabilis, æthereus ac purissimus, à quo omnis nutritio, sensus, motus, vires, colores, senectutisquę præproperæ retardatio. Confertur elemento Aëris & aquæ: illi quidem, quatenus caloris vicinia alteratus facilè in auras abit: huic, quatenus vt ea difficulter proprio; facilè autem alieno termino continetur.

Sulphur est balsamum illud dulce, oleaginosum & viscidum: nativum partium calorem conseruans,

Quid
per ea
intelli
gendum

Mercurius.

Sulphur

Sulphu-
ris pro-
prium.

omnis vegetationis, accretionis & transmutationis instrumentum, odorum tum gratorum, tum ingratorum fons & origo. Assimilatur igni, propter flammam, quam facile concipit: ut omnia resinosa & oleaginosa alia: eique hoc peculiare est, quod habeat vim leniendi & extrema contraria conglutinandi. Sicut enim numquam tenacius lutum confeceris ex aqua & arena, nisi calcem aut aliquid glutinosi commiscueris: ita nec Mercurius volatilis & sal fixus coire in vnam substantiam tenaciter possunt: nisi vinculo & copulâ Sulphuris, quod vtriusque principij particeps, Salis siccitatem & Mercurij liquiditatem, sua viscositate; Salis densitatē & Mercurij permeabilitatem, molli sua fluiditate; Salis amaritudinē & Mercurij aciditatem dulcedine sua contemperat.

Sal.

Sal est corpus illud siccum, salsum, res mistas à putredine defendens, mirabiles dissoluendi, coagulandi, detergendi & euacuandi
facul-

facultatibus pollens : à quo omnis rerum soliditas, determinatio, sapor & aliæ infinitæ virtutes. Analogia respondet terræ : non quæ hæc est frigida & sicca ; sed quæ elementum hoc est firmum, fixum, & generationis corporum omnium subiectum.

Sunt autem dicta principia, propriè loquendo, nec corpora ; quia planè spiritualia, ob cælestium seminum influxum, quo imprægnata sunt : nec spiritus ; quia corporei : sed inter utramque naturam ambigunt : varijsque nominibus à Philosophis insigniuntur, vel saltem his ad illa alluditur : ut ex sequenti tabella videre est.

Principia Chymica inter corporis & spiritus naturam ambigunt.

Sal	Sulphur	Mercurius
Sal cõmune,	Sal Petre,	Sal Armoniacu
Acerbum & amarũ,	Dulce,	Acidũ
Corpus	Anima	Spiritus
Materia	Forma	Idea
Patiens	Agens	Informans
		aut mouens
Ars	Natura	Intelligentia
Sensus	Iudicium	intellectus
	B 4	Mate-

Materiale Spirituale Gloriosum.
Verum enim vero omne corpus
mistum in hæc principia, sacro ter-
nario (ita secundum Pythagoricos
omne & omnia tribus terminatur)
constantia recludi posse & consu-
mi; etsi validis rationum momentis
comprobari posset: tamen eas om-
nes euidentiâ longè superat inspe-
ctio ocularis: ac proinde exemplis,
ex vario mistorum genere desum-
tis, omnem rem in tyronum gratiâ
dilucidabimus. Exordiamur autem
à lignis viridibus, quæ si cremes: e-
gredietur primò aquosum quiddâ,
quod ignis flammæ concipiendæ
planè inidoneum est, & in fumum
conuersum si colligatur, in aquam
resoluitur, (atque hac ratione è
flamma potum petere, non impos-
sibile, diciturque Mercurius: dein-
de exhibit o' eaginosum quiddam
facile inflammabile, quod in vapo-
res resolutum, si cohibeatur, in oleû
abit, vocaturque Sulphur: tandem
remanet siccum & terrestre, quod
ex cineribus, aquæ beneficio extra-
hitur,

hitur, inque humido & frigore sol-
uitur; calore autem concrefcit, Sa-
lisque nomen obtrinet. Ita lac sub-
stantiam continet sulphuream bu-
tyrosam, deinde Mercurialem se-
rosam, & tandē salinam caseosam.
In ouis albumen Mercurium exhi-
bet: vitellus Sulphur, pelliculæ &
putamina Salem, ita ex lini semine
oleum elicimus expressione: aquā
ab oleo separatione: Sal ex fecibus
relictis extractione. Pari ratione ex
Garyophyllis, aqua Mercurialis
præstantissima, oleum Sulphureū
excellentissimum, & ex fecibus sal
educitur. Sic Nitrum in aquositate
dispescitur, pinguedinem & salem.
Non secus ex sale marino, produci-
mus Mercurium γλυκύπικρον, dul-
ces cristallos sulphuræ planè na-
turæ, & tandem ipsam sal fixissi-
mum. Ex Antimonio elicatur Regu-
lus, qui eius Mercurius: deinde ru-
brum sulphur, flammam concipiēs:
& tandem Sal, qui vomitiuus. Atq;
sic de cæteris idem esto iudicium.

Notandum est autem primo: nul-

Nullum
princi-
pium
planè
simplex
est.

Caput
mortu-
um &
phleg-
ma non
sunt
princi-
pia.

lum prædictorum principiorum simplex atque solum, quod de reliquis non participet, reperiri. Mercurius enim continet substantiam sulphuream atq; Salinam; Sulphur substantiam salinam & mercurialè: Sal verò substantiam oleaginofam & mercurialem. Deinde obseruandum etiam est: quod in spagyrica mistorum ἀναστοιχείωσι, præter priora tria commemorata principia verè actiua, duo alia resultent corpora, quæ principiorum numero à Chymicis non adscribuntur: quòd illorum tantum sint, quasi integumenta, omnique δυνάμει Hippocratica destituta: quorum alterum siccum, Terra arenosa est, siue cinis elotus, vocaturque Terra damnata & Caput mortuum, nulla vi alia prædictum, nisi siccante & emplastica, quodque facili negotio in vitrum abit: alterum humidum & accidentaliter aëreum, nempe phlegma insipidum & inodorum, quodque tantum humectat, citra vllam aliam ἐνέργειαν aut actiuitatem medicam

CA-

CAPUT III.

De Calcinatione.

Solutionis species duæ sunt: Calcinationo & extractio.

Calcinationo est misti in calcem Calcinationo.
 solutio.

A Gebero definitur: quod sit rei per ignem pulverisatio, per priuationem humiditatis, partes consolidantis. Per Calcem autem intelligunt Chymici, quemlibet pulveris Calx Chymicorum.
 culum tenuissimum, ablatione superflua humiditatis (praesertim ex mineralibus) factum. Quando vero pulvis vel calx plane redditur impalpabilis, ad sensum subtilissimus, instar tenerimae farinae: tum Alcohol appellitant: hocque vocabulum etiam ad subtilissimum vini spiritum, saepissime reiteratis destillationibus rectificatum, commodè exprimendum transferunt; cum Alcohol vini indigetantes. Alcohol vini.

Ficq; vel corrosione; vel ignitione. Alcohol vini.

Corrosio est misti calcinatio, per res corrosivas.

B 6

Fic

Fit hæc varijs modis: potissimū tamen quatuor: videlicet Amalgamatione, Præcipitatione, Stratificatione & Fumigatione.

Amalgamatio.

Amalgamatio, est corrosio metalli, per hydrargyrum.

Fit: quando metallum, excepto ferro, in tenues bracteas vel laminas ductum, cū octo partibus plus minus Mercurij commiscetur, vt fiat massa vndique sui similis, ad metalli vnitatem soluendam. Hydrargyro enim euaporato super igne: metallum instar tenuis calcis relinquitur.

Præcipitatio.

Præcipitatio, est corrosio per aquas fortes.

Fit quando corpora, liquori corrosiuo immerguntur, & postmodū corrosa & soluta, vel aquæ fortis abstractione, vel alio modo, in calcem repercutiuntur.

Stratificatio.

Stratificatio, est corrosio per pulueres corrosiuos.

Fit: cum crucibulum, pixis, vel olla metallo laminato & pulueribus corrosiuis repletur: faciendo

S. S. S.

S. S. S. hoc est, ponendo aliquid de puluere corrosiuo in pixidem, & huic supersternendo tenuem laminam corporis metallici, & sic pergendo, donec vas referciatur. Postea ponuntur carbones per circuitum, vel datur ignis reuerberij, paulatim augendo, vt res postulat. Dicitur etiam.

Cæmentatio, eique affinis est.

Cæmentatio.

Commixtio, quâ corpus corrodendum cum pulueribus corrosiuis commiscetur, & igni postmodum admotû in calcem redigitur.

Cōmixtio.

Fumigatio, est corrosio metalli per fumum vel vaporem acrem.

Fumigatio.

Fit hæc varijs modis. In genere scire sufficiat: quod corpus metallicum in lamellas reductum, & per fumum calcinandum suspendatur, vel super aquas fortes, acetum, vel vaporem plumbi liquefacti, vel mercurij, vel similibus rerum acrim: vti vulgo cerussam parare consueuerunt.

Ignitio, est calcinatio per ignem.

Ignitio.

Estq; vel Cinefactio, vel Reuerberatio.

B 7

Cine-

Cinefa-
ctio.Cinefactio, est ignitio, quâ cor-
pora vegetabilia & animalia in ci-
neres, igne violentiori rediguntur.Reuer-
beratio.Reuerberatio, est ignitio, quâ
corpora, igne viuo, in furno reuer-
berij, calcinantur.Desicca-
tio hu-
midita-
tis nati-
uæ.Huc pertinet & **DESICCA-
TIO** humiditatis natiuæ, vt fieri
solet in sale, vitriolo, alumine & si-
milibus.**CAPVT IV.***De Extractione.*Extra-
ctio ge-
neraliter
confide-
rata.**E**Xtractio est species resolutio-
nis, quâ corporis mixti partes
subtiliores à crassioribus segre-
gantur.Estque duplex: vel generaliter;
vel specialiter sic dicta.Generaliter sic dicta, fit duplici-
ter: cum ascensione & descensione;
tùm modo intermedio.Estque illa vel sicca, vel humida.
Sicca, Sublimatio; hæc Destillatio
dicitur.Subli-
matio.Sublimatio, est extractio partiũ
sub-

Subtiliorum siccarum, per ignem in
sublime eleuatarum, & vasi adhæ-
rentium.

Fit: cum res sublimanda præpa-
ratur, vt decet, nempe vel lotione,
vel calcinatione, tostione, coctione
vel similiter; & postmodum vel so-
la, vel alij materiei permista matu-
ræ inferius rotundæ aut latæ, vt me-
dia tantum eius pars repleatur, im-
ponitur, cumque hac aludel extra
fornacem in altam protuberans,
luto salso conglutinatur: cui alem-
bicus cæcus in medio vertice per-
foratus, vt spiritus humidi per fo-
ramen illud exhalare queant, su-
persternitur. Datur postea ignis
per gradus: oculusque alembici, cum
humiditas omnis expirauit, (id,
quod vel vitro vel lamina aliqua
ferrea polita, quando ea adhibita
halitu non amplius inficitur, ani-
maduerti potest) luto clauditur,
ignisque ad spiritus in sublime
pellendos intenditur.

Cum igitur secundum Geberum,
Sublimatio sit rei siccæ per ignem
ele-

eleuatio, cum adhærentia vasis: patet: quam male vulgo Destillatio & Sublimatio confundantur: & aquæ, quæ destillatæ sunt, sublimatæ vocitentur. Deinde notandum etiam est: quod hæc operatio Chymica, non nouum sit inuentum; sed & veteribus cognitum. Ita enim Cadmia paratur, teste Galeno & Dioscoride; & ex hac Pompholyx & Spodium, iisdem testibus.

Destillatio.

Destillatio, est partium humidarum in halitus à calore extenuatarum atque leuatarum extractio.

Verum esse, quod Aristoteles 4. Meteor. dicit: μιμείται ἡ τέχνη τὴν φύσιν: id vel ex hac operatione praxeos Chymicæ vulgari constat. Sicut enim vapores ex terra, radijs Solaribus in mediam aëris regionem subiecti, eiusque plagæ cælestis frigiditate densiores factæ, in pluuiam faceffunt: ita & Chymicus artifex, ex rebus halabilibus & vaporabilibus, ignis ministerio, tenuium spirituum à crassioribus partibus separatione, & ad frigidas capitelli
came-

cameras eleuatione, essentiam earum, forma liquoris elicit: Sic in humano corpore, cum ἀναθυμιάσεως ex inferioribus partibus, in aëream microcosmi plagam, tanquã in alembicum efferuntur: eius frigore, in excrementum pituitosum & mucosum condensantur: vnde postea perennis eius in nares, palatum, aut alias corporis partes fit destillatio & defluxio. Hinc fit: quod in ciborum elixatione, ollas operculo claudamus: vt quidquid vaporum in aquam concreuit, in suam originem post liminio reuertatur. Et quando dapum calorem fouere volumus: patinas, quibus eę apponuntur, alijs cooperimus paropfidibus; vnde vapores ciborum, ἢ illarum ἀντιπερισσῶν frigida incrassati, globatim delabuntur.

Estque Destillatio, pro diuerso vasorum positu: vt alias multas differentias taceam, vel Recta; vel Obliqua. Illa fit per alembicum aut vesicam, hæc per retortam, in rebus præsertim spiritus contumaciores fouentibus. Huc

Huc pertinent **Rectificatio & Cohobatio.**

Rectificatio.

Rectificatio, est repetita liquorum destillatio ad eos magis purificandos & exaltandos. Perficitur tamen hæc etiam quandoque Digestione.

Cohobatio.

Cohobatio, est destillationis reiteratio, quâ liquor destillatus rursus fecibus reaffunditur, & denuo destillatur. Fit autem fecibus prius tritis, & humore, paulatim ut macerentur, imbutis.

Extractio generaliter sic dicta, quæ fit descensione, est duplex: vel calida; vel frigida.

Destillatio per descensum calida.

Calida est, quâ partes subtiles à grossis per descensum, mediante igne, separantur: unde etiam destillatio per descensum dicitur, & in picis confectioe adhibetur: eum ex strue tædarum concisarum, obstructis undique spiraculis, igneque intra aceruum succenso, pix defluit, uti videre est pud Plin. & Matthi-ol. qui operationem hæc exactè describunt.

Fri-

Frigida est, quæ per descensum absque igne, partium subtilium à crassioribus fit separatio.

Estq; vel Filtratio, vel Deliquiū.

Filtratio est, quæ humores aquo-
si per tritorium, aut chartam em-
poreticam, in modum infundibuli
conuolutam, aut manicam Hippo-
cratis, laciniam, aut simile quiddā,
relictis in filtro aut vase, partibus
crassioribus, percolatur. Filtratio

Deliquium est, cum immundæ
calces, sales, & similia liquabilia,
seu per se, inclinatæ tabulæ mar-
moreæ aut vitreæ imponuntur, vel
sacculo inclusæ suspenduntur: ut in
aëre vapido tabescentia, purum
succum emittant. Fit tamen inter-
dum: ut nulla fiat partium segrega-
tio per deliquium, uti quando sales
repurgati aut similia in cellam aut
alium locum frigidum humidum
collocantur, & ab humiditate ex-
terna, quæ in ea promptè se insinuat,
in liquorem, qui in subiectum vas
descendit & defluit, resoluuntur. Deliqui-
um.

Extractio, quæ fit modo inter-

me-

medio, est qua rerum liquidarum vel siccarum humectatarum partes puriores ab impurioribus, sine destillatione & sublimatione separantur.

Species illius tres sunt: Digestio Putrefactio, Circulatio.

Digestio

Digestio est, qua res calore digestiuo, ad modum naturalis ciborum digestionis in ventriculo, coquuntur siue maturantur.

Qua ratione enim ventriculus, calore suo moderato, cibos crudos exceptos digerit, & in Chylū concoquendo transmutat: vt seclusis fecibus & in intestina amandatis, ex illo ab hepate, benignioris puriorisque substantia fiat extractio: ita etiam per calorem cuius rei competentem, Digestio subtilia à grossis separat; quæ crassa sunt, incidit & attenuat: quæ cruda, coquit: quæ acerba, mitigat ac edulcorat: adeoque omnia taliter elaborat: vt ex digestis copiosior semper essentia mensis speranda sit.

Administrationem eius, doctissimus

simus Libavius describit hunc in modum. Res digerenda vasi tanquam ventriculo includitur, vndique stipatis accessibus, nisi cum diuaporatio est coniuncta, vt in empyrematis correctione, coagulatione & similibus. Tunc enim exiguum foramen in operculo relinquitur, & iustum tempus obseruatur, ne quid de substantia pereat. Quod si est merus succus aut liquor: res plana est. Sin minuta herbarum & similia: vel proprius succus reliquendus est, vel foris analogus humor addendus: quod tamen nonnunquam fit etiam in diuersi generis liquoribus, veluti cum olea digerantur cum vini spirititu, &c. Vbi procliuitas est ad putredinem, nec adiectum menstruum ei satis cauere potest: (Non enim debet fieri putrefactio: cum quid digerimus; licet digestio possit esse ad eam via) sal addendum est, ita apparatus vas collocetur in foco digestorio caloris competentis, ibique sinatur vsque ad quaesitum finem, qui diuersus est: pro
mul-

Mensis
philoso-
phicus.

multiplici usu digestionis. Exempli gratia : Herbarum recentes suo succo madidae, è quibus destillatione elicienda essentia est, macerantur tri-duo; siccae vino resperse, septendio: semina & aromata dimidum mensem : Radices per mensem : siquidè sunt siccae : mineralia per mensem philosophicū, qui est dierum quadraginta, aut etiam diutius, pro firmitate & ratione menstrui. Quaedam bis macerantur, aspersa vino græco, ut aromata aliquando, quæ irrigata usque ad siccitatem digeruntur : post pulverisata & denuo conspersa macerantur secundò. Ita soliditas & raritas etiam discrimen facit. Aquæ destillatæ digerendo ad Solem, rectificantur per mediū mensem, vase clauso, ita ut duæ partes sint plenæ, tertia vacua : & nonnunquam arenæ infodiatur parte vitri tertia, id quod in frigidis potissimum spectare iubent artifices. Calidæ verò aquæ & olea rectificantur in arena frigida, item tertia parte sepulta, &c. in cella vapida
per

per mensam. Si humor alienus addendus: talis esto, qui digestionem iuuet, citra corruptionem substantiæ. Et hic, si est alienior, separatur officio peracto: si paucus, & familiaris, aut etiam alterabilis in naturam digesti, relinquitur. In densis est acrior & nonnunquam corrosiuus, ut acetum, vini spiritus, vinum forte, &c. In alijs mitis, ut aqua destillata, pluuia, rosacea &c. nonnunquam oleum certi generis. Interim quæ alienæ naturæ sunt, & per digestionem secessum fecerunt, separantur.

Ancillatur autem Digestio non tantum destillationibus aut extractionibus, verum etiam rectificationi, coagulationi, fixationi, calorem per aquas fortes preparatarum edulcorationi, & appellatur Maceratio; quia hæc etiam vim habet penetrandi, rerum compagem referandi, & impuritates separandi.

Putrefactio est, quâ mistum per putredinem naturalem, humore, siccum terminans vincente, & externo

Maceratio.

Putrefactio.

terno calore fortius; quam interno operante, resoluitur, ad essentiam ab heterogeneis extrahendam & segregandam.

Modus est talis: Quod putrefaciendum est, præparatur ut decet, eique in cucurbita vitrea, si vel siccum sit, vel humiditate ad putrescendum sufficienti non abundet:

Menstru-
um quid

ὄχημα quoddam seu menstruum (ita in genere è mense putrefactionis, liquor omnis appellatur, rerum extractioni inserviens: siue is sit eius rei proprius, siue analogus, siue aqua) conveniens, quod excessu suo misti siccitatem auferat: *την μίξιν* referet: exeuntem essentiam ad se alliciat: eamque integram & incorruptam, ad extractionem usque conseruet, superfunditur: & ne calor cum suo humido exspiret; vas Hermetici clauditur: postea in ventis equinum, aut eius vicarium ponitur, eiusque calor ad tempus præfixum conseruatur.

Putrefa-
ctionis
propriū.

Proprium autem putrefactionis est: & calores, & odores, & sapes rerum

rerum immutare, earumque natura veteri destructa, nouam generare.

Circulatio, est liquoris, ab elementis depurati, in pellicano, per varias circumuolutiones aut rotationes, quibus impuritates residuae prorsus auferuntur, in gradum præstantiorem, conuersio siue exaltatio.

Circulatio.

Fit ita: Sumitur liquor exaltandus, includiturque Pellicano aut vase circulatorio, quatuor aut quinque eius partibus relictis vacuis, & ponitur in sinum vel balneum, ad altitudinem liquoris attenuabilis, vel paullo profundius: adeo ut reliqua vasis pars in aëre frigidior extet: ut à fundi & laterum calore fiat attenuatio; à verticis verò frigore, coagulatio: detineturque ita dictum vas, in calore moderato & continuo: donec Artista finem suum sit assecutus: fecibus, in fundo vitri, subsidentibus.

Huc non immerito referri posse videtur & FERMENTATIO: li-

C

ces

cer interdum per eam, non tam fiat
conspicua salubrium partium, a
crassioribus segregatio; quàm po-
tius ad nobilissimæ essentia extrahendæ dispositio.

Fermentatio.

Est autem exaltatio rei in substãtia, per quam mediante digestionẽ, calor agens exuperat, inque naturam suam vertit patiens.

Cæterum quæ fermentantur: sunt vel liquida; vel solida. Quæ liquida sunt: vel talia sunt simpliciter; ut aqua, vinum: vel spissa & mollia: ut mel, sapa. Liquida quæ sunt simpliciter talia, si sint simul calida, per se fermentantur, ut vinum, pyraceum, pomaceum. Quæ autem frigida sunt, ut succi expressi frigidi: opus habent additione rei externæ; ut fecibus vini, cereuisiæ, sale, vel aciditate aliqua, ad accelerationem ebullitionis & fermentationis. Spissa autem & mollia, sequentem in modum, fermentari possunt. Recipe verbi gratiã, mellis libras X. his adde libras quinquaginta aqua. Stent in calore moderato, per diem.

diem naturalem: deinde lento igne
 simul bulliant, & despumentur. Hydro-
mel v-
nosum.
 Tertia pars exhalet: vel cum li-
 quor efferuescit: ouum imponatur
 recens: quod si sursum fertur, per-
 fectæ coctionis signum est. Tum
 liquor ab igne remotus, calidè per
 duplicem pannum traiciatur, &
 ad solem, in vase idoneo, additis
 drachmis duabus Salis Tartari,
 vel salis communis, vel vncia v-
 na alicuius aciditatis ponatur: &
 sic per quadraginta dies aut circi-
 ter, donec liquor fit clarus, vini-
 que odorem referat, bulliat. Tunc
 enim vas claudendum, & hydro-
 mel in cella vsui referuandum
 Quæ solida sunt & dura: vt semi-
 na, triticum, fæniculum, anisum,
 bacca iuniperi, aromata &c. com-
 minui debent: ijsque aqua affundi:
 & sal proprius, vel analogus, aci-
 ditas, vel feces cereuisiæ viniue,
 ad fermentationis accelerationem
 addi: ita vt ad dolium rei fermen-
 tandæ pinta secum adijciatur. Quæ
 verò durissima sunt, vt lapides:

C a prius

prius calcinari, poſtea fermentari debent: vt in ſequentibus de coral-
lis & plumbo dicitur.

Extra-
ctio ſpe-
cialiter
ſic dicta.

Extractio ſpecialiter ſic dicta eſt,
quæ eſt miſto, partes ſubtiliores &
nobiliores à menſtruo aliquo ap-
prehensæ, elementari craſſitie in-
fundo relicta, extrahuntur: & in
ſyrupi aut ſapæ conſiſtentiã, de-
ſtillatione, vel euaporatione coa-
gulantur.

Fit: cum materia tincturam ha-
bens, in menſtruo conuenienti in-
funditur, clauſoq; vaſe ad digeſtio-
nem ponitur. Poſtea eo aperto mē-
ſtrum coloratam, per inclinatio-
nem ſeparatur: affuſoque alio, vaſe
clauſum, ad digeſtionem ruruſus po-
nitur: idque toties repetitur, donec
menſtrum non amplius tingatur.
Porro depletiones filtrantur, cir-
culantur, & coagulantur, menſtruo
ad oleiformem conſiſtentiã, vel
etiam interdum ad ſiccitatem,

pro rei natura & uſu,

detracto.

CAP.

CAPVT V.

De Coagulatione.

HActenus dictum est de solutione, eiusque speciebus: sequitur nunc de coagulatione.

Coagulatio, est principalis operationum Chymicarum altera, qua res molles & liquorosæ, è consistētia tenui fluidaque in solidam, per humiditatis priuationem coguntur. Coagu-
latio.

Hæc etsi ferè inseparabiliter cū solutionis speciebus, vt præcipitatione, amalgamatione, sublimatione, destillatione &c. cohæret: tamē ea peculiariter fit:

Primò exhalatione: qua humor à re coagulabili expirat.

Secundo coctione; qua res liquida ad solidiusculam consistentiam coquuntur.

Tertiò congelatione; vt cum crystalli in cellis à frigore producantur.

Quarto fixatione: qua res ignem fugientes & volatiles, vt in eo fixæ perseuerent, assuescunt: id quod àt

vel medicinæ fixæ additione; vel
misturis, vel sublimationibus, cæ-
mentis &c. pro cuiusq; rei natura.

CAPVT VI.

De lutatione.

ORdinis ratio postulareret, vt nūc
fornaces, vasa, variamq; supel-
ectilem Chymicam, vt & ignium
diuerforum regimina describere-
mus Verūm cum hæc oculari in-
spectione potius, quàm præceptis
& regulis addiscantur: silentio illa
breuitatis causâ prætereunda, &
pauca tantum de lutamentis Phi-
losophicis subiungenda duximus.

Pro fornacibus, construendis.

Recipe terram pinguem, cuiuscun-
que coloris sit: misce & subige cum
arena, fimo equino, & aqua falsa.

Pro retortis loricâdis: quamuis
ego nec vitreas, nec terreas vn-
quam lutare soleam: seu destillè
per arenam seu per ignem nudū;
seu per reuerberium clausum;
seu ignem suppressionis.

Reci.

Recipe argillam figulinam, ster-
cus equinum lotum & exsiccatum,
farinam laterum, & squamam fer-
ri, miscendo & cum aqua commu-
ni subigendo.

Lutum sapientiæ, ad spiritus sub-
tilissimos arcendos.

Fac lutum ex calce viua, & albu-
mine oui, in aquam redacti, simul
miscendo, & cito applicando, quia
facilè exsiccatur.

Pro vitris & hydrijs fractis con-
solidandis.

Recipe boli Armeni, Miniij, Ceruf-
sæ, ana partes equales: reduc in pul-
uerem subtilem, & cum oleo lini
vel vernice liquida tempera.

Pro vitris simul lutandis.

Vsus sum feliciter vsque in hanc
horam vesicis porcinis, vel bouinis
pro alembico cum cucurbita lutan-
do, tam in destillationibus aqua-
rum; quam spirituum acrium & aci-
dorum.

Pro rostro alembici cum reci-
piente lutando.

Recipe ceræ vnciam i. resinæ, co-
C 4 lopho-

lophonia ana drachmam 1. lique-
cant simul in fictili: quibus adde
modicum olei oliuarum, miscendo
baculo, vt incorporentur, postea
ollam ab igne remotam imple fri-
gida, & etiam manibus subige.

Pro retortis cum recipientibus
collutandis, in destillatione spi-
rituum acrium.

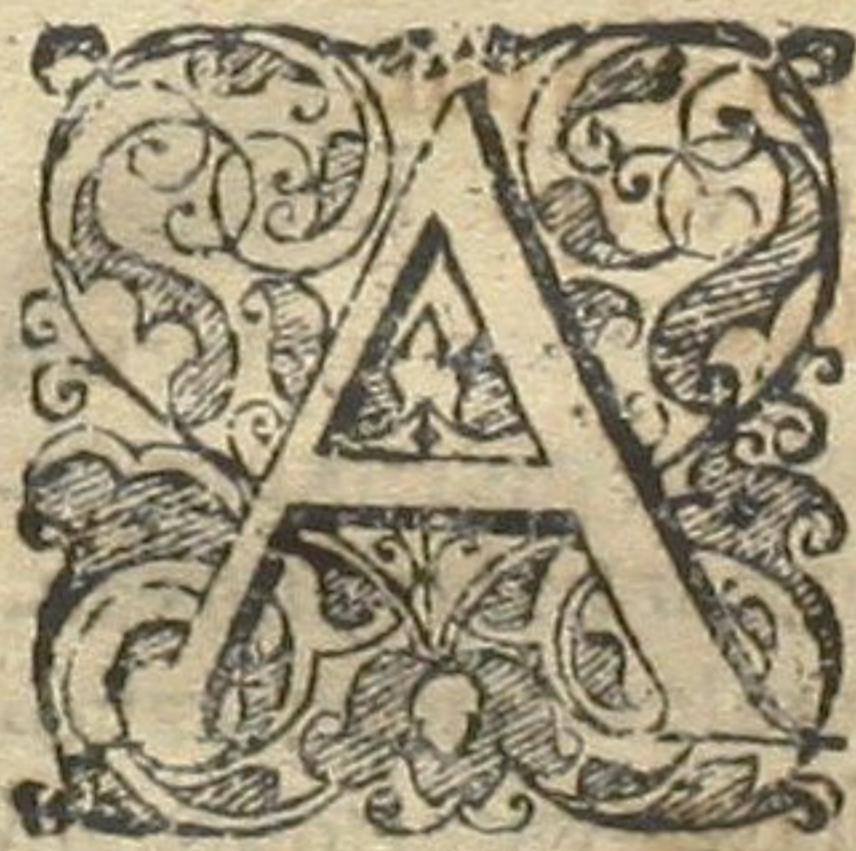
Lutum pro retortis loricandis subi-
ge cum aqua salsa; vel misce
cum colophonia pul-
uerisata, & ap-
plica.

TYROCINII CHYMICI.

LIBER SECVNDVS.

ACTVM est su-
 periori libro,
 de Solutione
 & Coagulatione in genere:
 nunc in sequē-
 tibus de ope-
 rationum illarum effectis tractatu-
 ri sumus: licet in specie, quomodo
 singulorum corporum mistorum
 claustra referenda sint, monstrari
 debeat: id quod etiam præstare co-
 naremur: si nobis integrum Chy-
 miæ systema, & non tyrocinium
 conscribere proposuissemus. Sunt
 autem solutionis & coagulationis

C 5

effe-

effecta, siue ut à quibusdam appel-
lantur, species Chymicæ, vel liqui-
dæ, vel moiles, vel duræ. Ad liqui-
das referri possunt: atque ex floribus
herbis radicibus, corticibus, semi-
nibus, lignis: aquæ fortes; Spiritus,
acetum: olea; tincturæ liquidæ. Ad
molles: balsami, extracta varia, tin-
cturæ molles. Ad duras: Sales, flo-
res, magisteria, calces, croci tinctu-
ræ sicca.

CAPVT I

ANtequam ad ipsas liquorum
formas quæ ut plurimum de-
stillatione fiunt, parandas, nos ac-
cingamus: generales quidam cano-
nes præmittendi videntur: quorum
hic est.

PRIMVS.

**Canones ad
destilla-
tionis
doctri-
nam ne-
cessarij.**

Vasa, in quibus destillatio fit, non
sint plumbea. Hæc enim qualitate
maligna liquores inficiunt, eos vo-
mitiuos reddunt, sapores immutât
natiuos, & nonnunquam ipsamet à
vaporibus acerbis ex re destillanda
expirantibus, corroduuntur. Et si
Gale-

Galenus, alijque Medici sapientiores, aquam, quæ per canales plumbeos fluit, improbant, propter malignitatem, visceribus internis valde infestam, quam inde contrahunt: de aquis, in vasis plumbeis destillantibus quid sentiendum sit: patet præsertim, cum non raro, quando per aliquot dies, eiusmodi stillati-
tij liquores immoti steterunt, in fundo cerussa ex plumbeo alembico abrasa; imprimis si experiundi gratia, guttam vnam aut alteram spiritus Vitrioli infundas, reperitur. Quod autem de plumbeis vasis dictum: pari ratione & de stanneis, æneis, ferreisque intelligi debet: nisi fiat destillatio in vesica ænea, vbi quæ destillantur, citò effluunt.

II.

Vitra, quò altiora, eo meliora. Sic enim vna destillatio plus præstat quam tres rectificationes. Sint autem cucurbitæ ut plurimum altæ duos cubitos.

III.

In omni destillatione, vasa non nimis refarcienda. Tutius operaberis: si cucurbitas ex quarta parte: & retortas ex mediâ aut circiter: verificam verò æneam, ex tribus partibus repleueris.

IV.

Res flatulentæ, vt cera, resina, & similia, sicut & ea, quæ facile ebulliunt, minore imponantur quantitate, & magnis vasis destillentur, & quidem sale, arena, aut similibus additis.

V.

Destillatio per balneum, conuenit rebus leuioris compagis. Cauendum tamen in herbis maximè calidis: vt in absinthio, saluia, roremarino & similibus, ne nimis leui calore vtamur, & non tam essentiam: quam phlegma inutile proliciamus. Sed in lactuca, endiuia, & similibus tenuioris substantiæ, calor moderatus adhibendus: & sufficit interdum Balneum roris, quod neque empireuma imprimit, neque partes

partes aëreas tenuiores dissipat.

VI.

Destillatio per cineres vel arenam, competit rebus consistentiæ solidioris, vt seminibus lignis, radicibus, &c.

VII.

Per vesicam, non tantum tenuia destillantur; sed & alia, quæ sunt firmioris texturæ, in suo tamen menstruo præmacerata.

VIII.

Destillatio per retortam, non tantum spiritus grauiores è mineralibus elicit; sed etiam è tenuioribus, vt lignis, seminibus, radicibus, gummis, resinis, &c. aquas & olea extrahit.

IX.

Herbæ recentes succulentæ cum destillandæ sunt, tundantur, succusque exprimatur, & postea per calorem Balnei in cucurbita alta destilletur.

X.

Herbæ, vel sua temperie, vel tempore siccæ, tundantur: & aqua com-

muni, vel propria, vel roris Maij, vel vino irrorentur. Copia autem menstrui tanta sit, quę macerationi sufficiat: sin plus affundatur, tota quantitas non abstrahenda. Facta maceratione ad placitum, per balneum destilletur: aut si per vesicam destillationem instituis: adde ad quamlibet libram herbarum, libras sex aquę, & destilla, vt artis est.

X I.

Eodem modo per vesicam, quicquid est aromaticum, siue sint radices, siue cortices, siue ligna, siue semina, siue folia, siue flores, destillantur: oleum simul cum aqua elicetur.

X II.

Sunt quędam, quę vehementem ignem postulant: sed tamen, ea, non nimis violento vrgēda sunt: ne natura eorum prorsus corrumpatur.

X III.

Detur opera: ne lutum, quo vasa destillatoria conglutinantur, expiret, & liquorem aliena qualitate inquinet: præsertim cum ignis violentior adhibendus.

Aci-

XIV.

Acidorum destillatio hoc peculiare habet: quod ignobilior pars semper prius egreditur, & nobilior ultimo. Vnde in eorum rectificatione, quod primo elicatur, tanquam phlegma separandum.

XV.

Si aquæ empyreuma seu fomitum quendam igneum valdeq; calidum, per exiguas partes dispersum, redoleat: corrigatur illud si vitrum in locum frigidum humidum collocetur.

XVI.

Cum liquores per B.M. destillati, in solatione rectificandi sunt: tū vitra ex duabus, vel ad summū tribus partibus repleantur, & membrana, quā ea claudi consueverunt, acupertundatur: vt factis perspiraculis, phlegma inutile exhalet.

XVII.

Destillatio tam diu continuetur, donec liquor egrediens non sentiat amplius rem impositam.

CA-

CAPVT II.

DE aquis ex floribus, herbis, radicibus, corticibus, seminibus, lignis.

AQUA ROSARVM.

Varijs hæc præparatur modis. Alij sumunt rosarum q. s. easque per triduum, in balneo digestas, vapore aquæ calidæ destillant. Alij absque digestionẽ præcedanea, aquam, ex ijs in alembicum coniectis, eliciunt. Alij per cineres destillant: vbi tamen maxima opus est cautione & circumspẽctione, ne empyreumate liquor stillatitius inficiatur. Alij ducro magis quàm valetudini hominum intenti, eas integras, vt decerptæ sunt, cum magna aquæ copia, per vesicam æneam destillant: ac ex triginta rosarum libris, centum, aquæ odoratæ venalis extrahunt. Alij flores tusos, absque menstruo, aut eo saltem tam pauco, vt ad irrigationem sufficiat, modico balnei calore destillant: & ad vim refrigerantem, tantò expeditius euocandam,

dam, vna destillatione, quam præcedit irrigatio, ex aqua communi vel rosacea veteri, aut ad virtutem confortantem & fragrantem prolectandam, pluribus in destillata aqua infusionibus vtuntur. Nos ita eam parandam ducimus: distinguendo, inter rosas albas, & incarnatas. Ex illis enim vt plurimum vis refrigerans petitur: ac propterea pauca aqua pluuiali irrorata in mortario marmoreo contundenda sunt: inde corculari succus exprimendus & destillandus. Incarnatae absque irrigatione contulæ, reponuntur in magno vase vitreo, in cellam: post triduum succus exprimitur, qui per balneum destillatur. Hæc aqua est fragrantissima, quæque vel multos annos, odoris sui fragrantiam conseruat. Nonnulli recrementis eius aquam puram superfundunt, & ita per octiduum maceratam, vel balneo, vel vesica destillant, quæ communi venali viribus & efficacia non cedit.

AQUA

AQUA ROSARVM ARDENS.

Sicut ex alijs rebus omnibus, præsertim autem alimentosis, aqua flagrans & fragrans, fermentationis beneficio, educi potest: ita etiam ex rosis, quæ vulgò statuuntur frigida.

Porro recipe rosas incarnatas caelo sereno, cum rorido madore destituuntur, collectas: eas tere accuratissimè, & in cucurbitam vitream, quæ postea bene clausa, in cellam reponatur. ut ibi fiat earum fermentatio, immitte. Cum iam acidum quiddam redolere videntur: sume de floribus tritis q; v. & per balneum destilla: aquã inde extractam superaffunde parti rosarum alij: & rursus destilla, similè in modum pergendo, donec omnis rosarum fermentatarum quantitas, per alembicum transierit; fecibus, quæ in fundo remanere solent, semper segregatis. Tandem omnem aquam ex rosis elicitam, per balneum destilla: & duodecimam saltem partem aut circiter abstrahere, eamque si
vis,

vis, rectifica. Sic aquam habebis
gracissimam & odoratissimam,
quæque non minus promptè, quam
spiritus vini, flammam concipiet.

AQUA CICHORII.

Recipe herbarum & radicum
Cichorij, medio Maio lectarum li-
bras XII. tunde vel minutim inci-
de: ijsque affunde aquæ communis
libras viginti: & postquam per tri-
dium maceraris: ex vesica libras
saltem octo destilla.

AQUA FOENICVLI.

Recipe seminum foeniculi cras-
siusculè contritorum, libras quatu-
or: aquæ communis libras viginti
quatuor: macera in loco calido: &
adde Tartari vel Salis communis,
uncias duas. Destilla postea per ve-
sicam æneam cum refrigeratorio.
Sic aqua cum oleo transibit, quod
ab illo separandum.

AQUA CINAMOMI.

Recipe Cinamomi optimi cras-
sè triti libram vnam; cui affunde
aquæ rosaceæ & vini albi ana libras
tres: macera in calore congruo fimi
vel

vel eius vicarij q. s. deinde destilla per balneum, separando aquam primam, quæ est optima: secundam itē seorsim, vt & tertiam colligendo. Secundæ vsus potest esse ad macerationes pro menstruo. Tertia, est phlegma inutile.

AQUA ACIDA QUERCUS,
Iuniperi, Guaiaci, Buxi.

Recipe ferraturam quercus, aut scopem iuniperi, Guaiaci, aut particulas Buxi: destilla in retorta vsq; ad siccitatem: separa postea oleum ab aqua, per chartam emporeticā: aquam rectificam in arena, super colcothar, aut salem marinum, aut proprios cineres: postea phlegma ab acido liquore separa, destillatione: tertiam saltem eius partem aut circiter vltimò asseruando.

Vsus eius est in corallis & perlis dissoluendis, ad tincturas extrahendas.

AQUA CINAMOMI
composita.

Macera & destilla Cinamomū, vt supra: addendo radicū Dictamni
Cre.

Cretici, Angelicæ, ana vncias duas.
 In hac aqua dissolue saccharum al-
 bum, quantum potest & digere per
 diem naturalem: postea aquam su-
 perfluam destillatione segregat: do-
 nec syrupus placeat: cui adde aquæ
 vitæ rectificatæ vncias duas, & pro-
 bè misce. Est virtutis admirandæ in
 peste & partu difficili.

CAPUT III.

De aquis fortibus.

AQVAE fortes, quæ & causti-
 cæ, chrysulcæ, separatoriæ, &
 gehennæ nuncupantur: violento ig-
 ne, ex atramento sutorio, halinitro
 sale Armoniaco; stibio, mercurio
 sublimato, alumine, cinabari, &c.
 conficiuntur: quarum ea, quæ vim
 obtinet omnium maximè causticā
 & corrosiuam, STYGIA; illa verò,
 quæ aurum soluit. REGIA dicitur.

AQVA FORTIS COMMVNIS.
 Recipe Vitrioli exsiccati libras duas.

Salis petreæ repurgati lib. vnam:

Tere simul & misce, deinde impo-
 ne retortæ optimo luto loricatæ, &
 col-

colloca in fornacem reuerberij, appo-
 sitoque recipiente amplo destilla
 la per gradus, spacio vigintihora-
 rum. Cum spiritus albi & nebulosi
 in receptaculo dissipantur: finis ad-
 est: sine pedetentim refrigerare.
 Aquam exemptam clarifica per ar-
 gentum; hac ratione. Cape quartam
 partem istius destillati: iniice puri
 argenti drachmam vnam, & solue
 super prunis: solutionem infunde
 alijstribus partibus & lactescens
 sine residere: purum effunde. Si Re-
 giam cupis: in vncijs quatuor huius-
 communis: dissolue vnciam vnam
 Salis ammoniaci, vel salis commu-
 nis exsiccati: atque ea aurum sol-
 uet.

AQUA FORTIS PERPETVA
 & modus faciendi cinabarim.

Dissolue mercurium in aqua for-
 ti adde sulphuris partem equalem,
 destilla per retortam: & habebis a-
 quam validiorem quam antea, &
 cinabarim ad collum retortæ.

AQUA

AQUA PHILOSOPHICA*sive REGIA.*

Recipe Nitri repurgati,

Salis Armoniaci ana vncias duas: Simul tere. misce & impone retortæ amplæ, cui appone magnum vas recipiens, commissuras retortæ cum recipiente leniter lutando: deinde destilla ex cineribus: donec omnes fumi, magna violentia aggressi fuerint, nec guttæ ulterius ex retortæ decidant. Tum retortam ita calentem exime, & materialia supradicta noua in eadem dose reponne, & misce cum capite mortuo, destillando vt supra.

CAPVT IV.*De Spiritibus.*

SPiritus participant partim de aqua, partim de igne: & prout sunt vel aquosiores, vel magis oleaginosi: pro eo etiam vel aqua, vel oleum dicuntur. Qui tamen è mineralibus prolestantur: olea vt plurimum vocantur. Inter spiritus autem animalium, excellit spiritus sanguinis humani.

mani; vegetabilium, ſpiritus vini;
 mineralium, ſpiritus vitrioli.

SPIRITVS VINI.

Digere vinum generoſum in fi-
 mo vel eius vicario, in vafiſ circu-
 latorijs iuſtæ amplitudinis, per o-
 cto vel decem dies: poſtea vaſe re-
 frigerato effunde illud in cucurbi-
 tas altas, quibus ſuperpone alembi-
 cos roſtratos, iuncturis cum veſicis
 porciniſ vel bouiniſ bene munitiſ;

Spiritus. deſtilla, vt artiſ eſt, per B. M. Primo
 egredietur ſpiritus, quem ſepara,
 mutato recipiente: deinde vrge
 phlegma vſque ad mellis liquidi
 ſpiffitudinem: feces per retortam
 deſtilla, dando ignem per gradus:
Oleum. & accipies oleum pingue. Ex capi-
 te mortuo Sal elicies, phlegma ſu-
 perfundendo, digerendo, filtrando
ſal. & coagulando. Quod ſi præſtan-
 tiorem ſpiritum vini deſideraſ: re-
 ctifica eum, deſtillationibuſ ſæpiuſ
 repetitiſ.

SPIRITVS TARTARI.

Recipe Tartari albi puri libras
 quinque, pone in retortam vitream
 eique

eique in ignem cinerum collocatae recipientem satis capacem adapta. Dato igne per gradus, primo spiritus egredietur, postea oleum, quae rectificari debent, addito sale Tartari, & post ad inuicem separari.

Est egregium aperiens, vnde in menstruis retentis, in paralyfi, ictero & similibus affectibus mira praestat. Utuntur etiam in hydrope, cum aquis alijs hydragogis: in lepra; morbo Indico: pleuritide: angina: & exhibent à scrupulo vno ad duos in aquis conuenientibus.

SPIRITVS TEREBINTHINAE.

Recipe Terebinthinae clarae q. p. Inde in vesicam aeneam cum refrigeratorio aqua propemodum repletam. Sic elicietur spiritus, qui aquae innatabit, & per B.M. rectificari poterit.

Vsus eius in medicina multiplex est. Tussim, phrisin curat: venenis pestilentialibus resistit: ventriculū ab illuue sordida & viscida munda; vrinam prouocat odoram, instar violarum: calculum & arenas

D

pel-

pellit: stranguriam & ulcera vesicæ
 sanat: nervosas partes aperit & cō-
 fortat: vasa spermatica calefacit, &
 libidini stimulos addit, sanguinem
 coagulatum dissolvit: vterum puri-
 ficat, ac propterea suffocationi ma-
 tricis valde utilis est, Extrinsecus,
 in contusionibus. maximus eius v-
 sus & utilitas.

SPIRITVS SVLPHVRI.

Ponatur sub campana vitrea, vas
 terreum cum sulphure, quod ac-
 cendatur. Ita verò vas subiectum
 ad campanam adaptetur: ne fumi
 egredientes flammam suffocent:
 sed liberè in illam subiecti in li-
 quorem densentur, qui in scutellam
 appositam destillet. Ex libra vna, e-
 licit potest vncia vna, tantæ effica-
 ciæ, vt Leonhardus Fierauant. eius
 intra corpus assumpti vires non sa-
 tis admirari possit. Dari vero po-
 test, cum aquis appropriatis aut sy-
 rupis, ad guttas quatuor, quinque,
 sex: & commisceri cum electuarijs
 & pillulis, tam in morbis calidis,
 quam frigidis. Exterius, etiam pro
 dest

dest ad dentium dealbationem; vl-
cera luis veneræ, gingivarum:
verruccas: ani & cæterorum mem-
brorum fistulas. Appellatur etiam
oleum: sed *καταχρησικῶς*.

SPIRITVS VITRIOLI.

Tres sunt Vitrioli species: viri-
dis, alba, cærulea: participantes de
natura salium, aluminum, sulphu-
rum, secundum magis & minus:
prima quidem magis de sale, altera
de alumine; tertia de sulphure: con-
stantque ex parte aquea, terrea &
intermedia, quæ, teste Riplæo in
Pupilla Alchimix, separari non po-
test à suis extremitatibus, aquea, &
terrea; nisi mediante mercurio, qui
adstipulante Gebero, quod natu-
ræ suæ est, retinet, alienam res-
puens & igni exponens. Hæc sub-
stantia intermedia diaphans per
sublimationem exaltatur in can-
dorem niueum occultè in se semen
sulphureum continentem instar
vermiculi rubicundissimum: vnde
in Turba dicitur; Mirati sunt Phi-

D 2 lolo

sica
co-
it, &
nem
uri-
ma-
ecus,
us v.
s.
a, vas
d ac-
trum
fumi
cent:
in li-
ellam
yna, e-
ffica-
t. eius
on sa-
o po-
aut sy-
nque
uaris
alidis
n pro-
dest

lophi, rubedinem in tanta albedi-
ne existere. De hoc sulphure, ita lo-
quitur Geber. vigesimo octauo ca-
pite Summę: Per Deum altissimum
id ipsum illuminat & rectificat om-
ne corpus: quoniam est alumen &
tinctura. Hęc est illa aqua vite, aqua
ficca, quę manus non madefacit, a-
qua congelata, Sal animatum, de
quo Raimūdu Lullius post Alphi-
dium: sal non est nisi ignis, nec ignis
nisi sulphur, nec Sulphur nisi argen-
tum viuum, reductum in illam pre-
tiosam substantiam, celestem incor-
ruptibilem, quam nos vocamus La-
pidem nostrum. Vnde etiam quidā,
ad literas **VITRIOLVM**, ita allu-
sit: **V**isitando **I**nteriora **T**erre **R**ecti-
ficando **I**nuenies **O**ccultum **L**api-
dem **V**eram **M**edicinam.

Porro valde inter artistas con-
trouertitur: vtrum inter tam varia
Vitrioli genera, primas obtineat.
Has alij Cyprio deferunt: alij Ro-
mano: alij Hungarico. Cyprium &
Romanum meritò suspecta esse de-
bent: quod sint ferè adulterata, so-
phisti-

phisticata, varia, diuersorum scilicet colorum, formarum, virtutum. Quod ad Hungaricum verò attinet & Galli & Germani mercatores, qui nobis Vitriolum quoddam cæruleum, diaphanum, aliquando subuiride, pro genuino & ex ipsa Pannonia allato vendunt, impudenter mentiuntur. Cum enim ante octo menses eò locorum me cõtulissem: vt auri argentique fodinas, quæ Schemnitij visuntur, intrarem, & mineralium metallorumque notitiam perfectiorem ex *αυτοψία* compararem; Illustris ac generosus Dominus de Bloenstain, generalis minerarum regni Hungarici Præfectus pro humanitate suâ eximiâ, mihi certò confirmauit: quod, etsi duo Vitrioli genera, album vnum valde aluminosum, ex quo aquas chrysulcas conficiunt; alterum cæruleum longè præstantius, reperiãtur: huius tamen minera, quamuis fertissima; planè non colatur: eò quod nunquam sint mercatores qui tale Vitriolum coëmtum in alias

Antimo-
nium vn-
garicum
rarò in
alias re-
giones
adfertur
genuinũ.

terras asportare dignentur. Idem & de Antimonio profitebatur, quod in auri fodinis reperitur copiosissimum. Illud autem iure miritoque censerì debet præstantissimum, quod è Venere elicitur, aquæ beneficio, vt postea dicitur. Huic bonitate succedit illud: quod cæruleum est: plus Solis in se continet: plus Martis in Venerem transmutat: & diutius ignis examina sustinet, antequam vltimos reddat spiritus, vndecunque id afferatur.

Huius ergo Vitrioli recipe libras duodecim: calcina in vase terreo, igne moderato: donec omnis humiditas abscedat. Vase refrigerato, massam quæ erit septem circiter librarum, reduc in puluerem subtilem, cum libra vna circiter particularum eiusdem testæ: & impone retortæ firmæ lutatæ: ita tamen vt tertia ad minimum pars sit vacua. Eam in fornacem colloca reuerberij: adhibito receptaculo amplo, collique breuis desuper lutato; & commissuris retortæ cum reci-

recipiente, luto falso diligēter munitis. Dein paropsidem terream latam, pedem vnum altam, & in fundo quadrangulariter perforatam, retortæ, vt æqualiter os fornacis claudat, superstrue: atque ad extremitates fornacis, cuiuscunque illa sit formæ, quadratæ rotundæue, lateres altitudine paropsidem adequantes adapta: spatiumq; inter lateres & paropsidem, quod intercedit, cineribus vsq; ad summum obstrue. Tunc fac caminum ex quatuor laterum particulis, super testæ foramen quadrangulare, vt flamma, mediante tali vehiculo, liberius, cū tempus fuerit, queat euolare. Orificium camini; sicut & cineritij ostiolum ita claudatur, primis quatuor horis, vt carbones furno impositi saltē ardeant, & nō extinguantur: quō paulatim & successiue retorta calefiat. Exinde sequētibus quatuor horis, calor augeatur: foramina, ijs singulis, supra & infra paulatim aperiendo: donec flāma per superiora incipiat erūpere, & retorta vndiq;

candeat Quod cum fit: cineritio & camino omnino apertis: per octo-
decim vel viginti horas ignis inten-
di debet: donec omnes spiritus e-
gressi fuerint. Post biduum, lutum
falsum & valde induratum, quod
retortæ collum cum recipiente te-
net colligatum, linteo madido, per
horam, donec recipiens, absque vi-
tri fractione, abstrahi possit, hume-
cta: & postmodum phlegma à spi-
ritu, destillatione per Balneum, aut
blanda cinerum, separa. Sunt, qui
post phlegmatis separationem, spi-
ritus super corallo tritos ex arena
rectificant.

Spiritus hic in febris ardentibus, cum aquis appropriatis mistus
& haustus refrigerat: sitim extin-
guat: humorum putredini resistit.
per vrinas & poros cutaneos ope-
ratur: Phlegma consumit; crassos &
viscosos humores incidit: languen-
tem appetitum excitat: & succos
rosarum, violarum, aliorumq; flo-
rum pulcherrimè tingit.

SPIRITVS NITRI.

Nitrum, siue Sal Petræ misceatur cum tribus partibus boli communis: & destilletur per retortam, spatio decem vel duodecim horarum. Ex libra vna Salis Petræ, accipies libram vnā spiritus: si bene operatus fueris.

Spiritus hic est verus ignis naturæ balsamicus: & prodest in colica, pleuresi, angina.

SPIRITVS ARDENS.

de Saturno.

Calx Saturni siue minium, aceto destillato, vel eius saltem phlegmate perfunditur: postea per diem naturalem sæpius agitando, ne in fundo vasis concreseat, digeritur: menstruum detrahitur; aliudque, donec omnis falsedo abstrahatur, substituitur. Depletiones filtrantur, & ex duabus circiter partibus euaporantur: cristalli loco frigido expectantur, separantur: in nouo aceto dissoluuntur: filtrantur: & toties vt supra, coagulantur: donec sufficienter sale aceti, Armoniaco, tanquam

D 5

pro-

proprio fermento imprægnentur. Tali calore balnei, per mensem digeruntur: vt perpetuo instar olei in liquorem resoluantur. Destillentur postea per retortã, in arena: seruat̃ ignis gradibus, adhibitoque recipienti amplo, qui nisi diligentissimè cum retorta lutetur: tanta fragrantia totum laboratorium replès deperit: vt non dubitem: quin ea omnium vegetabilium odoratorum simul congestorum & mistorum odores longè superet. Post distillationem, omnibus frigefactis: caput mortuum reperies nigerrimum, nullius momenti. E liquore egresso, separabis oleum flauum supernatans, & oleum sanguinis instar rubicundum, fundum petens. Phlegmate per reiteratas distillationes, ab aqua ardente separato: seruabis spiritum Saturni odoratissimum, tanquam balsamum preciosissimum ad varios morbos, tam intra, quàm extra corpus vtiliter adhibendum.

Cæterum non è Saturno tantum
arte

arte Chymica, spiritus eiusmodi
fragrans elici potest: verum etiam
ex omnibus alijs metallis median-
te aqua illa viscosa minerali, quæ
solius Vulcani beneficio, absque ul-
lius rei externe additione, breuissi-
mo temporis spatio, educitur, & de
qua Rhodanus in tractatu trium
verborum: Mutatur iste spiritus fu-
mosus, aquosus & adustius in no-
bilissimum corpus, & non fugit am-
plius ab igne, sed currit, vt oleum,
&c. Recipit enim omnes qualitates
metalli, cui industria sagacis arti-
ficis immiscetur, odorem, colorem,
saporem, cum conseruatione facul-
tatis vegetantis: Et sicut Rhases di-
cit: pro vt mutatur, mutat. Vnde cõ-
stat: quàm turpiter rerum Physica-
rum ignari sint vulgares Misochy-
mici, qui odores, sapes, & virtu-
tes reliquas Medicas solis vegeta-
bilibus vendicant, & metallica tã-
quam humano corpori infru-
ctuosa, cane peius & an-
gue fugienda ex-
istimant.

CAPVT V

De Aceto.

ACETVM DESTILLATVM.

A Cetum sine digestionē, eodem modo destillatur, quo & vinū: nisi quod phlegma vt in omnibus acetosis alijs primò degrediatur; spiritus autem vltimò. Oleum & Sal pariratione, vti de vino dictum, eliciuntur.

ACETVM ALKALISATVM.

Aceto ad mellis liquidi consistētiā destillato, superfunditur aqua communis, vt ad palmæ altitudinē emineat: digeritur in balneo per biduum: ponitur in loco frigido, vt cristallos producat: aqua per inclinationem effunditur, aliaque donec omnis oleaginositas abscesserit, superfunditur. Tum cristalli sæpius soluuntur in aqua bulliente, & coagulantur in frigido, vt omnino reddantur diaphani: acetumq; quartò destillatum, & ab omni phlegmate depuratum ijs superfunditur: ita vt ad vnā libram cristallorum, addātur quatuor aceti: & per arenam, in
retor-

retorta, dando sub finem ignem satis fortem, destillantur. Quo facto: feces calcinantur: fixum sal elicitur acetumque sale essentiali animatum rectificatur; & dein à sale fixo, igne satis violento destillatur, reaffundendo toties super id, quod in fundo remanet: donec totum sal per alembicum ascenderit. Tandem acetum hoc sale proprio imprægnatum, per bälneum bulliäs bis destillatur: accipiturq; acetum, ad durissima lapidum cristallorūque corpora calcinanda, validissimum.

CAPVT VI.

De Oleis.

Oleum proprijsimè dicitur de oleo ex oliuis expresso, omnis excedentis qualitatis experte: de reliquis verò, non nisi per similitudinem. Omnia autem olea inter aëris & ignis naturam ambigunt: & quò acriora sunt; eò magis ignea quò minus acria, eò magis ætherea & aërea censentur.

OLEVM EX VITELLIS

Ovorum.

Vitellos communitos in sartagine frige, igne temperato, donec rubescant & oleum remittant, continuo spatulâ lignea vel ferrea mouendo, ne adurantur. Oleum postea calidè exprime; & cum magna aquæ stillatitiæ quantitate, per mensem in B. M. digere. Aliqui frixos sic vitellos, in lynteo, oleo amygdalarû dulci madefacto includunt, & sub prælo exprimunt.

Matthiolus in Dioscoridem scribens, hoc oleum commendat ad asperitatem cutis, impetigines, fissuras labiorum, manuum, pedum, dolores vlcerum, articulorum & omnium locorum neruosorum. Præterea vtile est locis igne ambustis, & in membranis cerebri. Vlcera maligna cicatrifat & pilos generat.

OLEVM SALVIÆ

Recipe magnam salviæ quantitatem, eamque per duas aut tres septimanas in vmbrem ipone: postea
per

per refrigerium destilla: & accipies
aquam, quæ rectificari poterit: &
oleum flauum.

Prodest in omnibus neruorum
morbis; paralyfi, apoplexia, con-
uulsionibus & similibus.

OLEVM CERAE.

Liquefac ceram, igne modera-
to: tamdiu stet in fusione: donec
bullas vltimus non producat. Tum
amotæ ab igne commisce duplum
sui ponderis Salis decrepitati, &
destilla per retortam, igne modera-
to. Ex libra ceræ, extrahes vncias
duodecim olei.

Resoluit: attenuat, penetrat, e-
mollit, discutit: ac propterea vtile
est apostematibus duris, & tumori-
bus frigidis. Sanat fissuras papilla-
rum in mammis mulierum, & do-
lores earum mitigat. Vulnera eti-
am recensia consolidat: si ea bis de
die inungas. Confert & in am-
bustis, commistum cum oleo ouo-
rum.

OLEVM TEREBINTHINAE.

Recipe medullam, ex destillatio-
ne

ne

ne spiritus Terebinthineꝝ residuam:
 eamque per cineres, in retorta, per
 se destilla: sic vbi oleum extractum
 fuerit: restabit in fundo retortę Co-
 lophonia. Si digeras postea in bal-
 neo: vt de oleo vitellorum ouorum
 dictum est: omni empireumate spo-
 liatur.

Calefacit, emollit, discutit, ape-
 rit, purgat, atque exterius loco veri
 balsami vsurpati potest in omnibus
 vulneribus, vlceribus cacoëtheis,
 insanabilibus, foetidis, vti fistulis,
 lupo & similibus phagedenicis, pa-
 rotidibus, fracturis, contracturis
 &c. præstat autem hæc non semper
 per se, & solum vsurpatum: sed re-
 quiritur insuper vt cum alijs, affe-
 ctui curando idoneis, conuenienter
 misceatur.

OLEVM CARYOPHYLLORVM.

Recipe Caryphyllorum grosse
 tusorum libras quatuor, aquæ fon-
 tanæ libras quadraginta. Macera
 in loco calido q. s. adde Tratarsi vn-
 cias duas: destilla postea per vesicã
 æneã cum refrigeratorio: & habe-
 bis

bis olei vncias octo. Eodem modo
destillantur macis, piper, semina a-
nisi, coriandri &c.

Confert frigidis ventriculi mor-
bis, hepatis, cordi, diarrhææ à causa
frigida: spiritus melancholicos dis-
sipat, & clarificat crassos. Extrinse-
cus vulnera recentia sanat, & vices
veri balsami obit.

OLEVM SACCHARI.

Recipe Sacchari albi grossè tusi
vncias quatuor.

Aquæ vitæ vncias octo:
aquam vitæ succende in scutella, ar-
gentea vel figulina vitreata: in quâ
saccharum iniice, continuè spatulâ
agitando, donec flamma cesset. Tû
adde aquæ rosaceæ vncias duas,
Misce.

Corroborat: & à pulmonum per-
frigeratione, tussi laborantibus cer-
to experimento opitulatur.

OLEVM TARTARI

Oleum hoc, præter modum su-
perius in spiritu eius, traditum: fit
etiam per deliquium ponendo Tar-
tarum ad albedinem calcinatum, in
cella

cella vel alio loco humido, donec resoluatur in oleum, quod postea filtrandum. Parari etiam potest: si Tartarum post calcinationem, in aqua communi dissoluatur, filtretur, coaguletur: & in loco humido donec resoluatur, collocetur.

Optimum est remedium in omnibus serpiginebus, vlceribus, praesertim autem venereis, tinea, scabie, verrucis. Faciem erugat & cutem reddit teneram.

OLEUM SUCCINI.

Digere libram vnam Succini triti, in vini albi libra vna. Tum adde manipulum salis preparati: destilla per retortam: seruat is ignis gradibus. Rectificatur, bis destillando, cum sale tantum.

Sacrum hoc oleum olim appellatum fuit: ob vires eius eximias, quas cum per se; tum cum alijs mixtura praestat: in epilepsia, apoplexia, melancholia, spasmus, vertigine, peste, calculo, frigidis capitis defluxionibus, cordis palpitationibus, animi deliquis, ictero, difficultate respirandi,

di, dysurijs, partu difficili, vteri
strangulationibus, mensium reten-
tionibus, fluore matricis albo, ver-
mibus, febribus.

OLEVM AD HEMICRANIAM
compositum.

Recipe Rutæ manipulum vnum.
Bulliat in libra vna olei oliuarū, in
olla noua, per horā dimidiā. Dein-
de funde illud in retortā, eiq; adde.

Terebinthinæ Venetæ vncias
duodecim.

Colophoniz vncias quatuor:

Destilla in arena. Aqua clara;
quæ primum exit, & nullius mo-
menti est, separetur: postea igne
per gradus aucto: oleum destilla-
tione prolectetur, seorsim asseruā-
dum. Præsente paroxismo, parum
de eo ad ignem calefiat: & gossypio
in eo humectato, frons & tempora,
vt & ipsa pars dolens, cum cubitū
eundum est: inungatur.

OLEVM AD VTERVM
compositum.

Recipe pulueris ruræ parum sic-
cate libram vnam.

Casto

Castorei vncias duas:

Olibani

Myrrhæ ana vncias quatuor:

Ol. lini libram vnam semis:

Digerantur quatuor diebus, in ventre equino vel eius vicario: postea per retortam, in reuerberio clauto destillentur. Hoc liquore vmbilicus inungitur mane & vesperi.

OLEVM LATERINVM.

Candefac particulas laterum, vel filicum instar fabarum, in crucibulo, quas ita ignitas proijce in vetus oleum oliuarum; cooperi; & relinque per noctem: postea lapillos cū oleo per retortam destilla, secundo & tertio rectificata oleum destillando cum sale præparato.

OLEVM SVLPHVVIS.

Recipe sulphuris triti libram vnā,
Calcis viuæ libram semis,
Salis mercurialis vncias quatuor:
Misce: & per retortam destilla. Ad
vulnera & vlcera vtiles

OLEVM SALIS.

Sal constat ex partibus diuersis:
terrea, aquea, ignea. Consistentia &
foli-

Natura
Salis.

soliditas eius à terra, liquabilitas ab aqua, mordicatio ab igne. Acris est, γλυκύπικρος, incisivus, subtilis, penetratius, purus, fragrans, incombustibilis, & alia à corruptione præservans, diaphanus àëris instar, per reiteratas præparaciones, dissolubilis in humido, liquabilis in igne, instar metallorum: estque ceu anima in corpore, secundum Plinium, qui post Stoicos ait: salem datum esse carni porcine, suâ naturâ quasi mortuæ, pro anima. Hic enim in modum fermenti, corpus, cui miscetur, modo id penetrare possit, in suam naturam convertit; humorem viscosum putrefactioni obnoxium consumendo. Raimundus Lullius vocat liquorem falsuginosum, per totum corpus dispersum, humorem vrinalem: Paracelsus Mumiam.

Sunt autem varij ab artistis excogitati modi oleum seu spiritum falsi eliciendi. Aliqui sal decrepitatum per se destillant, absque additione alicuius rei externæ. Sed cum sal sit facilis fusionis: & cum in vnum

coic.

coierit, spiritus contumacissimos
foueat: post destillationem viginti
quatuor horarum, omnibus refri-
geratis, retortam frangunt: massam
salis terunt: & nouæ retortæ impo-
nunt: cum liquore destillato, idque
toties repetunt; donec totum Sal in
oleum resoluatur, quod octaua aut
nona destillatione fieri solet. Tæ-
diofa nimis operatio. Alij sal calci-
natum, in cella vel aqua pluuiali
dissoluunt: & cum argilla figulina
cribellata impastant: indeque orbi-
culos vel globulos formant: quos
exsiccatos retortæ indunt, & spiri-
tus eliciunt. Ego verò sic parare so-
leo. Accipio libras duas salis mari-
ni calcinati: misceo cum sex libris
farinæ laterum, vel terræ rubræ, vel
boli communis: impono retortæ
firmæ & amplæ, vt tertia ad mini-
mum pars vacua remaneat: adhibi-
toque recipienti amplo, in quem
prius aquæ stillatiuæ libram infu-
di, destillato per triginta horas: ser-
uatis iisdem gradibus ignis, de qui-
bus destillatione spiritus Vitrioli
dictum.

dictum. Post separationem aquæ & Phlegmatis, accipio viginti ad minimum uncias olei acerrimi, quod rectificari debet.

Vires exerit potentissimas, cum interiùs; tum exteriùs sumptum. Renouat totum hominem & præseruat ab omnibus morbis: si in generoso vino aut aqua vitæ vsurpetur. Cum sale absinthij mistum, & in vino aut aqua absinthij vsurpatum, hydropem tollit. Curat epilepsiam, icterum, febres, calculum, lumbricos. Inunctum sanat membra luxata, contracta, paralytica, apostemata, dolores item podagricos mitigat, si cum oleo vel Terebinthinæ, vel ceræ, vel chammillæ misceatur. Calcinat etiam omnia metalla, lapides, vitrum ipsum, artis opus perfectissimum.

ALIUS MODVS

Dissolue sal commune in humido per se: toties filtra; donec nullas relinquat feces: deinde pone in vëtreum equinum, per duos menses: postea fortissimo igne destilla: &
phleg-

nos
inci
fri-
sam
po-
que
lin
aut
æ-
lici-
iali
ina
bi-
nos
ri-
fo-
ri-
ris
vel
rtæ
ni-
bi-
em
fu-
ser
ui-
oli
m.

phlegma per balneum, à liquore vntuoso saluginoso separa. Quicquid corruptioni maximè obnoxium est: hoc liquore si imbuitur, multa secula manet incorruptum. Creditur illud formosissimæ feminæ cadaver, hoc liquore fuisse cõditum, quod referente Raphaële Volaterrano, tempore Papæ Alexandri VI. ante annos centum & sedecim aut circiter, in antiquo sepulchro, prope Albanam, adeo integrum, nullaque adeo corruptione contaminatum repertum fuit, ac si eadem hora expirasset: cum tamen ex scriptura marmoris insculpta, ultra mille trecentos annos, iacuisse ibi defossum constaret.

OLEVM VITRIOLI.

Dissolve vitriolum optimum in aqua communi: dissolutionem in leni balnei calore digere; postea filtra: & per vaporem balnei, in vase vitreo, aquam abstrahere, donec cuticulam contrahat. Tum vase in loco frigido posito, cristallos diaphanos producet: quibus separatis, reliquã aquam

aquam euaporabis, donec nouam
contrahat cuticulam, & nouos in
frigido produxerit cristallos; quos
omnes separatos dissolues, digeres
filtrabis: rursus in frigido cristalli-
fabis: & ut supra separabis, eundem
laborem, tertio repetendo: donec
Vitriolum ab omni terrestreitate
heterogenea sit liberum. Hoc vitrio-
lum cucurbitæ altæ impone, &
phlegma per balneum ad siccitatē
abstrahere: reddendo toties propriae
terræ: donec siccum ebiberit totum
humidum. Massam exime, & in pul-
uerem subtilem tere: eumque in re-
tortam firmam immitte, cum octa-
ua parte sui ponderis spiritus vini
summè depurati: & seruatis ignis
gradibus per triduum, omnes Spi-
ritus euoca. Vase refrigerato: quod
in recipiente fuerit: redde alijs dua-
bus libris colcotharis, ut supra præ-
parati: & iterum per triduum de-
stillata. Tum vini spiritum, per Bal-
neum, in cucurbita alta separa: de-
inde spiritum Vitrioli per cineres
destilla: in quo si corallo vel per-

E las

las dissolueris: Verum Antepilepticum habebis. Oleum instar sanguinis rubrum, quod in fundo hærebit rectificare poteris, destillando per retortã in arena, vel sola digestionem, fecesque terreas, quæ fundum petent, ab eodem oleo separare.

Eius usus est in metallicis potius, quàm medicina.

OLEVM ANTIMONII.

Recipe Antimonij crud:

Sacchari cãdi ana vncias quatuor,
Aluminis calcinati vnciam vnam:
Simul tere, & misce. Destilla per retortam, igne valde moderato. Sic accipies oleum rubicundum, ad vlcera aptissimum.

CAPVT VII.

De Tincturis liquidis.

Tincturæ vocabulo, Chymici nõ intelligunt, vt vulgus opinatur colores simplices à misto separatos, vel exaltatos: sed colores essentialia rerum & qualitatibus formalibus, è concreto corpore extractis
iñh.

inhærentes: vnde Tincturæ interdum olea dicuntur, interdum spiritus; interdum quinta essentia.

TINCTURA ROSARVM

Siccarum.

Impone vnciam vnam rosarum rubrarum exsiccatarum, in libras quatuor aquæ tepidæ, quibus adde drachmas duas aut circiter spiritus Vitrioli vel Sulphuris. Intra tres vel quatuor horas, aqua fiet coloratissima, quæ filtrari debet: in qua si dissolueris vncias duodecim sacchari: verum hepatis refrigeratiuū habebis.

TINCTURA VIOLARVM.

Flores contusi macerentur in propria aqua, vel sacchari oleo, superius descripto: post exprimantur: expressum coletur: donec tinctura voto respondeat.

VEL.

Pone flores ad alembici rostrū: vt propria aqua destillata, præterlabendo tincturam secum abstrahat.

¶

CAP.

CAPVT VIII.

De Balsamis.

Balsami Chymici nihil aliud sunt; quàm olea composita, & aliarum rerum additione spissiora reddita. Constant ferè liquore triplici, spirituofo seu aqueo, oleaginofo & crasso instar mellis: quibus interdum pro rei natura, moschus, ambra, zibetha &c. addi solent.

BALSAMVS CINAMOMI

Componitur hic ex tinctura, per spiritum vini extracta & inspissata, oleo & sale eiusdem, nec non cera alba: in aqua rosacea probè soluta: lota: ab omni acredine vindicata, quæ mediam dat consistentiam. Vel fit ex sebo cerui, aut veruecis, diligenter mundato & loto: ita vt quodlibet per se, vel vnum ex istis, cum cera possit misceri, & postea cum extracto, oleo, & sale ad iustam consistentiam reduci, Ita parantur balsami ex Garryophyllis, iunipero, saluia, roremarino, aniso & similibus

bus qui tam pro externo illitu, quā
in terno vſu ſunt efficaciffimi.

BALSAMVS SULPHVRIS.

Recipe florū Sulphuris vncias duas:

Ol. Terebinthinæ vncias quatuor:

Misce: & vitrum in arena collo-
ca, vt ſpatio octo horarū lentā bul-
liat, & fiat inſtar ſanguinis. Tum ſu-
perfundē aquam communem: &
per alembicum deſtilla oleum ſu-
perfluum, cum aqua. Manebit in
fundo balsamus Sulphuris: à quo
tincturam per ſpiritum vini extra-
here potes, & coagulare, quæ in a-
qua hyſſopi vel ſyrupo liquiritiæ,
datur à tuſſi vexatis, propter pul-
monum affectus. Valet etiam ad
vlcera maligna.

BALSAMVS SATVRNI.

Deſtilla duas partes aceti im-
prægnati ſale Saturni vt tertia tan-
tum pars ſuperſit. Deinde recipe o-
lei roſati vncias quatuor, aceti im-
prægnati vncias octo. De hoc gut-
tatim ſuper oleum infunde: & ſi-
mul continuè miſce in mortario æ-
neo: & fiet inſtar vnguenti: quod

confert inflammationibus & podagra calida. Si idem acetum sale Saturni imprægnatum mixtum fuerit, cum equali parte aquæ communis, & applicatum calidè, cum linteois replicatis, super contusiones in quacumque corporis parte, statim sedat omnem dolorem.

CAPVT IX

De Extractis.

Parantur **EXTRACTA** specialiter sic dicta ex genere animalium & vegetabilium, beneficio dissoluentium siue menstruorum accommodatorum, qualia sunt spiritus vini, iuniperi, serum lactis, hydromel vinosum, aqua pomorum redolentium, fumiterræ & similia, vel aquæ ex iisdem, ex quibus extracta concinnare animus est, destillatæ. Ex animalibus carnes, aut Mumia, hepar, splen, pulmones, testiculi & similes partes eliguntur: vnde velgò inclaruerunt extracta ex cranio humano ad epilepsiam: ex splene bouis ad menses prouocandos: ex hepate vituli, ad hydro-

pema

pem & fluxum hepaticum: ex pul-
mone vulpis, ad asthma & similes
morbos. Ex vegetabilibus varia
sunt: utpote ex herbis, floribus, ra-
dicibus, succis, baccis, corticibus,
lignis, aromatibus, seminibus, fru-
ctibus: ut videre est, apud Querce-
tanum, capite ultimo Pharmaco-
pæ Dogmaticorum restituta.

Cæterum ad extracta purgantia
præparanda: multi hæctenus vini
spiritu, pro dissolvente vsi sunt: qui
tamen, quod vim eorum catharcti-
cam valde infringat, promiscuè in
omnibus non videtur vsurpandus.
Adhiberi poterit interdum in Hel-
lebori, Colocynthidos, Scammo-
nij extracto: in alijs autem, sub-
stituentur aquæ destillatæ: utpote
Rhabarbaro, accommodata erit a-
qua Endiuia: Folijs Senæ Orien-
talibus, aqua pomorum redolenti-
um, fumariz, fæniculi: Agarico,
aqua Cinamomi: & sic porrò alijs a-
liæ. Quod si talis aqua vite, proprio
scilicet sale armoniaco priuata, uti
Dartotus, & post eum, Ioannes du

Val. Medicus Issoldunensis, Penotus quoque in tractatu de vera medicamentorum Chymicorum preparatione, in magisterio Tartari, docent, daretur: prestantior, ad omnis generis extracta paranda, desiderari non posset. Verum quamuis dn. Mayaud, vir in re Chymica longè exercitatus, & amicus meus singularis, ad illorum doctorum placida, menstruum tale parare, mecum tentauerit? tamen nunquam non in operatione hac oleum & operam perdidimus. Vnde conijcere quis posset: quod, cum bonus ille Penotus in supra citato magisterio Tartari, alios ad Dei timorem, & pro tam raro secreto, gratiarum actionem moneat & inuitet, ipsemet Deum non satis timuerit, nec illi gratias egerit: quando tale magisterium posteritati consecrauit.

EXTRACTVM SENAE

Folia Senae macera, per viginti quatuor horas, in sufficienti aquae stillatitiae pomorum redolentium quantitate: quod tinctum est, effun-

de

de & filtra: folijs prius fortiter expressis. Interim ex fecibus, secundum artem, sal elice, & tincturæ committe, quam deinde lento balnei calore, ad duas partes destilla: vel in scutella vitrea, vapore calentis balnei reliquum humorem, ad extracti consistentiam exhala. Dosis eius drachma semis.

NOTA: tincturæ extractionem ex iisdem folijs Senæ nō esse secundo repetendam: ne extractum intra corpus admissum, in eo grauia concitet tormina.

EXTRACTVM RHABARBARI

Rhabarbarum recens minutim concisum digere in aqua Endiuiz, vel alia odorifera, donec coloretur. Quod tinctum est, deple: nouamq; aquam toties reafunde: donec ea non tingatur amplius. Depletiones filtra: circula: & menstruum ad extracti consistentiam per balneum euoca: sale prius ex fecibus addito: vt in superiori præparatione dictū

PANCHYMAGOGVM.

Recipe pulpæ Colocynthidos.

E 5

Elle,

Ellebori nigri,
 Diagredij ana vncias duas semis:
 Turbith,
 Hermodactylorum,
 Agarici,
 Aloës ana vnciam vnam:
 Foliorum Senæ Orientalium,
 Rheielecti ana vncias quatuor
 Specierum Diarrhodon Abbatis
 vnciam vnam.

Fiat extractum secundum artē,
 cum aqua Cinamomi, addendo sal
 ex fecibus. Dosis à scrupulo vno ad
 drachmam semis.

AD QVARTANAM.

Recipe Aloës vncias quatuor.

Myrrhæ,
 Radicum Gentianæ,
 Aristolochiæ rotundæ ana drach-
 mas tres.
 Croci Oriētal. drach. vnā semis.
 Triū Santalorū ana drach. vnam,
 Afari drachmas duas:
 Folior. Senæ mundatorum vn-
 ciam vnam semis:
 Mithridatij optimi vnciā semis.
 Puluerifanda puluerifentur: fiat-
 que

que massa cum syrupo de Scolopendrio, ex qua fiat extractum, cum aqua Cardui benedicti: addito sale ex fecibus: cuius dosis, scrupulus unus ad drachmam semis, pridie accessionis, mane, cum drachma una aquæ extracti.

MODVS hic parandi extracta purgantia, tam simplicia, quam cōposita, vulgaris est. Noui autem modum longè compendiosiore, tincturam, & omnem vim cathartica, spatio quadrantis horæ, è medicamentis purgantibus, absque vilo calore externo, & additione vllius rei mineralis eliciendi: quo extracta longè maioris fiūt efficacia; quàm si trito & consueto more parentur.

THERIACA GERMANORVM.

Grana iuniperi recentia & matura in mortario marmoreo conterantur: quibus, ad singulas libras, aquæ pluuiialis destillatæ libræ quatuor superfundatur, & per triduum, loco calido digerantur: postea per pannū colentur, & fortiter exprimantur.

Colatura filtretur, exhaletque ad extracti consistentiam. Dosis drachma vna. Datur in colica, calculo, suffocatione matricis, menses suppressione, defluxionibus frigidis, hydrope. Est etiam praeseruatium specificum contra pestem, & omnem aërem contagiosum.

LAVDANVM siue Νικηθεύς.

quouis Homericopraestantius.

Extractum Narcoticum dicitur Laudanum, quasi laudatum remedium: ob insignes scilicet effectus, quos in grauisimis morbis & doloribus saepissimè conspicimus. Aliqui Nephentes vocant. Testatur enim Homerus, remedium tali nomine insignitum Helenæ fuisse, quo omnes cordis languores & aegritudines abegerit, & iucundam hilaritatem lætitiâque induxerit.

Recipe Tincturam ex Hyoscyami vncijs duabus cum spiritu vini, per spiritum Vitrioli vel sulphuris acido factò, extractam ut artis est.

Ex Opij vncia vna, vt supra extractâ

Groci

Croci orientalis vncijs duabus
extractam.

Misce: & pone in loco tepido per
dies quindecim, quotidie agitando.

Quibus finitis, spiritum vini per
balneum euoca: deinde massæ in
fundo remanenti adde:

Extracti Castorei drach. duas.

Tincturam ex vncijs duabus Di-
ambrae, per Spiritum vini iuniperâ-
tum, in balneo vaporoso extractâ
vna cum dissolvente.

Stent in digestionem per mensem,
sæpius agitando: dum omnis odor
gravis euanescat. Tandem adde:

Tincturæ corallorum,

Succini pellucidi præparati ana
drach. vnam.

Osis e corde cerui scrupulū senis.

Tincturæ auri drachsemus.

Omnia in mortario marmoreo
mixtis, & prius contusis con-
tundendis, adde:

Olei Succini,

Macis,

Cinamomi ana scrupul. vnum:

Extracti Moschi (quod tamen in

mulieribus omittendum est (scrupulum semis.

Hæc omnia pone in loco temperato, vt exsiccantur, ad pillulas inde facile formandas.

Dosis à gr. j ad quatuor.

CAPVT X.

De Tincturis mollibus.

ETSI TINCTURAE meritò propter operationes, quibus perficiuntur, & consistenciam suã, ad extracta referri possent: tamen quia ab autoribus tincturarum titulo donatæ fuerunt: placuit ipsis etiam peculiare caput assignare.

TINCTURA MELLIS.

Misce mel arenis bene mundatis: vt fiat quasi massa: superfunde vini spiritum: vt emineat duobus digitis: digere per quinque vel sex horas: coloratum spiritum effunde, aliumque affunde: donec non amplius coloretur. Tincturam spiritum filtra, & coagula. Mirum in modum nutrit phthisicos.

TIN-

TINCTURA CROCI.

Fit cum vini spiritu, qui super ipsum infundi debet toties, donec tincturam totā attraxerit: & remaneat terra subalba. Tinctura filtratur: & S. V. leui balnei calore abstrahitur. Varias & egregias habet facultates: & spiritus imprimis in syncopticis recreat & restaurat mirabiliter: si vnica saltē eius gutta, in iusculo aut vino albo exhibeatur.

TINCTURA SACCHARI.

Recipe Sacchari albi puluerisati libram vnā: pone in cucurbitam, vel matrarium cum duobus cochlearibus aceti destillati: digere super cineres calidos per sex horas: deinde superfunde aquę vitę rectificatę, vt supernatet ad duos digitos: digere, donec coloretur: postea aquam tinctam effunde, & aliam toties reeffunde, donec vltterius non coloretur. Tum menstruum per balneum euoca. Tinctura siue essentia rubra manebit in fundo, quę circulari debet, cum aquis cordialibus.

Pro.

Tyrocinij Chymici.

Prodest in syncope & deliquijs
animi, cum aqua Cinamomi & ro-
sarum exhibita.

TINCTURA SULPHURIS.

Liquefac sal Tartari in tigillo:
Flores item sulphuris in alio tigil-
lo: postea simul misce, sponte in-
frigidari permitte. Massam tere, cui
spiritum vini superfunde, ad emi-
nentiam quatuor digitorum. Dige-
re: donec colore rubicundissimo
tingatur: mēstruum separatum per
balneum euoca. Hæc tinctura est
verus pulmonum balsamus.

TINCTURA CORALLI

Dissolue corallorum vncias du-
as, in libra vna succi limonum, dige-
rendo per octiduum, & postea fil-
trando. In hac tinctura dissolue sac-
chari albi vncias octo, & digere e-
uaporando ad syrapi consistentiã.

Dosis cochlear vnum in omni
fluxu hepatico, dysenteria, & fluxu
sanguinis.

ALITER.

Recipe coralli triti q. v. infunde
in aqua acida, vel quercus, vel iuni-
peri,

peri, vel Guaiaci, vel buxi: rectificata, (sicut in capite de aquis destillatis docuimus) vt menstruum ad tres vel quatuor digitos emineat. Digerere in fimo equino vel eius vicario, ad octiduum: Quod dissolutum fuerit: effunde: & aliud acidum toties reeffunde: digere: & decanta donec coralli dissoluti fuerint. Dissolutiones per chartam emporeticam cola: vel filtra: & ad siccitatem destilla. Materiam in fundo vasis relictae affunde optimum vini spiritum. Is tingetur per digestionem octo dierum, instar sanguinis: separa liquorem tinctum a fecibus: aliam reeffunde spiritum: digere: & decanta: donec omnem tincturam extraxeris. Tandem spiritum tinctum filtra: & coagula ad syrupi consistentiam: Si placet: circulabis cum aqua cordiali, vel adde saccharum in aqua rosacea dissolutum; & reduc in syrupum.

ALITER.

Calcinantur coralli cum ana sulphuris: & tinctura per acetum de-

til-

116 Tyrociniſ Chymicis

Stillatum elicitur, digerendo per
quinque vel ſex dies.

ALITER.

Coralli triti calcinantur, cum
anaſalis Petreæ, per horam, igne ita
moderato, vt Nitrum non liqueſ-
cat. Poſtea calidè imponuntur in
matracium, & ſpiritus vini ſuper-
funditur: digeruntur per viginti
quatuor horas. Spiritus tinctus ef-
funditur, & alius reafunditur: do-
nec omnem tincturam attraxerit.

CAPVT XI.

DE Calcinatione ſalis commu-
nis, ſalis Petreæ Vitrioli, Lapidis
Spongiz. Criſtalli, Marchaſitz ar-
genti.

CALCINATIO SALIS *communis.*

Sal commune poſitum in cruei-
bulo, vel alio vaſe terreo, & ferè ad
ſummum repleto coopertoq; loca-
tur inter carbones viuos, donec vn-
diq; candeat, nec amplius crepet.
Soluitur poſtea aqua communi; fil-
tratur, & in ſcutella noua vitreata
coagulatur.

CAL.

CALCINATIO SALIS PETRÆ.*sive cristallum minerale,**seu Lapis Prunella.*

Sal Petræ venalitiis soluitur aqua communi, & per chartam emporeticam traicitur: quò à sordibus omnibus expurgetur. Deinde vase vitreo decoquitur, & crebro despumatur, antequàm coaguletur. Exsiccatus teritur, & tigillo mundo imponitur: vt inter prunas accensas liquefieri possit. Liquatæ libræ iniicitur florum sulphuris vncia vna, non quidem simul vna vice, sed pluribus, donec omnis pinguedo deflagauerit. Flamma autem vitanda. Hæc salis solutio, filtratio, decoctio, despumatio, coagulatio, eliquatio & deflagratio si ter continuentur: ad medicinæ vsum sufficienter præparatus est. Sal istæ drachmæ semis pondere, in aqua rosarum vel endiuivæ resolutus, summum est in prunella arcanum. Gargarisatus enim omnem oris & colli immunditiem tollit: & si parum
istius

iſtius aquæ deglutiatur: ſedat omnem calorem internum, & cordi refrigerium præſtat. Cum vini ſpiritu ſumtus tuſſim ſedat: cum aqua hyſſopi tam pulmonis, quàm hepatis obſtrictiones expedit: anhelitû difficilem curat: vocem deperditâ reſtituit, eamque ſonoram reddit: ſi dimidia eius drachma, cum oui vitello mediocriter percocto, matutino tempore, à ieiunio quotidie ſumatur. Valet præterea in multis alijs morbis tam internis, quàm externis: vt latius Iohannes Tholdeus in ſua Hælographia, & Bernhardus Penotus in libro de præparatione medicamentorum Chymicorum docet.

CALCINATIO VITRIOLI.

Exſiccatur ad albedinem, in vaſe terreo, non vitreato: igne moderato: poſtea is augetur per horæ quadrantem, vt Vitriolum rubefcat: & tunc vocatur Colcothar.

CALCINATIO LAPIDIS.

Spongia.

Lapis Spongiæ ignitur: & toties

in aceto destillato extinguitur. donec in calcem resoluatur. Eius usus in calcinatione pro tinctura elicienda.

CALCINATIO CRISTALLI

Cristallum, per sex horas, in crucibulo reuerbertum, reduc in puluerem subtilem: & misce cum ana salis Petrae: & denuo reuerbera igne vehementi, horas octodecim. Fusum proijce in aquam caelestem: & quod indissolutum manserit, exsicca, & reduc in Alcohol. Deinde cum eadem aqua coque: donec instar pultis inspissetur: & expone super partes vitri, in calido, vt exsiccet: iterumq; reduc in alcohol: & si volueris, pone in humido, vt dissoluatur. Si quid indissolutum remanserit: repetita calcinatione cum nitro & alijs vt supra, fiet solubile.

Dosis, guttae tres vel quatuor, cum ana olei iuniperi contra calculum renum vesicae.

Aliter.

Candefac cristallum clarum & ponderosum: eumque extingue in

ace-

aceto destillato toties: donec minimo attactu in puluerem redigatur. Tum misce cum ana Salis Petreæ, & reuerbera per octodecim horas. Deinde multis ablutionibus, sal fixū salis Petreæ extrahe: exsiccatum reduc in alcohol. Prodest in calculo morbo caduco, disenteria, vberibus sterilibus. Si quis hunc puluerē impalpabilem ad prædictos affectus magis subtiliare voluerit: digerat viginti quatuor horis in spiritu vini: & per retortam destillet. Quod fixum remanserit: reuerberetur, ut supra Digeratur & destilletur toties, donec maior pars cum spiritu vini ascenderit. Tum Spiritu vini per destillationem separato, quod in fundo vasis hæret, ponitur in humido, ut in aquam siue oleum dissoluatur.

CALCINATIO MARCASITHÆ Argenti.

Vucismouth dissoluitur in aqua, facta ex salibus, sulphureo & stiptico diaphano. Solutio fit clara, cui

nucleum rerum omnium liquidum
superfunde. Sic in momento præci-
pitabitur in alcohol, instar niuis
câdidissimum, quod ab omni acri-
monia vendicari & exsiccare debet.
Vlus eius ad cutis vitia.

CAPVT XII.

De Calcinatione Antimonij.

CALCINATIO ANTIMONIE.

Recipe Stibij electi libras qua-
tuor, salis preparati libras quin-
que. Puluerisata misceantur: & in
vase terreo lato, plani fundi, super
fornacem reuerberij agitentur, spa-
tio quinque vel sex horarû, donec
fumus cesset: & stibium fiat album
& subflauum, (cauendum diligen-
ter à liquefactione & fumo noxio)
Conterantur postea in puluerem,
& sal affusione aquæ calidæ & sæ-
pius frigidæ eliciatur: quod ex-
siccatum & puluerisatum, sublima
per se in aludele, per decem aut
duodecim horas. Floribus collectis
caput

caput mortuum tere: & ad rubedinem, mensis spatio reuerbera: vase ita occluso propter cineres: vt ignis ab operatione debita, ne impediatur. Post calcinationem, tincturam aceto radicato elice: & filtratione, menstrui separatione, & circulatione cum aqua cordiali, vltius elabora.

ALIA STIBII CALCINATIO

Es puluis Emeticus. sine Mercurius vita.

Recipe Antimonij puluerisati
vnc. quatuor.

Mercurij Sublimati vnc. octo.
Misce simul: & destilla in cineribus per retortam vitream: cui applicetur recipiens, aqua communi semiplenum. Detur postea ignis per gradus: donec liquor gummosus, instar butyri, ad collum retortę hereat, quem apposito carbone viuo fluere facies: & in aquam, in puluerem album præcipitabis. Postea paulatim detur ignis supressionis: donec liquor rubeus egrediatur. Tum amoto recipiente, & alio substituen-

stituto; ignis intendatur per horam
vnam vel alteram: donec Mercuri-
us ex sublimato sulphuri antimo-
nij iunctus, ad collum retortæ, in
Cinnabarim sublimetur: quam va-
se refrigerato colliges. Præcipita-
tum puluerem per noctem digeres:
& aquam, spiritu Vitrioli, ex subli-
mato, imprægnatam, ad coralloſ &
perlas dissoluendas separabis &
seruabis: aliam aquam sæpius præ-
cipitato pulueri affundendo, donec
omnis acrimonia tollatur: tandem
aqua cordiali ablue, & lentissimo
calore exsicca. Dosis in robustiori-
bus est gran. quatuor vel quinque,
in debilioribus, duorum vel trium,
in pomo cocto, vel conserua rosa-
rum.

Prodest in peste: capitis morbis:
fabribus: lue venerea, lepra, hydro-
pe, vlceribus. In exhibitione autem
huius obseruandæ sunt cautiones
elegantissimæ Crollij, quas tradit
in sua Basilica Chymica, Earum pri-
ma est: quod in vsu Antimonij ca-
uendum: ne adsint constipationes,

Cautio-
nes in
exhibi-
tione
Antimo-
nij ob-
seruan-
dæ.

F

Coli-

Colici dolores, neue vnum principium membrorum læsum sit.

Secunda: ne ijs, quibus Antimonium offertur, vel ante vel post eius assumptionem vena incidatur.

Tertia: ne Picrocholis, & ijs qui difficulter vomunt: ac qui viribus imbecillis sunt præditi, offeratur: sed ijs qui ad vomitum procliuēs, stomachum fortem habent, thoracem amplum & latum, qui que vomere aliàs sunt adsuēti, & quibus humorum materia sursum fertur.

Quarta: quod, vbi sese vomitus mouet; exhiberi soleat offa aut ius pisorum leuiter coctorum vel galinarum pingue, aut calidæ cereuisiæ haustus, reiterando, si opus, aliquoties, vt facilius vomatur, & medicamenti accleretur actio.

HEPAR ANTIMONII SIVE
crocus Metallorum.

Recipe Antimonij crudi lib. vnam.
Salis petreæ vnc. duodecim.

Misce: & imponē mortario ferreo ad latus posito: vbi ea prius bene

eriuersis. Deinde adhibito saltem
 carbone viuo, accende: & subito
 fiet Hepar Antimonij: sal Petræ po-
 stea separa. Dosis gran. duodecim
 ad viginti, in infusione vini albi, a-
 quæ cardui benedicti, vel alio con-
 uenienti liquore, in febribus pesti-
 lentialibus maxime.

ALIA STIBII CALCINATIO.

Per inferiora tantum purgans.

Recipe Antimonij electi.

Salis decrepitati ana lib. vnam:
 Trita, & simul mista, reuerbera in
 crucibulo probè lutato, per duode-
 cim horas, ignem paulatim augen-
 do. Vase refrigerato, toties aqua
 dulci abluere, donec omnis acrimo-
 nia tollatur. Postea exsicca & tere.
 Dosis à viginti quinque granis ad
 triginta quinque.

REGVLVVS ANTIMONII.

Recipe Antimonij.

Salis Petræ.

Tartari ana libram vnam.

Tere: & misce, dein colloca cruci-
 bulum inter prunas accensas, vt cā-

F 2

deat.

deat. Tum iniice cochlear puluerū:
 & statim operi, donec fumus cesser.
 Postea amoto cooperculo, nouos
 pulueres iniice & claude: ad finem
 vsque ita continuando. Tandem da
 ignem fusionis, & crucibulum mo-
 ue, vt regulus fundum petat. Cruci-
 bulo frige facto, Regulum à fecibus
 separa, & serua:

Ex fecibus autem huius fit S V L-
 PHVRA VRATVM DIAPHO-
 RETICVM hunc in modum: Re-
 cipe feces Reguli, vt supra, præpara-
 ti: easque reduc in lixiuium per di-
 gestionem, vel ebullitionem, illud-
 que calidè per chartam emporèti-
 cam traijce. Huic lixiuio frige fa-
 cto, adde parum aceti destillati, &
 videbis crocum multis ablutioni-
 bus dulcoratum, & desiccatum se-
 orsim collige, qui admirabile erit
 sudorificum, & sanguinis mūdifica-
 tiuum, multis morbis depellendis
 aptissimum. Dosis à scrupulo semis
 ad integrum.

REGVLVS MARTIS STELLATVS.

Recipe apicum clauorum equo-
 rum

rum libram semis: Antimonij librā
 vnam. Candefac Martem in cruci-
 bulo: cui adde Antimonium tritum.
 & cooperi: dando ignem fusionis.
 Postea iniice per vices vncias duas
 Nitri: & tandem proijce in conum
 fusorium. Regulum in crucibulo
 funde: cui adde vnciam vnam Nitri
 per vices, vt supra, & proijce in co-
 nū. Hoc quater quinquies vel sexies
 repete: donec Regulum Martis ha-
 beas stellatum.

ANTIMONIVM DIAPHO-

reticum.

Recipe Antimonij,

Salis Petreæ ana libram vnam.

Puluerisata simul misce: deinde po-
 ne crucibulum inter accensas pru-
 nas, vt candeat. Tum iniice vncias
 duas, aut circiter huius mixtionis,
 & statim crucibulum operi: donec
 fumus & strepitus cesset. Postea a-
 moto operculo, novos pulueres in-
 ijce & claude: ita ad finem conti-
 nuando. Tandem da ignem liquefa-
 ctionis ad horæ quadrantem. Vase
 refrigerato: materiā exime & tere:

F 3

mi-

miscendo, vt supra, cum ana Salis
 Petræ, eodem modo calcinando &
 elaborando vt supra, Materiam tri-
 tam & ablutionibus edulcoratam,
 reuerbera in vase terreo clauso, spa-
 tio viginti quatuor horarum: do-
 nec puluis fiat candidus: cuius do-
 sis gr. quindecim.

ALIVD.

Recipe spumæ venenatæ duo-
 rum draconum semel rectificatæ
 vncias quatuor: quibus calore reso-
 lutis, superfunde spiritus salis bal-
 samici vncias totidem: destilla ex
 arena omnem liquorem, ad ficcita-
 tem vsque. Terram eximè & probè
 tere; cui liquorè destillatum reaf-
 funde, cum vncijs duabus, spiritus
 recentis balsamici; & destilla vt pri-
 us. Postea, pulueri trito reaf-
 funde destillatum cum alijs vncijs duabus
 vt supra: & procede rursus vt prius.
 Massam tritam trade Vulcano Doc-
 mastico examinādā per quatuor-
 decim horas: materiam continuè
 agitando ferreo instrumento puro.
 Tandem alcohol vini ab ea aliquo-
 ties

ries abstrahe: vt remaneat puluis
ficcus candidus: cuius dosis gr. qua-
tuor ad sex. Vfus eius singularis est
in omnibus affectionibus pestilen-
tibus, & febribus malignis popula-
riter grassantibus.

CAPVT XIII.

*De Calcinatione & prepara-
tione Mercurij.*

Mercurius est corpus minerale
compositum ex terra subtili
sulphurea, & aqua fortiter admix-
ta. Substantia autem eius terrea
purganda est, à crassa terrestreitate
sulphurea: Aquæ verò substantia,
ab humiditate superflua. Duplex
autem est, naturalis & artificialis.
Naturalis actiuus & summe depu-
ratus, in Almagro propè Calatraua
in regno Castiliæ, reperitur viuus,
per se fluens, & in Cinabari coagu-
latus, qui ignis vi educitur. Hanc
minera antiquissimam Plinius vo-
cat vomicam liquoris æterni. Huic
similis reperitur in Idria, pago co-
mitatus Goritz in Sclauonia. Sed

Hispanica bonitate excellit: quamvis Idria longe fertilior. Est autem admiratione dignum, quod quamvis in vicinia Idriæ, singulis fere annis lues pestifera grassari: illa tamen ab hac immunis nunquam non manere soleat: id quod viri proventæ ætatis sese observasse, idemque à Maioribus suis accepisse, mihi ante annos octo, eò loci profecto, sanctè confirmarunt. Ex quo satis patet: ut & ex alijs exemplis innumeris: Mercurium esse summum omnis corruptionis & putredinis alexipharmacum. Non minus & illud stupendum, prodigioque simile: quod ibidem notavi. Senex erat decrepitus, qui toto vitæ suæ tempore, in parâda Cinabari, consumto, perpetuò tremebat: & aureum nummum manu compressum ita dealbabat: ut color eius natiuus omnino dispareret.

Reperitur & alius Mercurius in monte Gimnauoda dicto, sex miliaribus à Cracouia, in Polonia, inter Tarnaua, Ribie & Streletzky, distāte,

te, qui sponte certis anni temporibus, usque ad terræ superficiem erumpit: præsertim autem autumnali tempore: quamuis etiam circa festum Iohannis Baptistæ, multa grana pisorum instar, in radicibus graminum, ibidem collegerim. Verùm hic Mercurius nimis aqueus, & Sclauonico, vt & Hispanico longè inferior. Inuenitur etiam naturalis, in multis alijs locis: & interdum in auri & argenti fodinis.

Artificialis fit modo satis trito, & artificio noto, per sales resuscitatos, tam ex medijs mineralibus, quàm metallis. Quin & in hac urbe plures viros fide dignos & præcipuæ autoritatis dignitatisque noui: qui nõ modo è mineralibus, sed etiam ex sanguine humano prius calcinato, & ex plantis etiam, Mercurium viuum elicuere.

Mercurius artificialis.

Ille optimus, cuius drachma in cochleari argenteo puro, super carbones viuos posita, post euaporationem, maculam relinquit flavam vel albam. Sed qui cochlear deni-

Mercurius bonitatis nota.

grat: ita purgari debet: antequam
ad vsum medicum adhibeatur:

Recipe Mercurij

Aceti distillati ana libram vnam:
pone in matraccio forti, cum mani-
pulo salis præparati: moue strenuè
per horæ quadrantem, vt miscean-
tur, & acetum denigretur: quod per
inclinationem cum Mercurio, in
scutellam vitreatam effunde, & to-
ties aqua tepida ablue, donec om-
nis nigredo & faldedo separetur.
Exsiccatum repone in matraccio,
cum aceto & sale vt supra, eundem
laborem ter quaterue repetendo,
& tandem per corium traiciendo.
Sed hæc vulgaris & imperfecta pur-
gatio: sequitur perfectior: Recipe
Mercurium præcipitatum, Cinaba-
risatum vel sublimatum: misce
cum duabus partibus sui ponderis
Tartari vsti vel calcis viuæ: destil-
la per retortam vitream, igne sup-
pressionis, vel in reuerberio clau-
so, adhibito recipienti amplo, a-
qua semipleno. Ita accipies Mer-
curium magis depuratum, quam
modo

modo præcedenti. Sed modus perfectissimus depurandi Mercurium, quo melior dari non potest, est eius amalgamatio cum corporibus perfectis: destillando aliquoties, per retortam, singulis vicibus, feces terreas, sulphureas, færentes separando, & de novo amalgamando, & tandem per corium trajciendo.

PRÆCIPITATUS ALBUS.

Mercurius dissolvitur in aqua forti, & affusione aquæ salis præcipitatur in pulverem album. Dissolvens per inclinationem effunditur: & præcipitatus multis ablutionibus cum digestionibus, omni salsedine & acrimonia privatur. Tandem exsiccatus aqua rosacea abluatur & exsiccatur. Dosis interius à granis octo ad decem, in morbis venereis maxime: purgat per inferiora tantum.

PRÆCIPITATUS RUBENS.

Post dissolutionem Mercurij in aqua forti, fiat euaporatio ad siccitatem, igne violento: in fundo matratiij

hærebit puluis rubeus præcipitatus, vlceribus maximè venereis aptissimus.

MERCVRIVS PRAECIPITATVS.

EX OPTIMIS OPTIMIS.

Recipe Mercurij purificati vncias quatuor: affunde olei sulphuris rectificati vncias octo. Digere per duos dies in arena: deinde per retortam destilla, cum tribus cohobijs; vltimò igne violento, Vt retorta candeat, Massam albam exime & tere: aquâ destillatâ calidâ sæpius ablue: donec præcipitatum videas versum in puluerem flauissimum: super quem, Spiritum vini ter accendas, Ita securè intra corpus dari poterit. Dosis à gr. tribus vel quatuor ad sex, in extractis purgantibus, conserua rosarum aut saccharo rosaceo. Valet in infirmitatibus causatis ab humorum putredine, & morbis deploratis: purificat sanguinem in podagra, hydrope, & in omnibus febribus continuis summum est arcanum.

ALIA

ALIA MERCVRII CAL-
cinatio & præcipitatio.

Mercurium à sole vel luna destil-
latum & purgatum vt supra, vel per
se vel cum octaua parte Solis vel
Lunæ, præcipita in puluerem rube-
um, modo quo sequitur: Accipe ma-
tracium paruum, colli prolixioris,
cui impone Mercurij vncias qua-
tuor: deinde super laminam fereã,
in fornace arenę colloca, dando ig-
nem continuum spatio quadragin-
ta dierum. Collum matracij super
arenam eminere debet, ad sex vel
octo pollices: & primis decem vel
duodecim diebus, mercurius, qui
ad collum matracij ascenderit, de-
bet aliquoties quotidie baculo fer-
reo, cui alligatus sit pannus lineus,
ad fundum ignitum (vti Geber do-
cet) detrudi & præcipitari. Est au-
tem hic modus præcipitandi Mer-
curium, non modernorum, sed an-
tiquorum philosophorum. Tem-
pore finito: si quid Mercurij crudi,
in matraccio repertum fuerit: sepa-
rari debet à puluere rubeo, qui ad-

mirandas habet in medicina facultates. Est enim catharticum præstantissimum in lepra, blandè ad eò aluum soluens, vt pueris & prægnantibus dari possit: acres humores mitigat: pituitosos expurgat: calidamque ac ficcam vicerum constitutionem emendat. Dosis gr. sex.

ALIA.

Dissolue Mercurium in aqua forti, & præcipita, vt artis est, per exhalationem omnis humiditatis, vt præcipitatus fiat rubeus. Puluerisatum impone matrati forti, superfundendo acetum ter destillatum, vt superemineat ad altitudinem quinque digitorum, dando ignem arenæ, vt acetum lentè bulliat, spatio sex horarum. & præcipitatus totus dissoluatur. Dissolutioni prius filtratæ, superfunde liquorem animæ mundi imprægnatum: & statim separabitur Mercurius, à dissolvente, qui ablui & exficari debet. Dosis à gr. 4. ad 5.

P R A E-

PRAECIPITATIO MERCVRII

in Momento.

Impone Smiridem rubeum pulverisatum crucibulo, exponendo spatio quatuor horarum, igni violento: donec quodammodo vitrescere incipiat, & lateribus crucibuli adhærere. Tunc ab igne ablato, tritura in pulverem subtilem, & matratio impone: cui superfunde aquam Regis rectificatam, digerendo per viginti quatuor horas, postea per inclinationem, aquam tintam effundendo, & aliam toties reaffundendo: donec omnem tinturam attraxerit. Depletiones ad oleaginositatem destilla. Huius olei recipe vnciam vnam, infunde super vncias quatuor Mercurij crudis: sic in momento præcipitabitur: nec oleum Mercurio adhærebit. Si destilletur igni satis forti, post olei exhalationem, aliquid de Mercurio sublimabitur: maior tamen pars manebit fixa. Eius vsus in augmentatione Solis & Vittrificatione rubicundissima.

PRAE-

**PRAECIPITATVS DIA-
phoreticus.**

Dissolue Mercurium à Sole vel Luna destillatum & purgatum vt supra, in aqua forti, quã ex matratio colli prolixioris, cum alembico proportionato, abstrahere, igne tertij gradus, cum bina cohobatione, vt Mercurius fiat rubeus, qui edulcorari debet calcinando in crucibulo, inter prunas accensas, continuo virga ferreã mouendo, per horã quadrantem circiter, vel cum aqua sequenti. Recipe Aceti destillati libras duas, phlegmatis alumnis libram semis, calcis reuerberatae rostarum ouorum vncias sex: destilla simul ad siccitatem. Huius aquae recipe libras tres. Mercurij supradicti praecipitati lib. vnam. Misce & digere per diem naturalem: postea destilla per alembicum, cum ternis cohobijs, ignem augendo sub finẽ, vt materia probẽ siccetur, quae circulari debet per diem naturalem cum S. V. Postea destillatione separatur spiritus: & denuo circulatur & de-

& destillatur. Hoc quartò repeti debet. Hæc vera Mercurij præcipitati præparatio ad infinitos morbos pellendos: & maximè luem veneream, siue interius sumatur, (quia ita elaboratus saltem sudores pro-uocat) siue exterius cum butyro, aut alio medicamento applicetur.

PRÆCIPITATVS CINABARIS
Diaphoreticus.

Recipe Cinabaris vulgaris vnciam vnam.

Salis præparati drachmas duas. Simul tere, misce: & matratio impone, quibus superfunde olei Sulphuris per campanam facti vncias tres. Digere per triduum in cineribus: tandem igne violento, fac omnem humiditatem euaporare. Manebit in fundo massa alba, quæ frequenti ablutione edulcorari debet. Dosis à gr. sex ad decem, in morbis Venereis maximè. Datur cum conserva rosarum & vncijs quatuor vel tribus decoctionis sarsæ parillæ.

MER-

MERCVRIVS VENERIS

Diaphoreticus.

Recipe limaturæ Veneris vnc. vnâ:
 Mercurij meteorisati vncias duas:
 Salis Mercurialis vnc. duas semis:
 Tritis, & simul mistis: inde ea ma-
 tratio firmo, dando ignem arenæ:
 donec instar ceræ omnia liqueſcāt.
 Tam matratiū ita calens frigida
 impone: vt in partes dissiliat, &
 Mercurius subuiridis effluat: quem
 exsiccatum in retortam paruam,
 cum spiritu Sulphuris vel Vitrioli,
 in cineribus, per diem naturalem,
 digerendum collocabis: & postea
 cum binis cohobijs in arena destil-
 labis: tandemque ablues bis aut ter
 & vltima v ce, aqua cordiali. Præ-
 stantissimum remedium diapho-
 reticum Bezoarticum est, contra
 pestem. Si duodecim horis, à vene-
 no hausto sumatur, à morte præ-
 seruat. Dosis gr. vnum vel
 duo in aqua appro-
 priata.

CAP.

CAPVT XIV.

De Calcinatione Saturni
& Iouis.

CVM, teste Gebero, impossibili-
lis sit corporum solutio, com-
positione ignorata: antequam me-
tallorum calcinationes aggredia-
mur: de ipsorum natura obiter al-
iquid dicendum est. Rectè autem
mihi sensisse videtur Hermes, pa-
ter ille philosophorum: dum di-
cit: Id quod est superius, est sicut
id, quod est inferius: & vice ver-
sa. Qua ratione enim natura paul-
latim & successiuè in terræ super-
ficie, plantas & cætera vegetabi-
lia producit: ita eadem in locis
subterraneis, metalla quamuis tar-
dius & longiori temporis spatio,
ex vapore humido vinctuoso, argè-
ti viui & sulphuris vitriolati, suo
calore, mercurium decoquentis
proprietas in se continente ge-
nerat. Vnde Hydrargyrus mater
Metallorum dicitur; Sulphur ve-
rò pater: in iisque quatuor elemen-

ta, quæ omnium corporum naturalium materia remota sunt, repræsentantur. Mercurius enim instar feminæ, frigidus & humidus, aquæ & aëris rationem habet: sulphur autem tanquam mas, calidum & siccum, ignis & terræ vicem obit. Si quis materiam eorum, non tam halitum, quam succum statuere velit, non repugnabo. Cùm enim superiori æstate, in Hungaria, medio miliari in Schemnitz, in argenti fodinam, mille quingentos circiter cubitos profundam descendissem: à fossoribus, qui ob summum mineræ æstum, vestibus & ipso indusio exuti laborabant, didici: vapores minerales à centro terræ frequenter sursum ferri: eorumque lucernas & ipsosmet, ni subito recedât, extinguere: aliquanto autem tempore post, in eodem loco illos halitus, ad parietes fodinæ in massam, quæ leui contactu, instar olei fluat, coagulatos reperiri. Vnde fortè quis inferre posset: vaporem esse materiam metallorū remotiorem:
fug-

succum verò sulphureum & mercurialem, propinquiorem. Et sunt mihi ad manum ex eadem fodina, & ex alijs filices, quos seu vapor, seu succus talis mineralis humidus vinctuosus vndiquaque penetrauit: & in quorum alijs, conspicitur materia cruda, nec satis cocta: in alijs mediocriter excocta; ex quorum libra vna, elici possunt drachmæ sex argenti puri, & scrupulus semis circiter auri: in alijs perfectè decocta: ita vt argentum in superficie pullulet, & in vno ramusculi auri puri puti cōspiciantur. Etsi autem sunt, qui ob friuolas quasdam ratiunculas, Mercurium & Sulphur, metallorum materiam esse, inficias eant: tamen fatius est, Philosophis metallicis, & metallurgis credere, qui in omnibus fodinis & venis ea reperiri, vno ore attestantur. Ad quorum opinionem, & metallorum excoctores, vstores & probatores accedūt: vt taceam, quod Medici plerofq; fossorum morbos, à Sulphureis & mercurialibus spiritibus

Cru-

crudis intra corpus admisis, oriri:
& metalla, in externis affectibus,
eadem præstare, quæ Hydrargy-
rum, Imò omnia metalla facili ne-
gotio in argentum viuum, & argen-
tum viuum, in omnia metalla redu-
ci possunt.

CALCINATIO SA-

turmi.

Plumbum liquefit in matula ter-
rea, vel olla ferrea, purgaturque à
scorijs: deinde aucto igne, vt olla
candeat, continua agitatione, cum
spatula ferrea, reducitur in calcem;
quæ cribellata, postea si diutius re-
uerberetur, fit minium.

CALCINATIO IOVIS.

Recipe Stanni Anglici non so-
phisticati (quod ex pondere & mal-
leatione dignosces) libras quatuor.
Liquefac in olla plani fundi, & à
scorijs purga: deinde iniice aliquid
salis Ammonij: & igne aucto, vt
olla candeat: impone libram vnam
& semis salis preparati, spatula fer-
rea tam diu mouendo, donec in cal-

cem

rem redigatur : quæ igne violento
reducitur in corpus, & à sale impu-
ro & denigrato separatur. Iterum
miscetur cum libra vna salis præ-
parati, & calcinatur, vt supra. Calx
abluitur ab omni faldine, & re-
uerberatur ad octiduum, donec
vertatur in Alcohol. Sal affusione
aceti alkalifati elicitur, digerendo
aliquot diebus, postea filtrando &
coagulando.

ALITER.

Iupiter potest etiam calcinari,
sicut Saturnus, sine additione Salis.
Vel possunt etiam calcinari in scu-
tella lignea, creta oblita: si fusi in
crucibulo, effundantur in dictam
scutellam, & subita agitatione mo-
ueantur.

*IUPITER DIAPHO-
reticus.*

Recipe Iouis Anglici limati, vel
vt suprâ, in scutella lignea, vel ter-
rea non vitreata calcinati vncias
duas : Mercurij sublimati vncias
quatuor : Simul misce: & per retor-
tam destilla, igne arenæ, apponen-
do

do vas recipiens, aqua semiplenū: eumque destillare inceperit, da ignem suppressionis moderatum, donec omnis liquor destillauerit, & præcipitatus fuerit in aquā. Quod autem ad collum retortæ sublimatur, abraditur, & cum eo, quod destillatum est, per noctem digeritur. Aqua spiritu Vitrioli imprægnata separatur, & ad vsus seruatur: calx verò exsiccat. Dosis à gr. quatuor ad sex.

CAPVT XV.

De Calcinatione Martis & Veneris.

CALCINATIO MARTIS.

Limaturam Chalybis à sordibus, ventilatione & ablutione diligenter emunda. Huius recipe libras duas, salis præparati libras tres. Misce simul, & in olla terrea reuerbera, per diē naturalē. Massam exime, & tere: dissolue in aqua calida, & laua toties, donec ab omni falsedine & terrestreitate liberetur.

Exsic-

Exsiccatur deinde, & in puluerem subtilem, terendo & cribellando reducitur. Postea reuerberatur per octo vel decem dies; donec superficies eleuetur in crocum rubicundissimum impalpabilem: quo ablato reliqua pars toties & tam diu reuerberatur; donec tota in crocum abeat. Vas terreum limaturam continens habeat cooperculum, ne cineres super crocum decidant, ita tamen eleuatum, vt inter vas & operculum, flamma liberum habeat transitum.

ALIA.

Paratur etiam crocus Martis è lamina chalybis candente & scintillante, immissa in magdalonem Sulphuris, cuius vi liquefcit & decidit granulatim in vas fictile suppositum frigida vel aceto plenum. Granula exsiccata teruntur in puluerem subtilissimum, & si placet in crocum reuerberantur, spatio sex vel octo horarum.

Virtutem habet de ebstruendi,

G

ape-

aperiendi & attenuandi, quam etiã
limatura chalybis acquirit, per
simplicem aquam, in tenuissimum
alcohol redigatur.

ALITER.

Dissolve limaturæ Martis vnciã
vnam, in aquæ fortis vncijs octo: di-
gere per noctem: & destilla per a-
lambicum, aquam fortem, in arena.
Habebis vnciam & semis croci ru-
bicundissimi.

ALITER.

Reuerbera limaturam Martis,
cum ana Sulphuris triti, per qua-
tuor aut quinque horas. Virtutem
habet aperitiuam; sed maiorem, si
per dimidiam tantum horam cal-
cinetur, cum duplo sui pōderis sul-
phuris triti.

ALIA MARTIS CALCINATIO.

Digere lento calore limaturam
ferri, vel chalybis, in aceto ter de-
stillato, donec coloretur. Decanta,
quod tinctum est: & aliud acetum
reaffunde toties: donec omnem tin-
cturam attraxerit. Depletiones fil-
tratas destilla: & remanebit in fun-
do

do

do puluis rubeus, qui per diem naturalē reuerberari debet in crocum impalpabilem. Virtutem habet constringendi.

ALITER

Crocus Martis etiam cum oleo sulphuris fit: infundēdo in cochlear ferreum, olei sulphuris & spiritus vini partes æquales, euaporando lento calore, ad consumptionem humiditatis: postea si resideat ad aliquot dies, inuenies puluerem subtilissimum, quem seruabis in phialis optimè clausis, ne aër intret, quia resolveretur. Si aliquot grana in insculo siue liquore congruo dentur: verum hepatis restauratiuum erit, conducens omnibus morbis, qui inde oriuntur, vt hydropisi & similibus.

CALCINATIO VENERIS

Dissoluitur Venus in aqua forti: & affusione aquæ tepidæ, cum particula ferri vel argenti, præcipitatur ad fundum vasis. Vel laminæ Veneris reuerberantur in æs vstum in fornace figulorum, quod facili

contritione in calcem reducitur. Vel: lamine ponuntur in crucibulū, cum parte æquali sulphuris triti, faciendo S.S.S. & reuerberantur tribus vel quatuor horis, in æs vltum.

CAPVT XVI.

De Calcinatione Lunæ & Solis.

CALCINATIO LVNAE.

D'solue Lunam in aqua forti: & affusione aquæ salis, præcipita ad fundum matratiij, in calcem candidam quæ frequenti aquæ communis affusione edulcorari debet, & exsicari. Huius calcis recipe vnciam vnam: Salis præparati vncias duas: Salis ammonij drachmas duas. Hæc probè misce in mortario vitreo, & reuerbera per octiduum. Elicitur postea tinctura cum spiritu vini alkoholifato, & circulatur. Confert maniaæ & alijs cerebri affectibus.

CALCINATIO SOLIS.

Fac amalgama Solis, per cæmentum repurgati, cum sex partibus
Mer-

Mercurij vt sequitur. Accipe aurum laminatum, quod in minutas particulas forficibus scinde: & in crucibulum mundum, inter carbones viuos pone, vt aurum saltem igniatur. Deinde ex alio tigillo, mercurium calefactum, super aurum effunde, & bacillo misce: vt incorporentur. Tum projice in frigidam: & massam optimè lotam trajice per corium, & mercurium superfluum exprime, vt remaneat massa satis dura, quæ diu teri debet cum duplo sui ponderis salis præparati, in mortario vitreo: ita vt nihil de amalgamate appareat. Hoc totum pone in crucibulum cooperatum & lutatum, paruo saltem foramine peruium: & reuerbera per diem naturalem: tali cautione adhibita, ne aurum liquefcat. Hoc facto: reperies aurum calcinatum; mercurium verò cum sale, in auras euolasse. Tum aurum denuo amalgama: & per coriū trajice vt supra: & misce cum duplo sui pōderis sulphuris viui & optimè tere: & pone

in scutellam terream vitreatam, superfundendo optimum vini spiritum, qui accendi debet. Post cuius deflagrationem & sulphuris, reperies aurum spongiosum & valde attenuatum: præsertim si idem processus bis vel ter repetatur. Aliqui amalgama cum floribus sulphuris fecerunt, & in crucibulo ponunt inter carbones viuos, bacillo ferreo continuè mouendo, donec mercurius in auras abeat. Hæ veræ philosophicæ præparationes sunt, ad aurum potabile & alias operationes physicas.

Antequam autem aurum calcinetur calcinatione philosophica: debet, vt dictum est, cæmentari cæmento vel vulgari, vel regali. Cæmentum vulgare ita fit: Recipe farinæ laterum vncias octo.

Salis præparati vnc. quatuor:

Vitrioli albi vncias duas:

Salis petrae,

Aeruginis ana vnc. semis.

Cæmentum regale, quod soli auro probatissimo parcat, recipit.

Fari-

Farinæ laterum partes quatuor:

Salis Ammonij,

Gemmæ,

Communis præparati, partes
singulas.

Commista uniantur: & vrina humectentur. Quidam auri bractæas, antequam componantur, candefaciunt, sinuntque refrigerescere: ut si quod inquinamenti in cute hæserit, id consumatur, & liberiore accessum & impressionem relinquat medicaminum acumini. Omnibus ritè præparatis: ollæ cæmentatoriz inspergitur pulvis equaliter, crassitie digitali. Huic imponuntur bractææ vrinâ irrigatæ, eo ordine & modo, ut æquali situ, se non contingant mutuo, ne corpus corpori coherens id accendat: caloreque aucto, oras colliquet. Dispositæ primo ordine bractææ obruuntur medicamine, dimidij digiti crassitie: sequuntur bractææ, atque ita vicissim usque ad ollæ marginem, quam tantum implere debet medicamen, quantum est in fundo, nempe ad

G ← cras-

crassitiem digiti transuersi. Vltimò
imponitur operculum sine respira-
culo, si pro cæmento vulgari; at si
pro regali: operculum habeat fora-
men paruum. Ignis datur ad viginti
quatuor horas: ita vt olla siue pixis
semper rubescat. Finito opere: bra-
ctesq; pede leporino purgantur à pul-
ueribus adhærentibus; & vrina la-
uantur, & exsiccantur.

Omniū autem perfectissimum
cæmentum est istud, quod sequitur.
Liquefac aurum cum duplo sui pō-
deris optimi cupri: reduc in lamel-
las tenuissimas instar Papyri: quas
cæmenta per quadraginta vel quin-
quaginta horas, igne forti, facien-
do S S S. vt in cæmento regali dictū
est, cum farina laterum, sale com-
muni, colcothare viridi æris & mo-
dico sale armoniaco, cum aceto for-
ti permistis. In hoc examine, totum
cuprum euanescit, sulphure ipsius
incombustibili & tinctura, in auri
substantia remanente: cum teste
Gebero, decimo octauo capite for-
nacum, à cupro extrahatur sulphur
mua.

mundissimum tingens & fixum.

BEZOARTICVM METAL-
licum.

Dissolue in aqua Philosophica, solis purissimi drachmas duas: cui adde guttatim liquoris gummosi septies rectificati vnciam vnam. Fiet maxima ebullitio. Pone matratium super cineres calidos, ad tres vel quatuor horas. Tum præcipita in aqua communi & sæpius abluere: ultimò cum aqua cordiali: & tandem exsicca. Habebis lapidem admirandæ virtutis: cuius grana sex sudores egregiè mouent.

CERAVNOCRYSOON DIA-
phoreticum

Dissolue solem purissimum in aqua philosophica, & per noctem digere in arena: Deinde superfunde guttatim oleum Tartari: donec cesset ebullitio, & calx auri ad fundum vasis præcipitetur, quæ multis abluitionibus edulcorari debet, & igne lentissimo exsiccare, Dosis granorum trium vel quatuor.

Ex hoc Diaphoreticum parari

G s po-

potest adhuc præstantius, hunc in modum: Recipe Ceraunocrysi quinque vel sex grana: eaque impone in vasculum argenteum, & superfunde spiritum vini rectificatum optimè, quem incende: & desuper vitrum cristallinum satis ampli orificij suspende. Quamprimum spiritus vini ardere desierit, ceraunocryson officium suum faciet, & pars quædam terrea ad parietes vitri sublimabitur. Hoc quater vel quinquies repere, & vitrum cum spiritu vini lava, vt calx fundum petat, quæ exficari debet. Dosis gr. v. minus aut duorum.

CAPVT XVII

De Salibus.

MODVS ELICIENDI SAL
essentiale ex herbis sine Calci-
natione.

Recipe cardui benedicti quanti-
tatem magnam; contunde in
mortario lapideo vel ligneo: po-
stea in alueo amplo, cum magna a-
quæ quantitate coque, vsque ad me-
dio-

diocritatem: deinde fortiter exprime & cola. Colaturam iterum coque vsque ad spissitudinem mellis liquidi. Succus iste Cardui benedicti ponatur in vase vitreo, in loco frigido, per dies aliquot: & generabit in fundo vasis sal cristallinum, angulare, in modum salis gemmæ. Effusus succo colligitur, & aqua cardui benedicti abluitur & exsiccat, quod diligenter serua. Est enim præstantissimum remedium in peste, si eius grana duo plus minus, in Cardui benedicti spiritu exhibentur, sudores abundè prouocant. Eadem quoque ratione fit sal ex alijs herbis, qui multis modis antecellit salelem, qui ex cineribus herbarum conficitur.

*SAL ESSENTIALE, CREMOR,
sive Cristallum Tartari.*

Recipe Tartarum Montispelien-
se album, quod est optimum: reduc
in puluerem, & fac in magna aquæ
quantitate, in cacabo æneo vel fer-
reo bullire ad medię partis cõsum-
tionē. Tunc amoue ab igne, & si vis

traijce, per manicam Hippocratis, vel pannum lineum, in vas figulinū firmum. Vbi refrixerit: aquam per inclinationem effunde: & salem parietibus vasis adhærentem, separatis fecibus, frequenti aquæ affusione collige: & iterum, vt supra decoque, laua, à sordibus separa & exsiccata. Tandem reduc in puluerem: cuius dosis drachma vna in iusculo, vel medicamine appropriato. Virtutem habet incidendi humores crassos & tartareos: meatusque obstructos aperiendi.

SAL SIVE ALKALI

Imperatoria:

Siccatam calcina ad albedinem: salem extrahe cum aqua eiusdem herbæ stillatitia vel communi, digerendo per noctem. Postea aquam per inclinationem effunde: cauendo, ne feces turbentur, aliam vsque tertio reeffunde, digerendo vt supra. Tandem depletiones filtra & coagula. Si coagulum non sit satis album: calcina in crucibulo ad rubedinem; cauendo, ne lique scat: deinde

inde resolue, filtra & coagula.

Sic extrahitur sal ex omnibus herbis: sed tali calcinatione perit sal volatile, siue essentiale, manetq; solum elementale.

SAL TARTARI.

Sternitur Tartarum in vase terreo non vitreato plani fundi, crassitie digitali. Reuerberatur postea ad albedinem vsque spatio quinque vel sex horarum, igne ita moderato, propter fusionem vt vas saltem candeat. Tartarum ita ad albedinē calcinatū, perfunditur aqua communi; digeritur, filtratur, & coagulatur.

SAL CORALLORVM.

Hoc fit, digerendo corallo tritos, in aceto ter destillato, per noctem: postea filtrando, & acetum ad siccitatem euaporando. Sic sal corallorum manet in fundo vasis.

Vires eius sunt excellentes. Sanguinem enim in vniuerso corpore mundificat: pristinum sanitatis vigorem restituit: fluxus vteri, ventris, hæmorrhoidum sistit: roborat

cor & stomachum: omnes obstru-
 ctiones viscerū referat, concretum-
 que sanguinem dissoluit. Prodest &
 in hydrope, conuulsionibus, para-
 lyſi, calculo, suffocatione matricis,
 si cum aqua affectui præter naturā
 conueniente exhibeatur. Dosis à
 granis decem, ad scrupulum vnum
 vel duos pro ratione ætatis & ve-
 hementiæ morbi.

SAL COLCOTHARIS.

Colcothar perfunditur aqua plu-
 uiali, & sal digestionem vnus diei vel
 noctis in eam ingreditur, filtratur,
 coagulatur. Rubedo reliqua sisexies
 aut quinquies iterum calcinetur, &
 falsedo semper eluatur: tandem dul-
 cis relinquatur, & vocatur dulcedo
 Vitrioli, quæ maior est, si ex Vitrio-
 lo Veneris paretur, & præsens est in
 vlceribus malignis remedium.

*VITRIOLUM VOMI-
 tium.*

Dissolue vitriolum album in a-
 qua communi, filtra & coagula, re-
 pete hoc secundo, tertio dissolue in
 aqua rosacea & coagula.

ALI-

ALITER.

Dissolue vitriolum album in aqua destillata: filtra: & in vase vitreo aquam exhala, donec cuticulam supernè cōtrahat. Tum vas pone loco frigido, vt cristallos producat: quibus separatis reliquum humorem euapora: & vt supra cristallisa, hocque secundò repete. Tertio cristallos in aqua rosacea dissolue: exhala: & vt supra cristallisa, igneque lento exsicca. Dosis à scrupulo vno ad drachnam semis, in haustu vini vel cereuisiæ, aut conserua rosarū. Operatur feliciter in febribus, ventriculi affectibus, catharris, lumbricis, peste, &c.

SAL SIVE VITRIOLVM

Martis.

Accipiatur spiritus Vitrioli, vel olei Sulphuris per campanam facti, licet non rectificati vncia vna, cui immisceantur vncie duę aque communis. Huic mistioni impone limaturæ ferri vnciã vnam, in matraccio, quod obseratum colloca in cineres calidos, vt bulliat lentissime, spatio
sex

sex horarum. Postea in frigidari
sponte permittite: & inuenies in vase
generatum Vitriolum, viride, splen-
dens, quod calore dissoluitur, fri-
gore coagulatur.

SAL SIVE VITRIOLUM

Veneris.

Cuprum calcinatum, siue squa-
mas cupri reduc in puluerem subti-
lem, quem in aceto destillato, per
diem naturalem digere. Tinctum a-
cetum per inclinationem effunde:
& aliud reaffeunde toties; donec nō
tingatur vltterius. Depletiones fil-
tra: & ex tribus partibus euapora,
vel destilla: quod relinquitur in
fundo vasis; ponatur in locum fri-
gidum: sic generabitur Vitriolum
viride, obscurum, splendens.

ALITER.

Laminae Veneris cum ana sulphu-
ris triti, vt dictum est in calcinatio-
ne Veneris, reducuntur in puluerē
subtilem: & in olla terrea, cum sul-
phure trito, calcinantur; continuē
baculo cupreo mouendo, donec to-
tum sulphur vstum fuerit. Calx de-

nuo

nuo teritur; & cum octaua parte
sui ponderis sulphuris triti calcina-
tur: vt supra teritur; & in aquam fer-
uentem projicitur, baculo sæpius
mouendo, dum calx fundum vasis
petit, donec aqua refrigeretur: quæ
filtrata euaporatur ex tribus parti-
bus, & ponitur in locum frigidum;
vt cristallos cæruleos producat, vel
ex toto euaporet.

SAL SATURNI.

Calx Saturni siue Minium per-
funditur aceto destillato, vel saltē
eius phlegmate: digeritur per diem
naturalem, sæpius agitando: men-
struum detrahitur, aliudque substi-
tuitur, donec omnis falsedo abstra-
hatur: depletiones filtrantur, & in
cineribus vel arena coagulantur. Si
acetum tertio destilletur à sale Sa-
turni cum cohobijs: postea super-
fundatur vini spiritus, & destille-
tur cum trina cohobatione: sal sic
virtutem acquirit admirandam in
sanandis diuersis morbis. Si eius sex
grana dentur in peste, cum vino al-
bo: curatur æger intra viginti qua-
tuor

tuor horas. In hydrope dantur tria grana in vino albo, quatuor diebus continuis: In colica sex grana cum vino albo: In lepra itidem sex, cum aqua Fumariæ, continuè per octodecim dies. Saccharum hoc intra corpus sumptum, frigiditate sua, libidinem etiam veneream extinguit: ac propterea utile ijs, qui in coelibatu viuunt. Extrinsecus usurpatum mira præstat in vlceribus corrosiuis, malignis cancrofis, lupo & similibus: Contra putredinem oris etiam, & impetigines, ambusta, inflammationes, tumores, pustulas faciei rubras, præstantissimum est medicamentum: si cum oleis aut aquis conuenientibus applicetur.

CAPVT XVIII.

De Floribus.

FLORES BENZOINI.

Benzoinum teritur, & ollæ rotundæ imponitur, deinde clauditur duplici charta emporetica, conuoluta in modum manicæ Hippocratis:

tis:

tis: & datur postea ignis ad sublimationem idoneus: floresque niuei sæpius colliguntur.

Valet ad asthma, & omnes pulmonum morbos. Dosis scrupulus semis in liquoribusvel syrupis idoneis. Topicum etiam remedium est ad tubercula & ruborem faciei.

FLORES SVLPVVRIS.

Parantur miscendo æquales partes sulphuris & colcotharis perfecte rubificati exsiccatique; & sublimando, vt in Antimonio (spatio tamen octo horarum operatio hæc perficitur, nec tanto opus est igne, vt in Antimonio) dicetur. Secundo sublimantur cum saccharo candi solo, vt maius ad asthma & alias pulmonum affectiones conferant auxilium. Fit etiam hæc florum preparatio, miscendo ad libram vnã sulphuris, libram vnã & semis farinæ laterum: Vel, ad libram sulphuris, addendo Colcotharis & salis decrepitati ana libram semis: Vel per se etiam absque vlla additione.

Flo-

ria
us
um
um
o-
ra
li-
in-
in
r-
us
po
o-
ta,
as
est
a-
u-
ur
o-
a-
s:

Flores hi valde resistunt putredini, ac propterea in peste tam præseruationis, quam curationis gratia, vel in aqua Cardui benedicti, vel Theriaca, vel syrupo citrio, vel aqua Melissæ, ad drachmam vnam utiliter vsurpantur. Præseruant à febris & epilepsia. Sudorem in lue venerea promouent. Conducunt in omnibus morbis, qui exsiccatione opus habet: in omnibus pulmonum affectibus, asthmate, tussi antiqua & recente, catharris ad pectus defluentibus: pleuresi, colica: apostematibus & putrefactionibus corporis.

FLORES ANTIMONII.

Electum stibium in subtilem puluerem redactum, ex aludele terreo in alembicum rostri expertem quidem, sed tamen in vertice peruium ad humidus spiritus emittendos, cum mobili cono, sublimetur secundum artem, dando ignem per gradus ad decem vel duodecim horas, ad flores albos excipiendos: ad citrinos; per vigintiquatuor horas: ad

rubeos, per triginta sex, ignem con-
tinuando & augeudo.

MERCVRIVS SV BLIMATVS.

Recipe Mercurij purgati per sa-
lem præparatum, acetumque,
& per corium traiecti:

Vitrioli rubificati:

Salis præparati ana lib. vnam:

Salis Nitri vncias quatuor:

Terantur, & misceantur simul in
mortario lapideo, cum modico ace-
to, tamdiu, donec mercurius nullo
modo appareat viuis. Omnia bene
mista pone in cucurbitam lutatam:
cui superpone alembicum rostri
breuis: dando ignem per gradus,
vt artis est, per octo vel decem ho-
ras. Aqua fortis, quæ primo efflu-
et, seruetur. Pro secunda sublima-
tione: ad libram vnam sublimati,
addatur salis præparati vnciæ duo-
decim, & Vitrioli vnciæ quatuor.
Si tertio: sale tantum sublimetur.

SVBLIMATVS DVLCIS.

Recipe Mercurij purgati vt supra,
vncias sex.

Mercurij sublimati vncias octo:

Tere

Tere simul, & misce cum libra vna colcotharis perfectè rubificati. Deinde sublima ex matratio, in arena, spatio quinque vel sex horarū. Secundo sublima cum media libra colcotharis. Tertiò per se tantum. Qui voluerit, loco colcotharis vti poterit sale præparato. Finitis sublimationibus, massa redigitur in puluerem subtilem, qui aqua rosacea abluatur & exsiccat. Dosis à viginti granis ad triginta, in lue Venerea.

ALITER.

Recipe Mercurij sublimati vnc. sex:
Foliorum Lunæ vncias duas:
Tere simul: misce: & sublima ex matratio, in arena. Vase refrigerato: partem volatilem separa: fixiorem & cristallinam tere: & cum fecibus in imo vasis relictis, misce: secundo & tertio sublimando, vt supra, & tandem abluendo. Dosis à gr. sex, ad octo, vel decem. Purgat suaviter.

MANNA MERCVRII.

Dissolue Mercuriū in aqua forti. Postea aqua marina præcipita: & ex

CUCUR

cucurbita, per arenam destilla, ignem sub finem augendo: vt mercurius ad latera vasis sublimari possit. Vase refrigerato, fecibus in imo vasis subsidentibus abiectis, sublimatum seorsim collige: & iterum in eadem aqua dissolue, & destilla, vt supra. Habebis Aquilam caelestem niue candidiorem: cuius vsus in morbis venereis maximè. Dosis à granis decē ad quindecim. Purgat tantum per inferiora.

CAPVT XIX.

De Magisterijs.

Magisterium est, quando corpus mistum ita preparatur arte chymica, citra extractionem: vt omnes eius partes homogeneæ feruentur, in nobiliorem vel substantiæ vel qualitatis gradum tractæ exterioribus impuritatibus segregatis.

MAGISTERIVM TARTARI.

Recipe olei Tartari ex sale resoluti & purificati vncias quatuor:

Spiritus Vitrioli vnciam vnā:

Quem

Quem guttatim supra Tartari oleum in vitrum capax instilla: fiet coagulum albissimum. Humiditas super natans euocetur lento calore ad siccitatem salis: super quem destilla ter vel quater vini spiritum: atque ita habebis Tartarum album vitriolatum fixum.

Vsus eius est in omnium viscerum obstructionibus: calculo: nephritide: ictero mensium retentionibus melancholiâ: splenis duritie: febribus: hydrop: si conuenienter exhibeatur. Dosis à scrupulo semis ad integrum.

*MAGISTERIUM PERLARVM
& Corallorum.*

Dissolue corallos siue perlas tritas in aqua, valde acida facta cum spiritu vitrioli. Digere per noctem: & super dissolutionem prius filtratam iniice guttatim oleum Tartari: & fiet instar lactis. Superfunde aquam communem, & digere: sic precipitabitur puluis candidus ad fundum vasis. Aqua separatur, & alia superfunditur ter vel quater: donec **omnis**

omnis acrimonia separetur. Tandem puluis exsicceatur & ad vsus seruatur.

Margaritæ temperie & viribus aurum valde æmulantur: ac propterea spiritus cordis vitales corroborant: palpitationem cordis, animi deliquium & vertigines tollunt: & merito omnibus cordialibus medicamentis misceri debent: appetentiam Veneris excitant: melancholique resistunt: dentes dealbant: memoriam confortant, & foetum in utero: omnes prauos humores in corpore existentes exsiccant: & à varijs morbis omnes corporis humani partes præseruant. De corallorum viribus, in sale eorum dictum est.

MAGISTERIVM, LAC, CREMOR

seu Butirum Sulphuris.

Recipe florum sulphuris vnc. vnâ:

Salis Tartari vncias tres:

Misce: & superfunde,

Aquæ communis libras tres:

Digere in arena, per diem naturalem: ita vt sub finem aqua ferè bulliat: postea filtra calidè per char-

H tam

tam emporeticam: & superfunde aceti destillati q. I. Sic cremor lacteus sulphuris paulatim petet fundum. Separa dissoluens per inclinationem: & reiteratis ablutionibus materiam edulcora. Ultimò digere cum aqua cordiali, & exsicca: & ita habebis lac siue cremorem sulphuris albissimum: qui balsamum est humidi primigenij: confortat vires naturales: sanguinem purificat, morbos pulmonum, uti tussim, asthma, phthisin curat: in exsiccandis catharris, ventositatibus stomachi tollendis, schiatica & podagra summo opere commendatur esse utilis: ab apoplexia, peste, lepra, & nervorum conuulsionibus preseruatium egregium: hecticis etiam sua confortatione prodest. Tantum pulveris cum aquis specificis commiscetur: quantum ad eas albicante colore tingendas satis est. Datur mane & vesperi cochlear vnum; & ante exhibitionem accuratè cum vehiculo humido commiscetur.

ALII

Fit etiam: miscendo sulphur tritum cum arenæ vel vitri tufi ana æqualibus partibus: & destillando per retortam, igne moderato: apponendoque vas recipiens: quod acetum destillatum contineat. Et sic substantia sulphuris destillata præcipitabitur in puluerem albû, quæ exsiccabis. Hoc antidoto utebatur princeps Auræicus contra pestem.

ALITER.

Lac sulphuris fit etiam cum sulphure & arena miscendo cum aqua vitæ, & destillando in cineribus per retortam. Valet ad caneros Venereos, vlcera maligna, serpigines, lichenes, &c.

CAPVT XX.

De Tincturis Solidiusculis

& Panacæis.

TINCTURA ANTIMONII.

FAC capitellum ex cinere clauellato, calce viua, & cineribus cõmunibus ana: in quo dissolue Hepar Antimonij; digerendo in arena per noctem; vt ferè bulliat. Tinctu-

H 2 ram

ram ſepara: & filtra: & ſi placet, per acetum, in puluerem croceum precipita, ac multis ablutionibus edulcora.

PANACAEA VITRIOLI

Dissolue vitriolum cæruleum, in aqua pluuiali destillata calida: quam tertio filtratam lento balnei calore euaporare facies; donec cuticulam in superficie contrahat, Tum liquorem restantem calidam proijce in vas plumbeum, in quo prius bacillos hinc inde transuersos, per circuitum posueris. Ita per triduum in loco frigido relinque: vt cristallos virides producat: quibus separatis liquorem restantem decoque: & in eodem vase plumbeo reponere: toties id repetendo; donec omnis liquor in cristallos abierit. Vitriolum smaragdini coloris, his reiteratis dissolutionibus & coagulationibus summè depuratum reduc in puluerem subtilem, quem spatio quinque vel sex dierum tali calore exsiccabis, ut æstiualem Solis non excedat: donec foris &

intus

intus candidum appareat. Tum dissolue in aqua destillata: filtra: quod indissolubile, abijce: coagula in vase plumbeo: exsicca in hypocausto, ad albedinem, vt supra: reiterando hanc operationem, vsq; tertio, vel donec in dissolutione nihil maneat indissolutum Vitriolum hoc candidum pone in matratium firmum, sigillo Hermetis munitum: quod in cineribus ita calidis colloca: vt solis æstiu calorem ne excedat, Dicesimo die flavescet: vigesimo reducetur in alcohol, fietque instar sanguinis rubicundissimum. Vase fracto impone in cucurbitam altam, & desuper funde acetum tertio destillatum: vt superemineat quatuor ad minimum digitis. Super pone alembicum cæcum, & per quatrimum in balneo tepido digere, spatulâ lignâ quotidie mouendo. Vase refrigerato: quod tinctum est effunde: aliudque acetum reafunde: digere: moue: separa toties; donec acetum vltius tincturam non attrahat. Quod in fundo remanserit, abijciendum

dum. Acetum tinctum lento balnei calore ad siccitatem destilla. Manebit in fundo pulvis rubicundus, quem etiam tertio in eodem aceto dissolues: digeres: separabis: destillabis: exsiccabis. Pulverem rubicundissimum pone in retortam, adhibito receptaculo grandi, dando ignem per gradus. Primo egredietur spiritus flavus, postea rubicundissimus. Continuetur ignis in eodem gradu: donec appareant spiritus albi. Tum cessandum, Vase refrigerato: reperies in fundo retortæ, terram diaphanam, puram, candidissimam, quam spiritibus supra dictis paulatim imbues, digerendo, imbibendo: donec spiritus & anima proprio corpori sint restituta. Tandem terram hanc benedictam, in athanorem, in vase hermetice clauso, per quadraginta dies decoque, donec figatur. Dosis eius à granis tribus ad quinque vel sex in morbis deploratis maxime.

PA-

PANACEA SOLARIS

Diaphoretica.

Stomachus struthionis paracelsi.

Recipe aquę philosophicę lib. vnā,
Mercurij sublimati vnc. duas:Misce: & in hac aqua solue mercu-
rij; tantum, quantum solui potest.Dissolutio tardè procedit: ac pro-
pterea opus est digestionē. Solutio
ni adde liquoris gummosi vnc. du-
as. Misce, & destilla, idque bis vel
ter, donec aqua nullas feces post se
relinquat. In omnibus destillatio-
nibus adscendet mercurius subli-
matus, quem singulis vicibus in a-
quam repones. Hac aqua extrahitur
quinta essentia metallorum mine-
ralium & marcasitharum.

Spiritus vini Tartarizatus.

Destilla feces vini exsiccatas, in
modum aquę fortis. Aquam & ole-
um separa & serua. Interim feces
ad albedinem calcina, quas oleo su-
pradicto imbibe: & vt supra destil-
la & calcina, toties id opus repetē-
do; donec oleū fuerit clarū, vt aqua
& dulce, nec adustionem sapiat. Ita

H 4 ha-

habebis quintam essentiam tartarifatam, quæ corrosiua omnia ex metallis tollit.

Solis sublimatio.

Recipe Solis per Antimoniũ purgati & in bracteolas secti, vel eius loco,

Solis foliati vncias duas:

Stomachi Struthionis vnc. quatuor:

Solue: & destilla per alem bicum. igne forti sub finem, ad sublimationem vsque, vt vitrum candeat. Vase frigefacto: cohoba & destilla, idque ter repete, singulis vicibus, quod sub imatum fuerit, separãdo. Quartò destilla lente phlegma, & iterum nouum affunde ad vncias quatuor: & fac vt prius, donec tota aqua cõsumta, & omne corpus exaltatum & sublimatum fuerit in albedinem exaltatæ aquilæ, id est, mercurij sublimati. Tunc lauda Deum. Denuo totum sublimatum repone cum phlegmate, destillando phlegma sine adscensione spiritus.

Mercurius vitæ.

Fit,

Fit, vt est in Archidoxis Paracel-
si, libro de arcanis, cum parte vna
Antimomij, & parte vna, vel secun-
dum alios, duabus Mercurij subli-
mati. Rectificatur postea, & solui-
tur supra marmore vel vitro, dein-
de congelatur, destillando phleg-
ma, & modicum aciditatis; donec
guttæ in phlegma decedentes inci-
pian præcipitari. Tum amoto reci-
piente & alio substituto, destillatio
igne moderato vrgetur. Hoc quater
repeti debet: quartò massa erit cla-
ra & alba.

Coniunctio solis sublimati &
Mercurij vitæ.

Recipe Solis sublimati, siue olei
eiusdem supradicti sine phleg-
mate partem vnam:

Mercurij vitæ clarificati partes
duas

Misce simul: & lento igne destilla
spiritus. Quod coagulatum reman-
serit, solue supra marmore: tertio
solutionem & coagulationem re-
petendo. Tum supra hanc materiã
affunde duas partes quintæ essentiæ

H 5

tar-

tartarificata, destillando per alembicum ad siccitatem usque: reaffundendo aliam desuper toties, donec essentia dulcis destilletur, ut imposita fuit. Quo facto: super huius medicinae partem unam, affunde partes quatuor spiritus vini sine phlegmate: digerendo, donec consumatur. Sic habebis solis & Mercurij vitæ coniunctionem: cuius dosis guttarum quatuor, in vino albo. Prodest in omnibus morbis desperatis, & ijs, quorum causa est occulta.

TYRO-

TYROCINII CHYMICI.

LIBER TERTIVS.

DE
QVINTA ESSENTIA
CAPVT I.

DE

Essentia quinta sanguinis humani.

QVINTAE Essentiae
vocabulum homo-
nymum est. Inter-
dum significat quã-
uis speciem Chymi-
cam crassitie materię elementaris,
corpulentisque fecibus exutam: ac
opponitur magisterio, in quo tota
substantiæ moles ferè remanet, sed
exaltata & depurata. Interdum, vt
nos eam híc accipimus, denotat

H 6 sub-

substantiam ætheream, cælestem, ac subtilissimam; è tribus principijs cuiusvis corporis misti soluti, a qualitate elementari sensibili, corruptibili & mortali, per varias operationes chymicas, orbatis, & in vnum, seu corpus spirituale, seu spiritum corporeum coagulatis, conflata. Dicitur à quibusdã Medicina, κατ' ἐξοχήν: ab alijs Elixir, ob insignes virtutes, quas in præseruatione corporis humani à varijs morbis, exerit: ab alijs Cœlum, duplicem ob rationem, Primò, quod sicut cœlum, non ex quatuor elementis; sed materiã quadam æthereã & quinto quasi elemento factum, nec corruptioni vlli obnoxium est: ita & quinta essentia vera, ab omnibus fecibus elementorum sit secreta: ac quamuis non plane incorruptibilis: attamen ad eam subtilitatem, tenuitatẽ & simplicitatem spiritualem redacta, vt nihil heterogenei, à quo corrumpi possit, in se continere videatur. Deinde, quòd sicut cœlum in hæc sublunaria potenter agit, rebus

om-

omnibus vitam largiendo & conseruando : ita etiam hæc quinta essentia corporis humani valetudinẽ conseruet, iuuentam extendat, senectam remoretur, & omne morbi genus abigat.

Cæterum quinta essentia sanguinis humani paratur hunc in modũ. Recipe quantitatem satis magnam sanguinis virorũ sanorum, in flore ætatis constitutorum : pone in vase circulatorio iustæ capacitatis in B. M. continuè bulliens, donec Draco propriam caudam deuorauerit. Vasis refrigeratis materiam exime quæ instar hæpatis erit eamque in particulas scinde : & per cucurbitas altas, eodem balnei calore, elementum aqueum siue phlegma destillatione separa. Destillatum super propriam terram reaffunde & pone in B. bulliens in iisdem vasis circulatorijs, per decem dies vt supra, postea phlegma destillando & propriæ terræ reaffundendo, vt supra, quinquies eundem processum repetendo, & vltimo totum phlegma

H 7 destil-

deſtillatum reſeruando. Vasiſ fri-
gefactis, materiam exime, & retor-
tæ amplæ inde, adhibito recipienti
capaci: deſtilla ex cineribus elemē-
tum aëris, igne graduato. Nubecu-
lis in recipiente diſparentibus, igni
intendatur: vt elementum ignis in
forma olei rubri ſiue purpurati e-
grediatur. Sub finem ſublimabit ſe
aliquid de ſale Armoniaco. Vasiſ re-
frigeratiſ: ſepara aërem ſiue ſpiri-
tum ab igne, ſiue oleo, vel blāda de-
ſtillatione balnei, vel per tritoriū.
Spiritem cum ſale armoniaco reaf-
funde fecibus, digere per triduum:
& per rerortam nouam deſtilla, ſub
finem dando ignem ad ſublimatio-
nem idoneum, vt totū ſal ſpiritu-
ale, vel ſaltem maior pars ſublime-
tur, & cum ſpiritu in recipiente
miſceatur. Nouū ſpiritem fecibus
reaffunde: digere: & deſtilla to-
ties, vt ſupra; donec terra priue-
tur anima: quod cognoſces quan-
do ſuper laminam candentem poſi-
ta fumum non ediderit. Notan-
dum, antequam ſpiritus animetur,
debe-

debere septies rectificari; singulis vicibus phlegma & fæces separando: & pars eiusdem seorsim referuari, pro dissolvente parando, ut postea dicitur. Nigrum nigrius nigro calcina in reuerberio, spatio quinque dierum, igne moderato, in vase vndique clauso; donec nigredo vertatur in albedinem subflauam, & tandem in rubeum colorem. Tum terra apta erit ad susceptionem spiritus animati. Imbibe terram calcinatam proprio phlegmate, & per viginti quatuor horas in cineribus digere, & destilla; hoc ter repetendo. Terræ exsiccatæ da decimam partem sui ponderis spiritus animati: digere in balneo, quantum satis; postea humiditatem insipidam destillatione blanda separa. Reaffunde nonam partem spiritus animati: digere: destilla supra. Deinde da octauam partem spiritus animati: postea septimam: sextam: quintam: quartam partem: tamdiu cum quarta parte imbibendo; donec terra in duplum

plum ſui ponderis accreuerit. Et hoc eſt, quod Auicenna dicit; Scias, quod terram oportet nutriri, primò modicè aquâ ſuâ, & poſtea maiori, ſicut videre eſt in infantis educatione. Idcirco multoties contere terram & paulatim imbibere eam, de octo in octo diebus: decoque: & poſtea mediocriter calcina in igne: nec tēdeat te opus multoties reiterare: quia terra fructum non gerit abſque frequenti irrigatione. Caueas tamen, ne imbibas terram, niſi paulatim, & cum longa contritione, poſt ſiccationem terræ. Vnde in hoc eſt pondus vbiq̄ue notandum, ne ſcilicet nimia ſiccitas, vel ſuperflua humiditas opus corrumpant. Et in tantum decoque aſſando, quā- tum diſſolutio expoſcit imbibēdo. Hæc Auicenna. Vnde etiam Geber. ait: ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis & aſſationis, maior pars eius aqueitatis deletur; reſiduum vero per ſublimationem.

Pone itaque terram prædictam in cucurbitam altam, cui alembicū

CUM

cum receptaculo simul adapta, rimulis diligenter cōstipatis, nequid respirare possit. Et da ignem cinerum, spatio duorum dierū, quousque fumus ille mundus & albus ascendat, & instar Talci ad latera cucurbitæ hæreat. Et hoc est, quod dicit Clangor buccinæ: Idcirco quanto magis poteris, ipsum corpus subtilia: & cū mercurio mundo coque: cumque corpus aliquam partem mercurij in se hauserit & concluderit: ipsum subtilia cito igne & fortiori, quo poteris: donec ascendat in similitudine albissimi pulueris, in modum niuis, adhærens spondilibus Aludel. Cinis verò in fundo manens est sex, & scoria vituperata abijcienda, in qua nil vitæ habetur.

Prædicti mercurij meteorisati accipe vnciam vnam: misce cum septem vncijs spiritus rectificati non animati. Digere per biduum in balneo, postea destilla per cineres: deinde per balneum cum reiteratis cohobijs; donec nullas relinquat feces. Tandem per quadraginta dies circu-

circula. Usus eius ad tincturas metallorum lapidum eliciendas.

Ex eodem Mercurio & eius oleo fit elixir ad desperatissimos quosque morbos pellēdos, in hunc modum: Recipe huius Mercurij vnciam vnam: cui adde octauam partem sui pōderis olei rectificati: decoque in Athanore per octiduum: postea imbibere cum septima parte: & ut supra, decoque: deinde cum sexta parte: tandem cum quinta toties reiterando, donec materia fiat instar Syrupi spissi, nec ulterius decoctione induretur. Tum per quadraginta dies decoque: & fiet lapis rubicundus, cuius dosis granum vnum, vel duo in liquore appropriato.

CAPVT II.

De quinta vini essentia.

PONE vinum generosum per mēsem, in ventrem equinum vel eius vicarium, in vasis circulatorijs iustæ amplitudinis. Postea destilla in B. M. spiritum in cucurbitis altis quem quater rectificatum, singulis
VICI-

vicibus separando phlegma, septies
adhuc destilla ita vt ex libris qua-
draginta vini vnā separet spiritua-
liorem (nam quod inter spiritum &
phlegma destillatur, aqua ardens
est) Spiritum vase vitreo semipleno
probè obturato, ne respiret, serua
loco frigido. Interim phlegma de-
stillata residuum vsque ad mellis li-
quidi consistentiam. Quod prole-
ctum est, redde fecibus: & iterum
lento balnei calore tres partes euo-
ca: deinde cucurbitam exime: & po-
ne loco frigido, vt cristallos produ-
cat: quos ab omnibus fordibus elu-
tos toties dissolues & coagulabis
donec aquæ limpidissimæ glaciem
æmulentur. Interim si artis vim &
oleum pingue & combustibile è vi-
no quæris: phlegma à cristallis se-
paratum in B. vsque ad mellis li-
quidi spissitudinem destilla: po-
stea in retorta per arenam pelle.
Aqua oleo flauo mista prius egre-
diatur: deinde oleum rubrum: vlti-
mò resina. Cristallis minutissimè
tritatis superfunde spiritum superius
ser-

seruatum: digere in B. per triduum:
postea in arena destilla: toties eun-
dem processum repetendo; donec
spiritus perfecte propria anima im-
pregnetur; & corpus planè aridum
super laminam candentem positū
fumum non edat. Tum corpori pri-
us, vt artis est, calcinato superfunde
octauam partem sui pōderis spiri-
tus animati: digere & destilla vt
prius deinde da sextam partem spi-
ritus: postea quintam: deinde quar-
tam, toties cum quarta parte cōti-
nuando, donec maior pars corporis
super laminam candentem posita
in auras abeat. Tunc impletur quod
Moriemus dicit: Hoc quoque te sci-
re decet: quod anima citò corpus
suum ingrediatur, quæ cum corpo-
re alieno nullatenus coniungi po-
test. Habito hoc signo, vasi superpo-
ne antinotorium: & da ignem cine-
rum spatio duorum dierum, donec
sulphur vegetabile spondilibus va-
sis instar Talci adhæreat. Huius sul-
phuris accipe vnciam vnam. Spiri-
tus puri vncias quatuor: misce & di-
gere

gere per diem naturalem: deinde destilla in cineribus cum cohobijs: donec totum corpus adscenderit. Tunc bis per balneum bulliens destilla & per sexaginta dies circula: separataque hypostasi, quæ circa fundū pellicani hærebit, serua quintam vini essentiam, ad infinitos morbos curandos, tam interius, quam exterius vsurpandam.

Potest etiam hæc quinta vim essentia breuiori tēpore perfici. Imò cum hæc ederem: præsentibus & spectantibus quibusdam meis discipulis, spatio quinque septimanarū eam absolui: & auri tincturam rubicundissimam eadem elicui. Multæ enim sunt viæ, teste Gebero, ad vnum effectum & vnum intentum. Non possum autem nō satis mirari hoc loco: spiritum vini Gallici aut Germanici circulatum, mirabilem illum odorem non referre, quem Baptista Porta vino Neapolitano tribuit his verbis: Tunc resera osculum, & si foras mirabilis fragrantia manabit, cui nulla res comparari pot e-

poterit: scito te optimum finem assecutum. Quod si odor vel color non responderit: reclude vas, & iterum ad circulandum repone, donec signum assequaris. Atqui nec Italicus vini spiritus, teste Rubeo, tali præditus est odore. Ille enim cap. secundo, sectionis secundæ lib. sui de Destillatione in hunc modum scribit: Vtinam viueret nunc vir charissimus, medicusque præstantissimus Eustachius Sancto Seuerinas. Is enim, vt de me tacem, experientia ipsa, quam fecerat diligentissimè, testari posset, aquam ardentem, si non mense solum integro, sed duobus atque etiam tribus mensibus, imò vel anni toto circulo, vt Raimundus præscribit, ageretur, ad id odoris suauitatisq; nunquam peruenturam, ac potius calidiorē indies, acrioremque fieri, vt quisquis velit, facile potest experiri & ratio ipsa ab igne ac motu desumpta persuadet. Quamquam illud non absolutè de aqua ardente simplici ac pura, vt posteriores putarunt,

runt, Raimundus intellexit, sed de ea, in qua dissolutum fuerit metallicum corpus. Canone enim secundo primi libri sic scribit: Hæc verò quinta essentia sic circulo acta & re-ctificata, non illo prædita odore fuerit, nisi corpus sit destillatum in ea. Vnde constat: Portam talẽ quintam essentiam vini non è fornaculis sed ex scriptis Lullij & Rupscif-ſæ male intellectis depromisse.

CAPVT III.

*De quinta Corallorum
essentia.*

PRimò destillanda est magna aceti acerrimi quantitas cum separatione Phlegmatis ad hoc opus inutilis, nouum singulis vicibus, super priores feces destillando, donec ceterum circiter libras aceti per B. optime re-ctificati habeas. Requiritur etiam triginta ac minus librę corallorum rubeorum in puluerem subtilem re-ctorum: matratia item plu-

plurima, ampla: colli prolixioris: quibus singulis libra vna corallorū imponatur, acetum paulatim & per vices, propter nimiam ebullitionē, affundendo; donec ad quatuor aut quinque digitos superemineat; perque diem naturalem in B. digerendo; vsque dum acetum dulcescat, & colore flauo imbuatur. Tunc menstruum decantandum, nouum reaffundendum; donec dissolubile dissolutum fuerit. Menstruum per B. ex cucurbitis altis repetatur: & ad singulas salis libras, vnciæ duæ aceti affundantur & destillentur: deinde vnciæ quatuor addantur: postea sex: ita paulatim & per vices alendo, tandemque infusiones de vncia in vnciam minuendo: donec acetum tam acre atque impositum fuit destilletur. Phlegma omne insipidum destillatum asseruandum. Salia sale aceti armoniaco imprægnata in vapore calentis balnei fermentanda: ibidem donec odor grauis, & color ater appareat relinquendo, quæ verè putrefactionis sunt indicia.

dicia. Cūq; hæc apparuerint; sales
resoluti calidè in retortas imponē-
di: eò quod statim in frigido conge-
lentur : & per balneum vaporosum
vel cineres phlegma separandum,
donec vapores siue fumi albi con-
spiciantur. Tunc cessandū: & destil-
latio per arenā in reuerberio clauso
continuanda, vsq; dum omnes spiri-
tus egressi fuerint, & oleum rubrū
sanguinis instar guttatim effluxerit
Feces seruandæ ad vsus, vt postea di-
cetur. Liquores omnes destillatos
odoratissimos, & instar aquæ ardē-
tis flammam concipientes pone in
cucurbitas altas, & lento balnei ca-
lore à phlegmate separa: & loco fri-
gido in vitris probè obturatis ser-
ua: postea igne aucto, phlegma vrge
& ab oleo separatū ad vsus repone.
Interim feces superius reseruatas
calcina in Athanore, spatio quinq;
dierum, in vase vndique clauso, vt
Geber. li. primo Summæ, cap. quin-
quagesimo, sequentibus verbis do-
cet: Modus itaq; calcinationis spiri-
tuum est: vt eis ad fixationem appro-

I ximan-

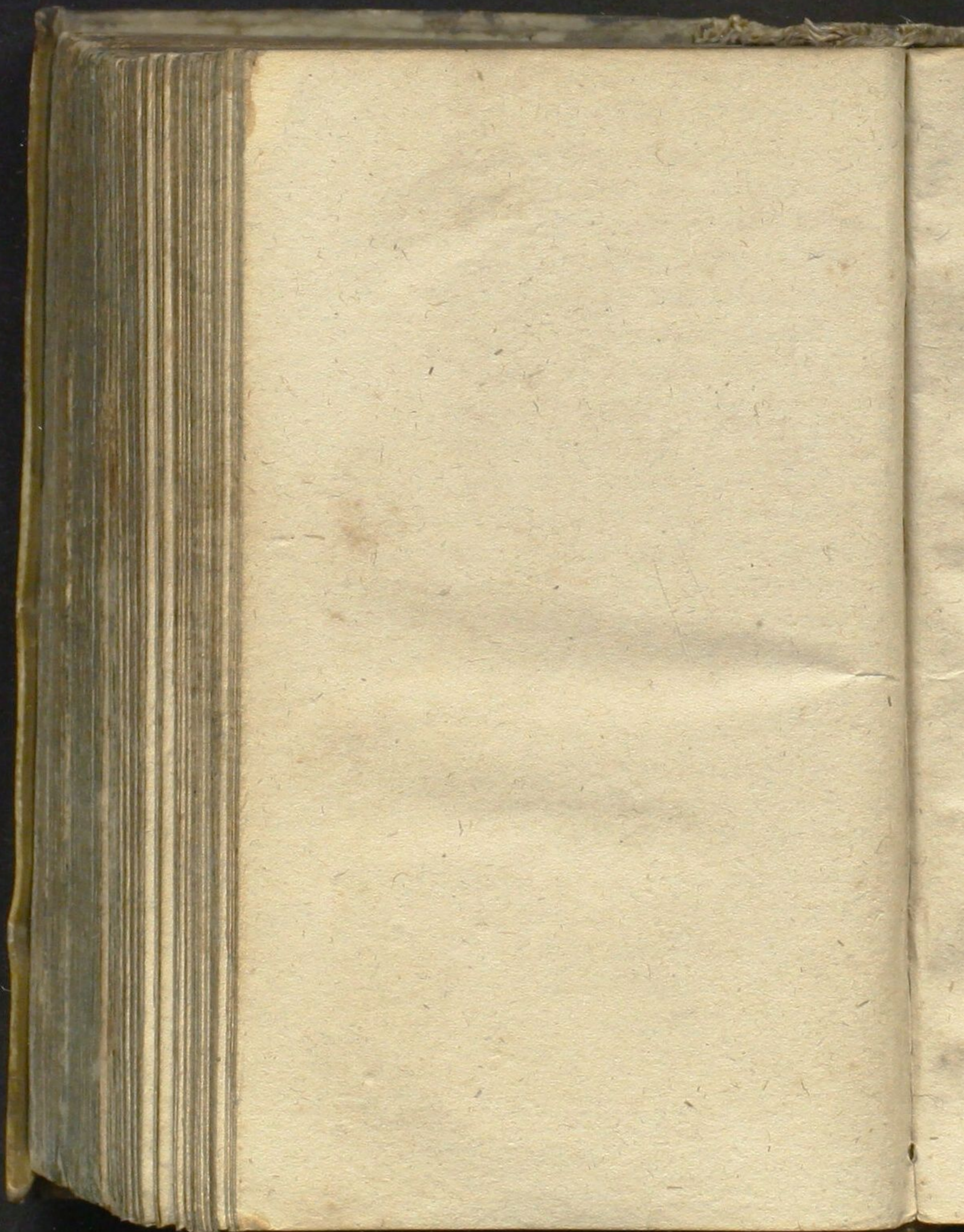
ximātibus, administretur ignis succesiue & paulatim illum augendo ne fugiant: quousq; maximum eos tolerare ignem contingat, & vas eorum sit rotundum, vitreum, bene spissum, ne fundatur vndique clausum: & vt inquit Lullius, ne inflammationem præstet: Aut secundum Alphidium, spiritus dispergantur per aëra: quod quæritur enim non fieret. Postea vase aperto detur ignis per gradus: vt feces nigre cineritij coloris fiant: à quibus sal eliciatur cū phlegmate priori reseruato, quod filtretur & coaguletur, Postea eundem salem dissolue in phlegmate posteriori seruato; donec purum euadat, quod calore moderato exciccari debet. Huius salis recipe vncias duas: digere in B. per triduum: postea leui B. calore destilla aquam insipidam quam seorsim serua. Reitera eandem operationem; donec sal in duplum sui ponderis, proprio sale armoniaco imprægnetur & augetur, vel etiam paulo plus, vel donec spiritus tam acer aut fortis destille

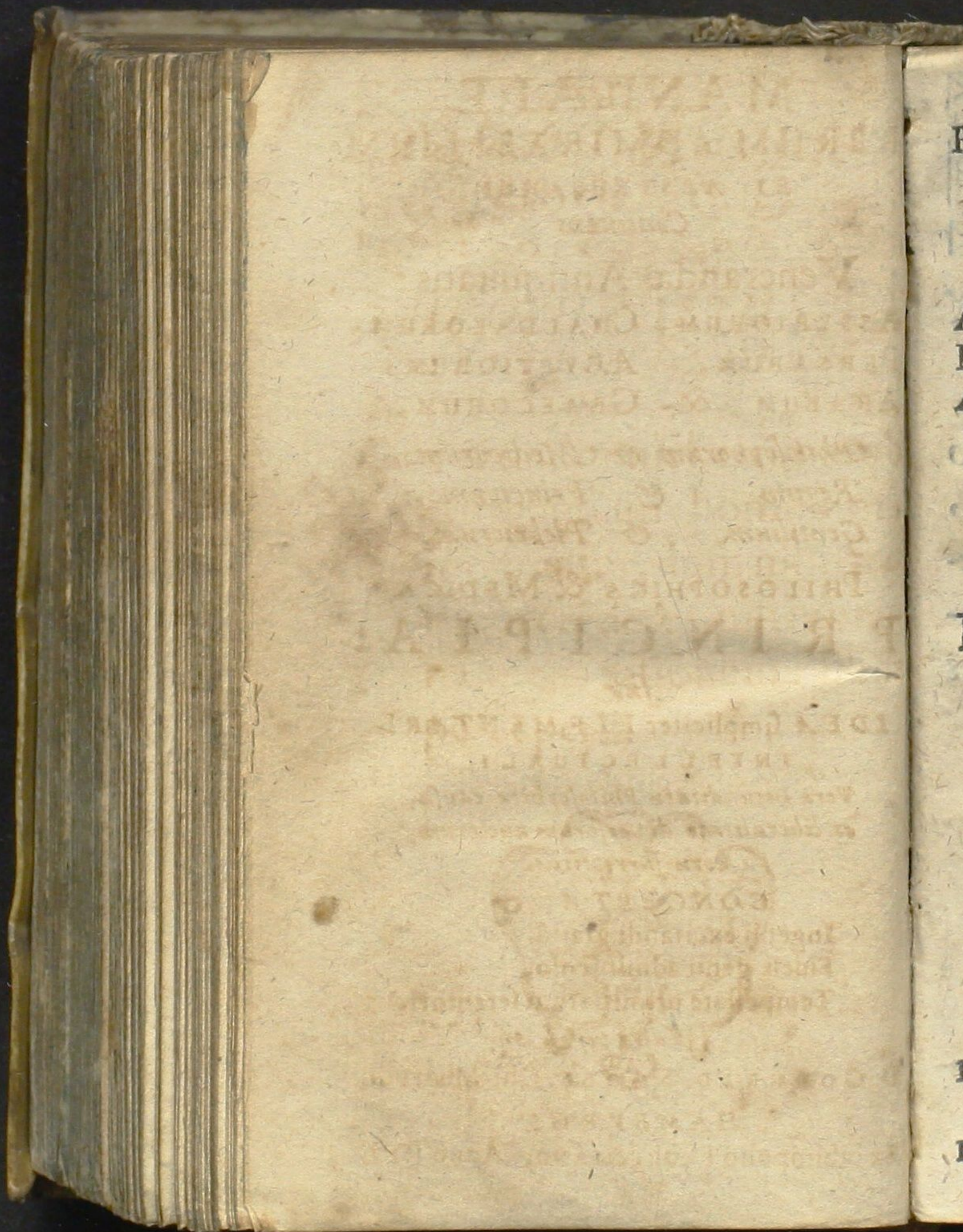
Stilletur à suo sale, atque cum impo-
fitus fuit. Tum sal in vase idoneo
pone ad sublimandum in cineribus
spatio duorum dierum dando igne
per gradus. Ita sublimabitur ad la-
tera vasis materia candidissima, in-
star niuis, quæ dicitur verum Philo-
sophorum Sal Armoniacum. Huius
Salis Armoniaci recipe vnciam v-
nam, Spiritus rectificati vnc. quatu-
or: Misce simul & per biduum dige-
re: deinde destillacum cohobijs; do-
nec totum lac cū spiritu adscende-
rit. Hęc materia triuna circulari de-
bet; donec exaltatio voto responde-
at. Sic habebis quintam Corallorū
essentiam: cælestem substantiam, ab
omni fece terrena immunem, Mer-
curium vegetabilem & mineralem,
Clauem Philosophicam solidissima
quęuis corpora aperientem, ad me-
dicamenta virtutum admiran-
darum paranda, modo
omnibus veris Phi-
losophis
noto.

FINIS.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Rae
297

ULB Halle

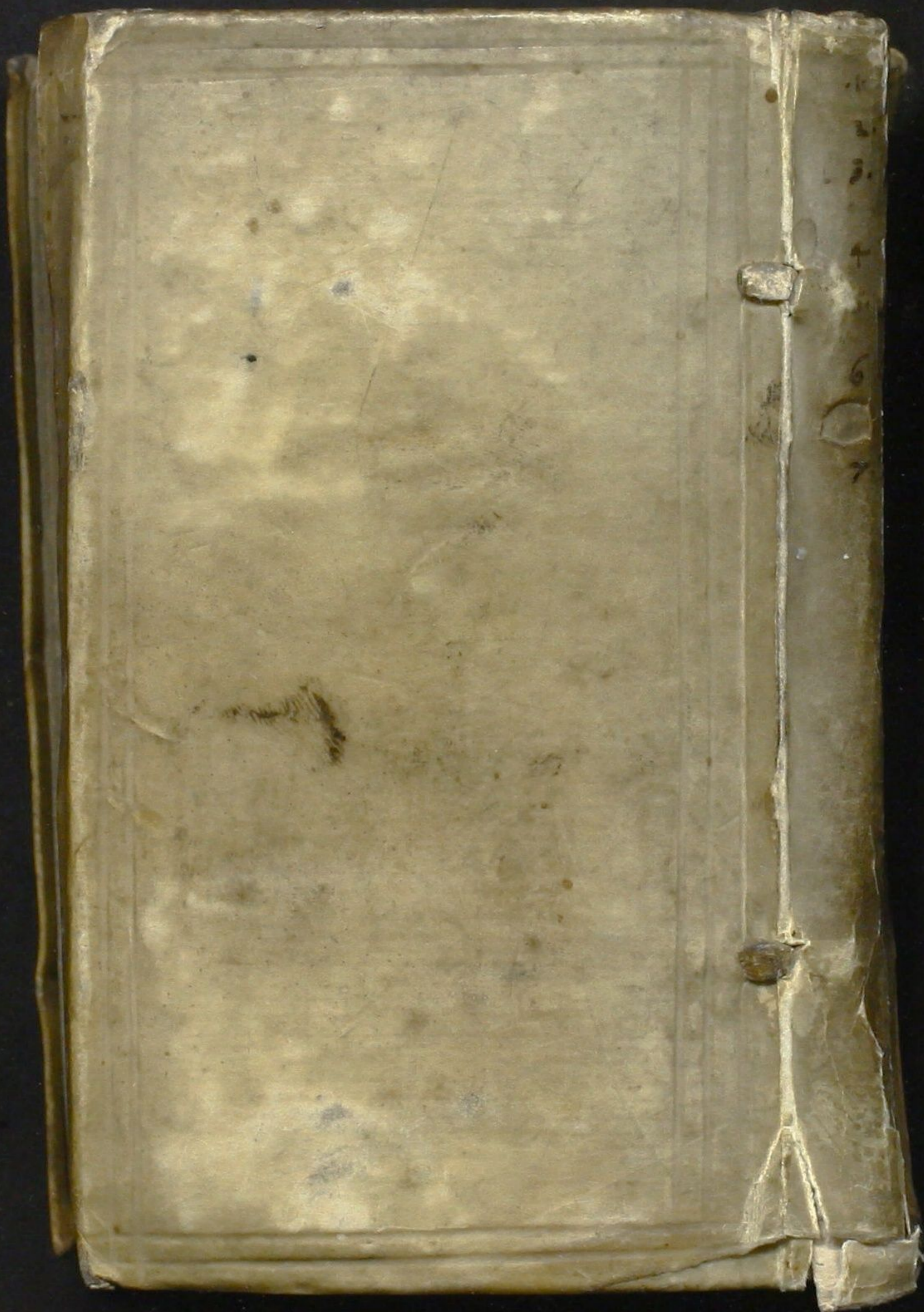
3

006 750 605

1077

TYROCINIVM ^{Ra 51}
CHYMICVM
E NATVRÆ FON-
TE ET MANVALI
EXPERIENTIA DE-
PROMPTVM.

AVTORE
IOANNE BEGVINO,
Christianiff. Regis Franc. Eleemosynario.
HAC POSTREMA EDITIONE
*ab ipsomet autore quam diligentissi-
me recognitum & auctum.*

COLONIAE,
Apud Antonium Boëtzerum,
M. DC. XIV.

Cum Privilegio.

